

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III 31. MARZ 1952 1952
Nr. 12 (47)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I POLITYKA GOSPODARCZA

	str.
Związek Radziecki Budżet pokojowego budownictwa	1
Albania Budżet na rok 1952	4
Chńska Republika Ludowa Rolnictwo w roku 1952	6
Czechosłowacja Sukcesy handlu zagranicznego	8
Mongolska Republika Ludowa Budżet na rok 1952	10
Niemiecka Republika Demokratyczna Wykonanie planu narodowego na rok 1951	11
Europejska Unia Płatnicza w styczniu br.....	17
Austria Sytuacja gospodarcza	18
Belgia Sytuacja gospodarcza	22
Francja Sytuacja gospodarcza	27
Niemcy Zachodnie Sytuacja gospodarcza	33
Szwecja Sytuacja gospodarcza	39
Wielka Brytania Sytuacja gospodarcza	42
Izrael "Nowa" polityka gospodarcza	54
Kanada Sytuacja gospodarcza	58
Stany Zjednoczone Sytuacja gospodarcza	61
II UMOWY HANDLOWE I PIATNICZE	67
III REGULAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH	71
IV C I A	77

Z A J A C Z N I K

Kilka danych o gospodarce Pakistanu

Redakcja i administracja

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr.35, tel. 8-98-90

W S T Ę P

Witamy Międzynarodową Konferencję Gospodarczą w Moskwie
=====

W dniu 3 kwietnia b.r. rozpoczynają się w Moskwie obrady Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej. Wielomiesięczne przygotowania do tej Konferencji na całym świecie wykazały jak dalece problem przywrócenia normalnej, nieskrępowanej wymiany międzynarodowej, stał się czołowym zagadnieniem światowego życia gospodarczego. Naród polski wita Konferencję w przekonaniu, że wniesie ona może poważny wkład w dzieło rozszerzenia i pogłębienia międzynarodowych stosunków gospodarczych, wkład ugruntowany wzrastającym potencjałem przemysłowym Polski. Te sukcesy pokojowej pracy naszego narodu, wprzęgnięte w ramy międzynarodowych stosunków gospodarczych, stanowić będą ważny element w dziele utrzymania i utrwalenia pokoju.

Polska Izba Handlu Zagranicznego przyjmowała żywy udział w przygotowaniu udziału Polski w Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej. Niezależnie od zebrania w ramach swych normalnych prac obfitego zbioru wypowiedzi prasy zagranicznej o Konferencji i zagadnieniu handlu Wschód-Zachód oraz opracowania szeregu materiałów do związanych z nim tematów szczegółowych, Izba oddała swój aparat do dyspozycji Polskiego Komitetu Przygotowawczego, w poważnym stopniu przyczyniając się do terminowego ukończenia prac, związanych z wystąpieniem delegacji polskiej na Konferencji.

"Wiadomości Handlu Zagranicznego", które rejestrowały i omawiały już od dłuższego czasu przygotowania do Konferencji, planują wydanie specjalnego numeru poświęconego przebiegowi i osiągnięciom Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej. Pracownicy redakcji numer ten zobowiązali się opracować w ramach Czynu Pierwszomajowego i wydać go jeszcze w drugiej połowie kwietnia b.r.

Kraje obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Budżet pokojowego budownictwa

W artykule wstępnym "Prawdy", omawiającym budżet państwowy Z.S.R.R. na rok 1952, czytamy m.in.:

Budżet Z.S.R.R. na rok bieżący opracowany został zgodnie z planem rozwoju gospodarki narodowej i ma zapewnić środki finansowe na dalszy rozwój gospodarki socjalistycznej, na nieprzerwany wzrost dobrobytu i poziomu kultury mas pracujących, na umocnienie obronności naszego kraju.

Budżet państwowy Z.S.R.R. na rok 1952 przewiduje po stronie wpływów sumę 508,8 mld. rubli, a po stronie wydatków - sumę 476,9 mld. rubli.

W porównaniu z poziomem roku ubiegłego wpływy budżetowe wzrosną o 8,7%, a wydatki - o 8,1%.

Budżet państwowy Z.S.R.R. świadczy o wzrastającej sile i potędze państwa radzieckiego. W cyfrach budżetu znajduje odbicie stały wzrost potęgi gospodarczej kraju, osiągnięty w wyniku pokojowej, twórczej pracy milionów ludzi.

Naród radziecki, który pomyślnie wykonał plan pierwszej powojennej pięcioletki stalinowskiej, uczynił w r.1951 nowy wielki krok naprzód na drodze budownictwa gospodarczego i kulturalnego. Zatwierdzony przez rząd plan rozwoju gospodarki narodowej na r.1952 przewiduje dalszy wzrost produkcji towarów przemysłowych oraz artykułów rolniczych, realizację wielkiego programu robót budowlanych i wzrost dobrobytu mas pracujących.

W realizacji zadań rozwoju gospodarki narodowej doniosłą rolę odgrywa budżet socjalistycznego państwa. Radziecki budżet państwowy - to budżet budownictwa pokojowego. W roku bieżącym, podobnie jak w ubiegłych latach powojennych, przeważająca część funduszy budżetowych przeznaczona jest na finansowanie gospodarki narodowej /180 mld. rubli/ i kultury. Na obronę kraju asygnuje się 23,9% wydatków budżetu państwowego. Należy podkreślić niezmiernie doniosły fakt, że podstawową część dochodów budżetowych stanowią wpływy z socjalistycznych przedsiębiorstw i organizacji. Podatki stanowią zaledwie 9,3% wszystkich wpływów budżetu na rok 1952.

Produkcja nowych artykułów

Kontynuując nasze wiadomości o radzieckich nowościach technicznych, podajemy informacje z dziedziny przemysłu budowlanego i ceramicznego.

Załoga fabryki cegieł ogniotrwałych w Zaporozżu wyprodukowała dzięki pomocy naukowców z Instytutu Materiałów Budowlanych Akademii Architektury Z.S.R.R. nowy materiał budowlany - mikroporit. Ten wartościowy materiał posiada szereg zalet. Nie przepuszcza on dźwięków, nie jest hygroskopijny, jest łatwy do obróbki stolarskiej, daje się piłować i heblować, poza tym jest bardzo lekki i ogniotrwały.

Mikroporit jest znacznie trwalszy niż pustaki betonowe. Dużą jego zaletą jest to, że jest dwa razy tańszy od zwykłej cegły. Surowcami służącymi do jego wytwarzania są glina, piasek, wapno i woda. Proces produkcji jest bardzo prosty. Przeprowadzone doświadczenia wykazały wysoką jakość nowego materiału budowlanego.

Grupa radzieckich uczonych opracowała nowe metody, umożliwiające produkcję rur drewnianych, które są znacznie trwalsze niż rury metalowe. Rury te są ponadto znacznie lżejsze, wobec czego zbyteczne są jakiegokolwiek dźwięgi do ich transportu. Do załadunku przewodów wystarczą dwie osoby.

Radziecki inżynier, Weliczko, opracował nową metodę produkcji rur z papieru pakowego, nasyczonego bitumem. W czasie prób rury te okazały się bardzo odporne i trwałe. Mają one podobnie jak wyżej wspomniane rury drewniane zastąpić rury metalowe i znaleźć zastosowanie w urządzeniach wodociągowych, stacjach pomp oraz na fermach hodowlanych gospodarstw kolektywnych.

Według nowej metody radzieckiego inżyniera Nikołajenko z żelaza lanego produkowany jest materiał do pokrycia dachów. Blacha z lanego żelaza daje się łatwo opracować, jest bardzo wytrzymała, nie wymaga malowania i nie rdzewieje. Produkcja blachy dla pokrycia dachów z żelaza lanego będzie wkrótce wprowadzona w szeregu fabrykach, podlegających Ministerstwu Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Wspomnieć tu również należy o nowowynalezionym typie materiału izolacyjnego z wełny szklanej. Ma on dużą wyższość nad stosowanymi dotychczas materiałami.

W kombinacie kaolinowym Głuchowjaz, zastosowany został proces przemycania i wzbogacania piasku kwarcowego. Dzięki niemu z odpadków uzyskuje się czysty piasek kwarcowy, który nadaje się do produkcji artykułów szlifierskich.

Naukowy Instytut Badawczy Ceramiki opracował nową metodę produkcji cienkiej porcelany. W odróżnieniu od dotychczas stosowanego systemu, wymagającego dwukrotnego wypalania w piecu przy temperaturze ponad 1300° nowy pro-

ces wymaga jedynie jednorazowego wypalania. Przebieg produkcji ulega tym samym skróceniu o 25%, przy czym koszty własne zmniejszają się o 12 - 15%, przy jednoczesnym wzroście masy produkcyjnej o 15 - 20%.

Zakłady "Dulew", które wypróbowały nowy proces wyprodukowały w ten sposób już ponad 1 mln. szt. wyrobów.

Fabryka armatur i izolatorów "Artem" dostarcza izolatory dla przewodów wysokiego napięcia przy budowie kanału Wołga - Don. Fabryka wytwarza nowy typ izolatorów, przeznaczonych dla przewodów, którymi płynąć będzie energia z olbrzymich elektrowni wodnych. Są to izolatory, wytrzymujące napięcie 110.000 V.

Przed rozpoczęciem siewów wiosennych

W roku bieżącym kołchozy postawiły sobie przede wszystkim za zadanie znaczne zwiększenie planów pszenicy. Obszar zasiewów pszenicy stanowi w Z.S.R.R. około 1/4 ogólnego obszaru zasiewów pszenicy na całym świecie. Na Związek Radziecki przypada przeszło 50% światowych zasiewów najbardziej wartościowej odmiany pszenicy - pszenicy twardej.

Ważnym zadaniem kołchozów i stacji maszynowo-traktorowych jest również dalsze szybkie zwiększenie produkcji bawełny, buraka cukrowego, lnu, konopi i innych roślin technicznych. Nadmienić należy, że w okresie pięciolecia 1946-1950 globalne zbiory bawełny zwiększyły się w Związku Radzieckim 2,9 razy, a w r. 1951 przewyższyły poziom roku poprzedniego. Obecnie Z.S.R.R. produkuje bawełny więcej niż Indie, Pakistan i Egipt łącznie. Globalne zbiory włókna lnianego wzrosły w ciągu 6 powojennych lat przeszło dwukrotnie. Na r. 1952 projektuje się dalsze zwiększenie produkcji surowców dla przemysłu włókienniczego.

Przy istniejącym poziomie mechanizacji i stałym wzroście fachowych kwalifikacji kołchoźników/na trzyletnich kołchozowych kursach agro- i zootechnicznych uczy się obecnie około 4 milionów kołchoźników/ przeprowadzenie siewu nie przedstawia specjalnych trudności ani dla kołchoźników, ani dla stacji maszynowo-traktorowych. Starania kołchoźników, jak i specjalistów gospodarki rolnej oraz pracowników stacji maszynowo-traktorowych polegają obecnie głównie na tym, aby podczas siewów wiosennych, podobnie jak przy innych pracach w polu, stosować jak najszerszej przodujące metody agronomiczne i doświadczenia wybitnych przodowników rolnictwa.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Budżet na rok 1952

W Tiranie rozpoczęto w dniu 3 marca kolejną sesję Zgromadzenia Narodowego Albańskiej Republiki Ludowej.

Projekt budżetu na r.1952 przedstawił wicepremier Albańskiej Republiki Ludowej, Tuk Iakowa.

Głównym zadaniem budżetu na r.1952 jest finansowanie dalszego rozwoju gospodarczego i kulturalnego kraju. Plan państwowy na rok bieżący przewiduje zwiększenie produkcji przemysłowej o 81% w porównaniu z rokiem ubiegłym, podniesienie produkcji przemysłu miejscowego - o 84%, produkcji spółdzielni rzemieślniczych o 40,6%.

Uwzględniając zadania planu - projekt budżetu na r.1952 przewiduje dochody w wysokości 10 300 mln.leków i wydatki w wysokości 10 200 mln.leków.

Mechanizacja górnictwa

W celu znacznego zwiększenia produkcji przemysłu górniczego i stworzenia lepszych warunków pracy dla górników albańskich szczególnie dużo uwagi poświęca się mechanizacji pracy w tej dziedzinie przemysłu.

W r.1952 stopień mechanizacji kopalń ma być zwiększony o 77% w porównaniu z r.1951. W kopalniach miedzi zastosowane zostaną po raz pierwszy ładowaczki rudy, które zastąpią całkowicie pracę rąk. W kopalniach węgla zostaną wprowadzone piły automatyczne. W r.1952 wydobywanie już będzie całkowicie mechanicznie.

Budowa kombinatu drzewnego

W mieście Elbasan rozpoczyna produkcję pierwszy w kraju kombinat drzewny, składający się z fabryki forniery, zakładu impregnowania podkładów kolejowych oraz suszarni tarcicy. Pod kierownictwem inżynierów radzieckich kombinat wyposażono w nowoczesne urządzenia.

Sukcesy rolnictwa

Podczas gdy w r.1951 powierzchnia uprawna była o 16% większa niż w r.1950, w roku bieżącym będzie ona o 12% większa niż w roku ubiegłym.

BULGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Budowa nowych zakładów przemysłowych

W Bułgarii buduje się nowe, wielkie zakłady przemysłowe, które jeszcze bardziej podniosą stopień uprzemysłowienia kraju.

W pobliżu Sofii w szybkim tempie wznoszona jest huta. Będzie to największe w kraju przedsiębiorstwo po kombinacie chemicznym im. Stalina w Dymitrowgradzie. Obecnie rozpoczęto w hucie montaż urządzeń w oddziałach obróbki metali i innych. Huta będzie wyposażona w najnowocześniejsze urządzenia techniczne radzieckie. Z Z.S.R.R. dostarczono 120-tonową walcarkę.

Zwiększają się prace na budowie fabryki celulozy, która będzie dostarczać surowca dla przemysłu papierniczego. W szeregu halach rozpoczęto montaż maszyn o wielkiej wydajności.

W szybkim tempie prowadzi się montaż urządzeń w fabryce sody.

Wraz z budową nowych zakładów i fabryk w Bułgarii prowadzi się odbudowę i rozbudowę starych przedsiębiorstw. W chwili obecnej znacznie zwiększa się zdolność produkcyjna sofijskiej fabryki wyrobów izolacyjnych, produkującej w wielkiej ilości artykuły potrzebne dla elektryfikacji kraju.

Mechanizacja rolnictwa

Bułgarskie ośrodki maszynowe okazują wielką pomoc w rozwoju rolnictwa. W roku ubiegłym 116 istniejących ośrodków zaorało w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych 46% ogólnej powierzchni ziemi ornej i zasiało ponad 1/3 tej powierzchni.

Park maszynowy ośrodków stale wzrastał. W r. 1951 na polach pracowało ponad 8 500 traktorów i 550 kombajnów, wielka ilość żniwiarek i młocarek.

Na rok 1952 partia komunistyczna i rząd ludowy Bułgarii postawiły państwowym i spółdzielczym gospodarstwom rolnym oraz chłopom pracującym poważne zadanie. Zgodnie z postanowieniem KC BPK i Rady Ministrów, w roku bieżącym ma być znacznie zwiększona powierzchnia uprawy roślin przemysłowych i innych, w szczególności tytoniu, bawełny i pszenicy.

Miedzy innymi powierzchnia uprawy ryżu zostanie zwiększona o 11%, zaś zbiory z hektara wyniosą 400 kg /przeciętna w r. 1951 - 387 kg/.

W celu pomyślnego wykonania zadań na rok bieżący zostanie znacznie zwiększona baza techniczna rolnictwa.

Park maszynowo-trakterowy zwiększony zostanie o 1 000 traktorów, 1 000 kombajnów i wiele innych maszyn rolniczych. W mechanizacji rolnictwa dużą rolę odegrają bułgarskie fabryki maszyn rolniczych, które wyprodukują w roku bieżącym dużo więcej siewników traktorowych, traktorowych pługów i kultywatorów aniżeli w r.1950. Ogółem poziom mechanizacji robót rolnych wzrośnie o 94% tj. prawie dwukrotnie w porównaniu z r.1950. Kombajny dokonają sprzętu zbóż z obszaru ponad 250 000 ha, tj. z powierzchni trzykrotnie większej niż w r.1951.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Przemysł włókienniczy w Chinach Wschodnich

Prasa chińska donosi o ogromnych sukcesach przemysłu włókienniczego Chin Wschodnich. Pomimo pewnych trudności, które miały miejsce w roku ubiegłym większość przedsiębiorstw i fabryk wykonała i przekroczyła plany produkcyjne. Największe sukcesy osiągnęły przedsiębiorstwa państwowe. Według informacji gazety "Csefanżibao" rozmiary produkcji państwowych przedsiębiorstw włókienniczych Chin Wschodnich wzrosły w r.ub. o 13%.

Znacznie podniesione również jakość przędzy i tkanin. Np. w jednej z tkalni państwowej braki obniżone zostały w grudniu ub.r. do 0,7%.

Produkcja przędzalni oraz tkanin wzrosła w r.1951 o 50% - 200 w porównaniu z 1950 r.

Plan przemysłu włókienniczego dla Chin Wschodnich na rok 1952 przewiduje produkcję wartości 2 400 mld. juanów. Zgodnie z planem produkcja przędzy bawełnianej ma być w r.1952 zwiększona o 32,4% w porównaniu z rokiem poprzednim, tkanin bawełnianych o 23,1%, tkanin farbowanych o 55,1%, tkanin jedwabnych - o 31,5%, wyrobów dzianych - o 36%. Ilość wrzecion ma być zwiększona o 120 000.

W odpowiedzi na wezwanie wodza narodu Mao Tse-Tunga do zwiększania wydajności pracy i uzyskania jak największych oszczędności włókniarze chińscy podjęli zobowiązanie znacznego zwiększenia produkcji i oszczędności w 1952 r.

Rołnictwo w r.1952

Państwowa Rada Administracyjna Chińskiej Republiki Ludowej powzięła uchwałę w sprawie zwiększenia produkcji rolnej w 1952 r. i środków zapewniających wykonanie tych zadań.

Uchwała podkreśla, że rolnictwo chińskie osiągnęło już poważne sukcesy. Produkcja zbóż w r.1951 osiągnęła

prawie najwyższy poziom przedwojenny, a produkcję bawełny przekroczyła o 33% najwyższe wskaźniki przedwojenne. Pomyślnie wykonane zostały i przekroczone plany produkcji roślin przemysłowych i rozwoju hodowli.

Na r.1952 uchwała przewiduje zwiększenie produkcji zbóż o 8%, a bawełny - o 20%.

Państwowa Rada Administracyjna nakreśliła następujące zadania na r.1952: podniesienie plonów na jednostkę powierzchni drogą wykorzystania świadczeń chłopów i osiągnięć nauki agronomicznej; wzrost pogłowia dzięki uszlachetnieniu ras bydła i właściwej metodzie hodowli; zwiększenie połowów ryb za pomocą tworzenia grup samopomocowych i spółdzielni rybackich oraz dzięki ulepszeniu techniki rybołówstwa.

Uchwała przewiduje dalszy rozwój ubocznych gałęzi produkcji przemysłu chałupniczego oraz budowę urządzeń nawadniających i dalsze zalesianie kraju.

W szeregu prowincji Chińskiej Republiki Ludowej rozpoczęto intensywne przygotowania do siewów wiosennych. Władze ludowe okazują wszechstronną pomoc chłopom przy nabywaniu maszyn rolniczych, nasion i nawozów. Między innymi oddział Chińskiego Banku Narodowego w prowincji Szansi udzielał chłopom tej prowincji pożyczek na ogólną sumę 129 mld. juanów. Kwota ta przeznaczona jest na zakup nawozów, nasion, budowę kanałów nawadniających itd.

Jesienią i zimą chłopci kontynuowali prace nad nawodnieniem gruntów. Np. w Północnym Seczuanie w powiecie Nańozun, chłopci wykopali ponad 2 000 zbiorników, co umożliwiło zwiększenie powierzchni nawadnianej o ponad 1 560 ha.

W pełnym toku trwają prace przygotowawcze do siewów wiosennych w państwowych gospodarstwach rolnych. W prowincji Chenan znajduje się największe gospodarstwo państwowe Chin Środkowo Południowych. Robotnicy tego gospodarstwa podjęli zobowiązanie przeprowadzenia starannych siewów wiosennych i zebrania w roku bieżącym 1,5 raza więcej pszenicy niż w roku ubiegłym.

Na południu Chin w Guandunie, prowincji o klimacie podzwrotnikowym rozpoczęto już siewy wiosenne. Chłopi którzy niedawno zakończyli zbiory trzciny cukrowej, rozpoczęli siew ryżu.

Zadaniem, jakie sobie postawili chłopci prowincji Guandun jest powiększenie zbiorów ryżu w roku bieżącym o 750 000 t. Rząd, za pośrednictwem banków i spółdzielni okazuje chłopom dużą pomoc, udzielając pożyczek w wysokości 70 mld. juanów i dostarczając dużej ilości rozmaitych nawozów.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Sukcesy handlu zagranicznego

Obroty handlu zagranicznego Republiki Czechosłowackiej w r.1951 były o 23,2% wyższe, niż w r.1950.

W roku ubiegłym nadal rozwijały się stosunki handlowe z krajami obozu pokoju. W r.1949 handel z tymi krajami wynosił 45,5% ogólnych obrotów, w r.1950 - 55%, a w roku 1951 - 60,5%. W ten sposób Czechosłowacja jeszcze bardziej uniezależniła się od krajów kapitalistycznych.

Z krajów obozu pokoju importowano 60% ogólnej ilości towarów importowanych, podczas gdy zaplanowanych było 57%. Eksport do tych krajów, wynoszący 62% ogólnego wywozu, był o 6% wyższy niż zaplanowano.

Import urządzeń i surowców dla przemysłu czechosłowackiego oraz żywności dokonywany przede wszystkim ze Związku Radzieckiego, osiągnął 61,1% ogólnego importu, podczas gdy w r.1950 wynosił on 63,9%.

Budżet na rok 1952

29 lutego b.r. rząd czechosłowacki rozpatrzył i uchwalił projekt ustawy o budżecie państwowym na r.1952, przewidujący nadwyżkę dochodów nad wydatkami w wysokości 753 355 000 koron czeskich.

Na posiedzeniu rządu podkreślono, że przedłożony budżet różni się w sposób zasadniczy od budżetów z lat ubiegłych. Obecnie stanowi on podstawowy plan finansowy państwa i zapewnia wykonanie planu gospodarczego, wypełnienie wszystkich zadań państwa w dziedzinie kultury, oświaty publicznej, ubezpieczeń, ochrony zdrowia itd.

Minister finansów, J.Kabes, podkreślił, że sukcesy r. 1951, zmniejszenie ilości pieniędzy będących w obiegu, oraz fakt, że w budżecie na r.1952 przewidziano nadwyżkę dochodów nad wydatkami świadczą o zdrowym rozwoju gospodarki narodowej i stałości waluty czechosłowackiej.

Nowe rodzaje produkcji

W szeregu gałęzi przemysłowych Czechosłowacji uruchomiono produkcję nowych działów i niewytwarzanych dotychczas artykułów.

Fabryki czechosłowackie pracują nad nowymi rodzajami lokomotyw, o większym zasięgu i uproszczonej obsłudze. Nowe typy wzorowane są na osiągnięciach radzieckich.

Szczególnie daje się to zauważyć przy kotłach parowozów, całkowicie spawanych, które są dużo lepsze od nitowanych.

Czechosłowacja wykonuje armaturę parowozową dla Związku Radzieckiego oraz dla krajów demokracji ludowej. Przemysł maszynowy będzie pracował przez szereg lat dla wykonania tych zamówień krajów obozów pokoju.

Największy i najnowocześniejszy statek, jaki dotychczas zbudowany został w Republice Czechosłowackiej - holownik "Dukla", ukończył swoją pierwszą jazdę próbną. Statek ma pierwszorzędne wyposażenie techniczne, oraz całkowicie zmechanizowaną obsługę. Ocena techniczna wykazała, że posiada on większą siłę i zużywa dużo mniej paliwa niż inne tego rodzaju statki.

Produkcja seryjna motorów Diesla w zakładach Skoda rozszerzyła się o szereg nowych typów, od jednocylin-drowych silników o sile 10 KM aż do ciężkich motorów Diesla o sile 2 000 KM.

Zużycie paliwa przy mniejszych typach motorów wynosi 185 g /KM/ godz.; przy większych motorach spada ono do 165/KM/godz. Podczas gdy słabsze motory są stosowane przede wszystkim w rolnictwie, to średnie i wielkie używane są do poruszania elektrycznych generatorów, pomp, statków itd.

Czechosłowacki przemysł budowy maszyn precyzyjnych rzucił na rynek nową maszynę do pisania marki "Zeta". Maszyna ta jest lżejsza i lepsza od dotychczas produkowanych.

Czechosłowacki przemysł optyczny wyprodukował nowy przyrząd, nazwany "Kosmo-Mikro", który jest równocześnie mikroskopem i lunetą. Przyrząd ten waży 100 g i jest wielkości pudełka zapalek. Zastosowany jako mikroskop pozwala na trzydziestokrotne powiększenie. Jako luneta odznacza się on szczególnie dobrą widocznością. Dla obserwacji bardzo szybko zachodzących zjawisk, które nie mogą być uchwycone przez zwykłe oscylografy, skonstruowano nowy oscylograf, który ma napięcie 50 kW i jest w stanie zanotować zjawiska trwające zaledwie 10^{-3} w 9 sekund. Obsługa nowego oscylografu jest bardzo prosta.

K O R E A N S K A R E P U B L I K A LUDOWO-DEMOKRATYCZNA

Gospodarka leśna

Wielkie obszary leśne Korei znajdują się głównie na północy. Korea Południowa nie posiada dużych lasów, o znaczeniu przemysłowym. Do r.1945 wszystkie kluczowe pozycje gospodarki koreańskiej znajdowały się w rękach kapitału japońskiego, którego rabunkowa gospodarka poważnie zmniejszała stan zalesienia kraju. Po oswobodzeniu Korei lasy stały się własnością narodu.

Lasy zajmują w Północnej Korei 80% całego terytorium. Rosną tam przeważnie modrzewie, koreańskie cedry, japońskie

sosny, brzozy, dęby, jesiony i drzewa orzechowe.

Wielkie masywy leśne pozostały jednak głównie w dolinach mandżurskich rzek pogranicznych; Yalu i Tiumen, gdzie zajmują one obszar ponad 55 mln. akrów /1 akr = 0,4047 ha/. Ogólna powierzchnia lasów wynosi 10,7 mln. ha. Nie chcąc dopuścić do wytrzebienia lasów ludowo-demokratyczny rząd, wzorując się przytem na przykładzie ZSRR, przeprowadza na dużą skalę zalesienie kraju.

Według uchwalonego przez rząd w marcu r. 1951 planu odbudowy i rozwoju gospodarki leśnej produkcja budulca zostanie znacznie zwiększona. Dla odbudowy zniszczonych przez Amerykanów miast i wsi oraz przemysłu potrzebne są wielkie ilości drzewa, to też gospodarka leśna i przemysł drzewny stoją przed wielkimi zadaniami.

W Korei Północnej ścinano rocznie 7 mln. m³ drzewa w tym 2,5 mln. drzewa użytkowego. Głównymi obszarami wyrębu są doliny rzek Yaki, Tiumen i Daido, przy czym rzekami tymi drzewo spławia się do miast Szingiszu, Charlinu i Phenjanu, ośrodków przemysłu drzewnego, drzewno-chemicznego i papierniczego.

M O N G O L S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Budżet na rok 1952

W dniu 29 lutego r. 1952 rozpoczęto kolejną sesję Wielkiego Hurału Mongolskiej Republiki Ludowej, której zadaniem było rozpatrzenie budżetu państwowego na r. 1952.

Budżet przedstawił w swoim przemówieniu minister finansów Mongolskiej Republiki Ludowej, Małomżamo.

Powiedział on między innymi: "Dzięki ogromnej pracy organizacyjnej naszej partii i rządu oraz wszechstronnej i bezinteresownej pomocy wielkiego Związku Radzieckiego naród nasz stworzył pomyślne warunki dla budowy socjalizmu w naszym kraju".

Małomżamo oświadczył, że w roku 1951 zwiększyła się znacznie produkcja przemysłowa, rozwijał się sektor socjalistyczny w rolnictwie, zwiększyło się pogłowie bydła w gospodarstwach państwowych. W chwili obecnej w kraju istnieje 148 spółdzielni hodowlanych. W samym tylko roku ubiegłym pogłowie bydła spółdzielczego zwiększyło się o 32%. Jednocześnie osiągnięto znaczne sukcesy w dziedzinie kultury, nauki i sztuki, podniosła się również stopa życiowa ludności.

Budżet Mongolskiej Republiki Ludowej na r. 1952 stanowi wyraz pokojowej, twórczej pracy narodu mongolskiego i przyczyni się do pomyślnego wykonania zadań pierwszego pięcioletniego planu rozwoju gospodarki narodowej i kultury. Przewiduje on dochody na sumę 380 495 500 tugryków, wydatki zaś w sumie 374 040 300 tugryków.

Minister Małomża c podkreślił, że głównym źródłem dochodów budżetowych są wpływy z gospodarki narodowej, które wyniosą 245,8 mln. tugryków tj. 16,8% więcej niż w roku ubiegłym. Główna część wydatków budżetowych przeznaczona jest na finansowanie gospodarki narodowej i na cele społeczno-kulturalne. W szczególności na te ostatnie zamierza się wydać 115,5 mln. tugryków tj. 30,9% ogólnych wydatków budżetowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie wzrosną wydatki na inwestycje i budownictwo. Ogółem wyniosą one 67 mln. tugryków. Poważne sumy wydane zostaną na dalszy rozwój hodowli bydła i innych gałęzi gospodarki. Ponownie zmniejszono wydatki na obronę kraju. W roku bieżącym zostaną one zmniejszone o 9,8 mln. tugryków. W dniu 1 marca Wielki Hurał jednogłośnie przyjął ustawę o budżecie państwowym Mongolskiej Republiki Ludowej na r.1952.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Wykonanie planu narodowego na r.1951

Agencja ADN opublikowała komunikat Urzędu Informacji Niemieckiej Republiki Demokratycznej o wynikach wykonania planu gospodarczego na r.1951.

Wykonanie i przekroczenie planu gospodarczego na r.1951 - pierwszy rok planu pięcioletniego, stwierdza komunikat, wzmocniło Niemiecką Republikę Demokratyczną zarówno pod względem ekonomicznym jak i politycznym w decydującym okresie walki narodu niemieckiego o zjednoczenie.

Stały rozwój przemysłu, rolnictwa i transportu przyczynił się do dalszego podniesienia poziomu materialnego i kulturalnego ludności N.R.D.

Roczny plan produkcji na r.1951 wykonany został przez cały przemysł Niemieckiej Republiki Demokratycznej w 105,2%, produkcja zwiększyła się o 21,9% w porównaniu z 1950 r., poziom zaś r.1936 przekroczony został o 36%. Hutnictwo wykonało roczny plan w 111%, przemysł górniczy - w 104,7%, energetyczny - w 102,2%, elektrotechniczny - 100,3%, maszynowy - w 101,5%, mechaniki precyzyjnej i optyki - w 108,9.

Wykonanie planu produkcji przemysłowej przez sektor państwowy wynosi 124,4% w porównaniu z poziomem poprzedniego roku. W r.1951 znacznie zwiększyła się produkcja spółdzielczych przedsiębiorstw przemysłowych.

Komunikat podkreśla, że w r.1951 osiągnięto bardzo wysokie zbiory zbóż.

W roku ubiegłym zwiększono jeszcze bardziej pomoc,

jaką państwo udzielało chłopom. Przy końcu roku 1951 chłopci korzystali z pomocy 540 ośrodków maszynowych, wzrosła ilość traktorów, pługów traktorowych i innych maszyn rolniczych. W roku 1951 osiągnięto duże sukcesy w dziedzinie hodowli bydła. W porównaniu z rokiem 1950 pogłowie nierogacizny zwiększyło się o 24,3%, bydła rogatego - o 5,4%, owiec - o 14,2%.

Plan przewozów towarowych transportem kolejowym, wodnym i samochodowym został w r.1951 przekroczony. Plan transportów towarowych koleją został wykonany w 104,4%, w porównaniu zaś z rokiem ubiegłym - w 118,9%.

Inwestycje w gospodarce narodowej Niemieckiej Republiki Demokratycznej w r.1951 przekroczyły o 40,7% inwestycje r.1950.

W r.1951 nadal wzrastały płace robotników zatrudnionych w przemyśle państwowym. Np. w górnictwie podwyżka płac wyniosła 20,2%, w przemyśle maszynowym - 15,8%, w hutnictwie - 18,2% itd.

Obroty handlu zagranicznego Niemieckiej Republiki Demokratycznej /z wyjątkiem handlu wewnątrz-niemieckiego/ zwiększyły się w porównaniu z 1950 r. o 60%, szczególnie zwiększył się import węgla kamiennego, rudy żelaznej, bawełny, skór, tłuszczów itd. W eksporcie Niemieckiej Republiki Demokratycznej dużą rolę grała produkcja przemysłu maszynowego, elektrotechnicznego, chemicznego, mechaniki precyzyjnej i optyki.

Udział ZSRR, krajów demokracji ludowej i Chińskiej Republiki Ludowej zwiększył się w obrotach handlowych N.R.D. i wyniósł 79%.

Obroty handlu wewnętrznego zwiększyły się w porównaniu z rokiem 1950 o 25,5%. W roku 1951 rząd NRD wprowadził zniżkę cen towarów powszechnego użytku. W tym samym roku zniesiono system kartkowy na mąkę i chleb, szereg wyrobów cukierniczych, tekstylia i wyroby bawełniane.

Bonn sabotuje handel wewnątrz-niemiecki

Urząd Informacji N.R.D. podaje do wiadomości, że trudności jakie ~~oddawna istniały~~ w handlu wewnątrz-niemieckim zaostriżyły się znacznie w ostatnich czasach. Przyczyną tego jest stanowisko rządu Adenauera, który z polecenia amerykańskich władz okupacyjnych przedstawia przemysł zachodnio-niemiecki na tory wojenne i uniemożliwia handel wewnątrz-niemiecki ze szkodą dla zachodnio-niemieckiej gospodarki i ludności.

Przypomnieć należy, że po kilkumiesięcznych rokowaniach przedstawicieli N.R.D. i Niemiec zachodnich podpisana została 20 września r.1951 "Umowa Berlińska", która przewidywała w okresie do dnia 30.VI.1952 r. obroty

w wysokości 550 mln. marek niemieckich w obu kierunkach.

Przedstawiciele Niemieckiej Republiki Demokratycznej dokładali od tego czasu największych starań, aby zrealizować umowę. Na skutek jednak stanowiska rządu Adenauera handel wewnątrz-niemiecki kurczył się co miesiąc, aż znalazł się na martwym punkcie. Następujące fakty wykazują wyraźnie, że wewnątrz-niemiecką umowę handlową sabotują władze z Bonn:

1. Przedstawiciele Niemiec zachodnich nie chcieli wprowadzić w życie umowy handlowej z 20 września 1951 r.
2. Rząd boński ustalił niedawno z zachodnimi władzami okupacyjnymi listy towarów zakazanych do eksportu, zawierają towary będące przedmiotem dostaw, do których zobowiązały się Niemcy zachodnie w ramach umowy wewnątrz-niemieckiej. Listy te znajdują się w sprzeczności z postanowieniami poczdamskimi, gwarantującymi traktowanie Niemiec jako całości gospodarczej i stanowią poważne pogwałcenie umowy nowojorskiej z 6 maja r. 1949 o zniesieniu ograniczeń w handlu pomiędzy Niemcami zachodnimi a N.R.D. i powrotem do stosunków, istniejących przed 1 marca 1948 r.
3. Przedstawiciele N.R.D. zaproponowali aby wewnątrz-niemiecka umowa handlowa weszła w życie z chwilą dostarczenia przez Niemcy zachodnie dawno już zapłaconych i zadatkowanych maszyn i równoczesnego wykonania dostaw N.R.D. Propozycja ta została przez przedstawicieli zachodnio-niemieckich odrzucona.
4. Przedstawiciele Niemiec zachodnich oświadczyli, że niektóre towary ustalone w wewnątrz-niemieckiej umowie handlowej nie mogą być dostarczone N.R.D., gdyż znajdują się one na liście towarów zakazanych do eksportu. Świadczy to o tym, że przedstawiciele zachodnio-niemieccy, na skutek stałej ingerencji amerykańskich władz okupacyjnych oraz restrykcji zastosowanych przez rząd boński nie potrafią osiągnąć porozumienia w dziedzinie uregulowania handlu wewnątrz-niemieckiego i należyście dotrzymać zawartego układu.

Wkrótce po zawarciu wewnątrz-niemieckiej umowy handlowej bońskie Ministerstwo Gospodarki wydało na polecenie władz amerykańskich poufne instrukcje zakazujące dostarczenia N.R.D. przyrzeczonego w ramach umowy wewnątrz-niemieckiej żelaza i stali.

5. Oświadczenie prasy zachodnio-niemieckiej, pozostającej pod wpływami amerykańskimi o gotowości zawierania pojedynczych transakcji kompensacyjnych zamiast umowy handlowej jest tylko wybiegiem, mającym na celu wprowadzenie w błąd zachodnio-niemieckich przedsiębiorców i kupców. Gdyby strona zachodnio-niemiecka była zainteresowana w uregulowanej wymianie towarowej - nawet w formie transakcji kompensacyjnych - wystarczyłoby wykonanie podpisanej przez obie strony wewnątrz-niemieckiej umowy handlowej.

Ostatnio dziennik "Berliner Zeitung" opublikował doniesienie z Bonn, w którym powołując się na informacje kół zbliżonych do Ministerstwa Gospodarki w Bonn podaje, że postanowienie o likwidacji z dniem 1 stycznia 1952 r. instytucji zajmującej się handlem wewnątrz-niemieckim powzięte zostało na bezpośrednie polecenie Mac Cloy'a. Instytucja ta, znajdująca się w zachodnim sektorze Berlina miała za zadanie popieranie handlu wewnątrz-niemieckiego. Już przy końcu ubiegłego roku Mac Cloy wskazał Adenauerowi i Erhardowi na niecelowość dalszego istnienia tej instytucji. Mac Cloy podkreślił, że pomimo żądań przemysłowców zachodnio-niemieckich handel wewnątrz-niemiecki nie może być wznowiony i że nie ma powodu, dla którego Bonn w ramach swego budżetu miałby utrzymywać tego rodzaju instytucję.

RUMUŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

O utrwalenie sukcesów reformy walutowej

Rada Ministrów i KC Rumuńskiej Partii Robotniczej wydały zarządzenia w sprawie umocnienia sukcesów reformy walutowej.

Reforma pieniężna, stwierdza zarządzenie, /przeprowadzona przy końcu stycznia bieżącego roku /patrz Nr 8/43 "WHZ" stanowiły potężny cios dla kapitalistycznych elementów miast i wsi i przyczyniły się do znacznej obniżki cen rynkowych. Po reformie pieniężnej ceny rynkowe utrzymują się na poziomie cen handlu państwowego. Ludność pracująca miast zaopatrzona jest obecnie lepiej niż poprzednio. Pomyślnie wykonuje się plan produkcji przemysłowej, w dobrych warunkach rozpoczęto wiosenne siewy.

W celu umocnienia gospodarki i finansów kraju oraz ogólnego podniesienia stopy życiowej mas pracujących w nowych pomyślnych warunkach powstałych na skutek przeprowadzenia reformy walutowej i obniżki cen Rada Ministrów i KC Rumuńskiej Partii Robotniczej zastosowały środki, umożliwiające równomierne wykonanie planów produkcyjnych w przedsiębiorstwach, przeprowadzenie jak najdalej idących oszczędności, zwiększenie produkcji towarów powszechnego użytku, stałe zmniejszanie kosztów własnych, podniesienia jakości produkcji i organizacji pracy. Zastosowano również środki w celu zwiększenia produkcji towarowej w państwowych i spółdzielczych gospodarstwach rolnych, zrzeszeniach dla wspólnej uprawy roli i w gospodarstwach indywidualnych. Zarządzenie przewiduje również dalsze podniesienie płac rolnych, zwiększenie produkcji przemysłowej i podniesienie zdolności nabywczej lud.

Udział w targach zagranicznych w roku ubiegłym

W roku ubiegłym Rumuńska Republika Ludowa uczestni-

czyła w Międzynarodowych Targach w Pradze, Lipsku, Mediolanie i Wiedniu, wystawiając eksponaty, będące wyrazem osiągnięć rumuńskiej gospodarki narodowej. Stoiska pawilonów rumuńskich wzbudzały duże zainteresowanie zwiedzających i licznych firm.

Wyroby skórzane, tekstylia, wyroby hutnicze i elektrotechniczne zajęły poważne miejsce w pawilonach rumuńskich. Stoisko wyrobów drzewnych świadczyło o wielkich możliwościach przemysłu drzewnego Rumuńskiej Republiki Ludowej.

Wina rumuńskie, wody mineralne, tytoń oraz zioła lecznicze zostały również bardzo wysoko ocenione.

W pawilonach rumuńskich pokazano także makietę wielkich budowli, które wznosi obecnie lud rumuński.

Początek wiosennej kampanii rolnej

W Rumuńskiej Republice Ludowej trwają przygotowania do wiosennej kampanii rolnej.

W licznych rejonach, jak na przykład Severin, Gorj, Timisoara, Prahova, Cluj itd. przygotowania te zostały zakończone.

Większość spółdzielni produkcyjnych zakończyła również przygotowania do wiosennej kampanii siewnej.

Dzięki sprzyjającym warunkom atmosferycznym liczne spółdzielnie produkcyjne rozpoczęły już prace wiosenne. Spółdzielnie produkcyjne w obwodach Konstanca, Żalomita i Timisoara przeprowadziły już orkę na tysiącach hektarów.

Bogate zbiory, osiągnięte w zeszłym roku przez spółdzielnie produkcyjne oraz pracujących chłopów, którzy zrzeszyli się dla wspólnej uprawy swojej ziemi traktorami i maszynami wypożyczonymi ze Stacji Maszynowo-Traktorycznych, skłoniły dziesiątki tysięcy małych i średnio-rolnych chłopów do zrzeszenia się dla wspólnej uprawy ziemi.

W samym tylko rejonie Gałoz, do dnia 12 lutego b.r. założono 150 zrzeszeń rolniczych, grupujących prawie 44 000 chłopów na obszarze 96 600 ha.

Na terenie całego kraju założono 9770 ośrodków selekcji nasion.

WĘGERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Siewy wiosenne

Na Węgrzech przystąpiono już do wiosennych prac polnych. W szeregu powiatów prowadzi się już orkę i przygotowanie gleby do siewu. Na południu kraju rozpoczęto już siewy.

Obecna kampania wiosenna rozpoczęta została w sposób bardziej zorganizowany niż w poprzednich latach. W zimie prowadzono kursy przygotowawcze dla kierowników Państwowych Ośrodków Maszynowych, przewodniczących spółdzielni produkcyjnych oraz kierowników brygad polnych. Wykształcono również wielu nowych mechaników.

Większość Państwowych Ośrodków Maszynowych ukończyła remont traktorów i innych maszyn rolniczych.

W roku bieżącym po raz pierwszy przeprowadzono w Państwowych Ośrodkach Maszynowych przegląd przygotowań do siewów.

Rozwój handlu państwowego i spółdzielczego

Na Węgrzech pomyślnie rozwija się handel państwowy i spółdzielczy. W miastach, osiedlach robotniczych i po wsiach buduje się specjalne ośrodki handlowe, sklepy, restauracje i stołówki. W bieżącym roku otwarto około 8 000 sklepów państwowych i spółdzielczych. W samym tylko drugim kwartale ub.r. otwarto dodatkowo 3 800 sklepów państwowych i 1 800 spółdzielczych.

Równocześnie z rozszerzeniem sieci sklepów państwowych i spółdzielczych wzrasta usprawnienie obsługi klientów. W miastach i wielkich osiedlach utworzono specjalne sklepy, zajmujące się wyłącznie sprzedażą przedmiotów gospodarstwa domowego, wyrobów perfumeryjnych, artykułów dzieciennych itd. Pracownicy handlowi prowadzą ewidencję zapotrzebowań ludności.

W związku z niedawnym zniesieniem systemu kartkowego sieć sklepów państwowych i spółdzielczych, oraz restauracji rozszerzy się jeszcze bardziej. W celu przygotowania nowych i przeszkolenia dotychczasowych pracowników handlu otwarte zostały krótkoterminowe kursy w Budapeszcie i na prowincji. Kadry kierownicze dla handlu spółdzielczego i państwowego kształci Akademia Gospodarczo-Techniczna, Instytut Ekonomiczny i Wyższa Szkoła Ekonomiczna.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Europejska Unia Płatnicza w styczniu b.r.

Obroty rozliczeniowe Europejskiej Unii Płatniczej wyniosły od lipca 1950 roku do stycznia 1952 - 5.988,1 mln. dolarów. Większa część rozliczeń nastąpiła w drodze kompensacji. Przy końcu stycznia zobowiązania EPU w stosunku do krajów wierzytelnych wyniosły w dolarach 1523,5 mln./przy końcu grudnia 1282,3/, wierzytelności zaś EPU w tym samym okresie opiewały na sumę 1264,1 mln. /1038,7 mln./. Wyrównanie nastąpiło częściowo na drodze udzielania kredytów, częściowo zaś za pośrednictwem wpłat w dolarach wzgl. w złocie. EPU otrzymała od krajów wierzytelnych kredytów na sumę 953,2 /788,5/ mln. ze swej zaś strony udzieliła dłużnikom kredytów w wysokości 895,4 /808,5/ mln. Jeśli chodzi o wpłaty i wypłaty złota wzgl. dolarów, to EPU otrzymała w tym okresie \$ 368,7 /230,2/ mln., wypłaciła zaś \$ 570,4 /493,9/ mln. Wypłaty przewyższyły więc wpłaty o \$ 201,7 mln. wobec \$ 263 mln. przy końcu grudnia ub.r. Różnica, która pokryta została przy pomocy rezerw dolarowych EPU zmniejszyła się w rezultacie w ciągu stycznia o ponad \$ 60 mln., z czego wynika, że rezerwy dolarowe Unii, które wynosiły przy końcu grudnia \$ 216,8 mln. zwiększyły się w styczniu o \$ 60 mln. Dokładny stan funduszu rezerwowego Unii w omawianym okresie nie jest jeszcze znany.

Poniższe zestawienie ilustruje stan sald EPU przy końcu stycznia oraz podaje wyniki obrotów rozliczeniowych od 1 lipca 1950 r. do 31 grudnia 1951 r. Zestawienie to odróżnia rozliczenia t.zw. "kwot początkowych" t.j. należności i długów początkowych finansowanych przez plan Marshalla i wykorzystane t.zw. kwoty regularne:

		Kwoty początkowe		I/kwoty regularne	
		kredyty II		złoto III	
		/ w milionach dolarów/			
Austria	- 80	-		- 19,9	IV
Belgia-Luxemburg	+ 29,4	+ 370,2	V	+ 269,4	V
Dania	-	- 24,6		-	
Francja	-	- 234,5		- 52,3	
Grecja	- 115,0	-		-	
Holandia	- 30,0	+ 73,3		+ 2,3	
Islandia	- 4,0	+ 0,2		-	
Niemcy zach.	-	+ 53,7		-	
Norwegia	- 60,0	- 9,7		-	
Portugalia	-	+ 58,7	VII	+ 44,7	VII
Szwajcaria	-	+ 107,0		+ 57,0	

Szwecja	+ 9,8	+ 143,7	+ 91,7
Turcja	- 25,0	- 30,0	- 29,7 VIII
Wielka Brytania	+150,0	+ 596,7	-266,8
Włochy	-	+ 146,1 VI	+105,1 VI

- I - zużytkowane początkowe należności
+ zużytkowane początkowe długi
II - otrzymane kredyty
+ udzielone kredyty
III - płatności w złocie dokonane przez Unię
+ wypłaty w złocie na rzecz Unii
IV - płatności w dolarach poza określoną kwotę
V - z tego 309,0 mln. poza określoną kwotę
VI - z tego 46,3 mln. poza określoną kwotę
VII - z tego 33,5 mln. poza określoną kwotę
VIII - z tego mln. poza określoną kwotę

9,7
Tabela poniższa ilustruje zmianę pozycji poszczególnych krajów członkowskich w stosunku do EPU, jaka nastąpiła w styczniu br. w porównaniu z grudniem ub.r.

Zmiany w stosunku do grudnia ub.r.
/ w mln.dolarów/

	Kredyty	Wpłaty gotówkowe
Austria	-	- 2,3
Belgia-Luxemburg	+ 28,9	+ 20,0
Dania	+ 14,0	-
Francja	- 66,5	- 36,4
Grecja	-	-
Holandia	+ 96,4	+ 2,3
Islandia	+ 0,2	-
Niemcy zach.	+ 10,4	-
Norwegia	- 0,0	-
Portugalia	+ 1,9	+ 4,2
Szwajcaria	+ 11,1	+ 11,1
Szwecja	+ 32,1	+ 32,1
Turcja	-	- 5,9
W.Brytania	- 57,5	- 93,9
Włochy	+ 6,8	+ 6,8

+ oznacza udzielone kredyty wzgl. otrzymane wpłaty gotówkowe

- oznacza długi lub wypłaty gotówkowe.

A U S T R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Bilans austriackiego handlu zagranicznego zamknął się w roku 1951 ujemnym saldem w wysokości 1,65 mld.sch.,

co oznacza znaczne pogorszenie się w porównaniu z rokiem 1950. Podporządkowanie gospodarki austriackiej imperializmowi amerykańskiemu doprowadziło do poważnych zmian w kierunkach handlu zagranicznego. W chwili obecnej około 80% obrotów tego handlu przypada na wymianę z USA, krajami marszałłowskimi i titowską Jugosławią.

Dla tak niewielkiego kraju, jak Austria, odczuwającego silny niedobór surowców, paliw i żywności i potrzebującego rynków zbytu dla swych wyrobów przemysłowych, tradycyjne stosunki gospodarcze z jego wschodnimi sąsiadami mają szczególne wielkie znaczenie. W roku 1937, na krótko przed Anshlusem, 30% obrotów austriackiego handlu zagranicznego przypadło na wymianę z Bułgarią, Węgrami, Polską, Rumunią i Czechosłowacją. W ostatnich latach udział tych krajów w austriackim handlu zagranicznym stale spadał: w r. 1950 wyniósł on 13%, a w ciągu trzech kwartałów r. 1951 spadł poniżej 12%.

O przestawieniu się Austrii głównie na handel z Europą zachodnią i coraz większym udziale USA świadczy podane przez "Neue Zürcher Zeitung" zestawienie wymiany w ostatnich trzech latach /w milionach szylingów/;

	1949		1950		1951	
	Import	Eksport	Import	Eksport	Import	Eksport
Niemcy zach.	731+	250+	1.327	995	2.351	1.369
W. Brytania	284	137	712	244	1.642	845
Francja	196	103	247	182	761	448
Belgia	139	-	288	-	690	-
Włochy	537	569	664	872	653	1.063
Szwajcaria	214	187	380	347	603	586
USA	251	96	259	363	456	577
Holandia	168	158	248	289	331	519
Szwecja	72	-	129	-	259	-
Argentyna	-	30	-	134	-	227
Triest	-	170	-	341	-	285
Portugalia	3	10	42	77	230	201

+ w 1949 r. - całe terytorium Niemiec

Z zestawienia tego widać, że pierwsze miejsce w handlu zagranicznym Austrii zajęła w r. 1951 Trizonia, od roku 1949 wartość importu z Niemiec zachodnich do Austrii potroiła się a wartość austriackiego wywozu do Trizonii powiększyła się w tymże czasie 9-krotnie. Podobnie wzrosła wymiana austriacko-brytyjska. Tempo wzrostu obrotów z pozostałymi partnerami, poza USA, było znacznie słabsze.

Jednostronny kierunek austriackiego handlu zagranicznego doprowadził do znacznego pogorszenia struktury towarowej eksportu. Austria posiada wysoko rozwinięty przemysł przetwórczy i w interesie jej leży szczególnie wywóz wyrobów gotowych, ale państwa imperialistyczne usiłują wykorzystać ją przede wszystkim jako dostawcę surowców strategicznych. Redukując pod naciskiem Stanów Zjednoczonych stosunki gospodarcze z demokratycznymi krajami Wschodniej Europy, Austria zmuszona była zmienić strukturę swego eksportu wbrew swym interesom gospodarczym. Dlatego w ostatnich czasach coraz bardziej zwiększa się

w eksporcie udział surowców strategicznych - drewna, masy papierniczej i celulozy, metali żelaznych, aluminium, magnetytu i in. - a udział wyrobów gotowych maleje, co ilustruje poniższe zestawienie:

- A - przeciętnie w okresie 1933 - 1937
 B - rok 1950
 C - I kwartał 1951 roku
 D - II kwartał 1951 roku - /w procentach/

	A	B	C	D
Cały eksport	100	100	100	100
w tym:				
surowce i półfabry-				
katy	28	39	38	41
wyroby gotowe	68	58	60	58

Surowce austriackie i półfabrykaty używane są przez amerykańskich agresorów do produkcji zbrojeniowej i zaopatrywania armii USA oraz ich setelitów. W roku 1951 Austria dostarczała za pośrednictwem Trizonii stal pancerną do Japonii, a do południowej Korei drewno. Dokonywanie przemocy zmian w strukturze wywozu przynosi wielkie straty przemysłowi austriackiemu. Według obliczeń austriackich ekonomistów, produkcja i eksport towarów przeznaczonych na cele cywilne - np. kotłów parowych zamiast stali pancernej mogłoby znacznie podnieść wartość eksportu wyrobów gotowych i zapewnić pracę wielu bezrobotnym w Austrii.

Przed drugą wojną światową Austria importowała żywność i węgiel głównie z sąsiadujących z nią krajów Europy Wschodniej, a obecnie zmuszona jest ona do importowania ich z USA i z krajów będących partnerami Stanów Zjednoczonych w ramach paktu atlantyckiego. Węgiel kamienny, dawniej sprowadzany głównie z Polski i Czechosłowacji, jest obecnie importowany przeważnie z Zagłębia Ruhry. W miarę jak węgiel wydobywany w Zagłębiu Ruhry w coraz większym stopniu używany jest przez przemysł wojenny samych Niemiec zachodnich, dostawy tego węgla do Austrii stale się kurczą. W rezultacie Austria cierpi na poważny niedobór paliwa, pomimo znacznych zakupów drogiego i niskogatunkowego węgla amerykańskiego.

Tak więc, stosując narzuconą przez imperialistów amerykańskich politykę dyskryminacji w handlu z krajami Europy Wschodniej, koła rządzące Austrii czynią to w wielką szkodę dla austriackiej gospodarki narodowej. Posiadając chroniczny bierny bilans handlowy w okresie przed drugą wojną światową, Austria mimo wszystko była wówczas w stanie wyrównywać bilans płatniczy dzięki wpływom z przewozów tranzytowych, z pośrednictwa handlowego, turystyki i t.d. W latach powojennych wpływy te bardzo zmalały, w wyniku czego deficyt bilansu płatniczego znacznie przewyższył deficyt bilansu handlowego Austrii. Imperialiści zmniejszyli ponadto fundusze asygnowane w ramach planu Marshalla na lata 1951/52, co wyjaśnić można tym, że Austria nie należąc do paktu atlantyckiego nie stanowi dostatecznego arsenału zbrojeniowego.

Austriacka prasa burżuazyjna stale podkreśla, że dla "wy-

równania" bilansu handlowego i płatniczego kraju należy znacznie zwiększyć eksport, albo też trzeba będzie zredukować import. Amerykanie jednak sprzeciwiają się powiększaniu eksportu, które możliwe jest tylko drogą zwiększenia wywozu gotowych wyrobów przemysłowych do krajów Europy Wschodniej. Ograniczenie importu natomiast grozi natychmiastowym zamknięciem licznych przedsiębiorstw z powodu braku surowców i dalszym zaostrzeniem kryzysu aprowizacyjnego kraju.

Pismo "Österreichische Volksstimme" donosi, że ostatnie zamówienia ze strony państw Europy Wschodniej pozwoliły austriackiemu przemysłowi maszyn rolniczych na przezwyciężenie kryzysu zbytu oraz zapewniły pracę tysiącom robotników. Inne pismo "Der Osten" opublikowało artykuł p.t. "Bojkot handlu ze Wschodem prowadzi Austrię do katastrofy" "Ameryka" - czytamy w artykule - "zabrania wszystkim krajom zmarshallizowanym wysyłać towary do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej. Na rozkaz Trumana zostały cofnięte w dniu 5 stycznia 1952 r. wszystkie przywileje handlowe przyznane Związkowi Radzieckiemu i Polsce. Odnosnie do innych krajów demokracji ludowej, USA cofnęły również klauzulę największego uprzywilejowania. Nie ma prawie takiego towaru, którego eksport nie byłby zakazany.

Do czerwca ub. roku Austria stanowiła pewien wyjątek w postępującym bojkocie handlu z krajami Europy Wschodniej. Stan ten jednak należy już do przeszłości. Władze austriackie, idące na pasku amerykańskim, uczyniły wszystko, aby wbrew zawartym umowom, ograniczyć do minimum wymianę towarową z krajami Europy Wschodniej.

Handel zagraniczny Austrii, w latach 1949 - 1951 jak podaje "Internationale Wirtschaft" z krajami Europy Wschodniej, przedstawiał się następująco:

	1949	1950	1951
	/ w mln. sch. /		
<u>Import</u>			
Polska	242	417	529
Czechosłowacja	388	399	464
Węgry	170	199	281
Rumunia	58	43	78
Bułgaria	45	36	28
<u>Eksport</u>			
Czechosłowacja	233	397	508
Polska	122	199	421
Węgry	140	237	151
Rumunia	36	69	84
Bułgaria	60	41	14

Obraz handlu austriackiego z Polską, Czechosłowacją, Węgrami, Rumunią i Bułgarią zmienił się znacznie od czasów przedwojennych. Od roku 1937 wymiana towarowa z tymi krajami po stronie importu zmniejszyła się / w stosunku do całego importu Austrii / z 39,4% na 15,3%, po stronie zaś eksportu / w stosunku do całego eksportu Austrii / z 32,4% na 15,2%. W porównaniu z rokiem 1950, import w roku 1951 zwiększył się

z 1309 mln.sch. na 1721 mln.sch. Eksport zaś w 1203 mln.sch. na 1466 mln.sch. W stosunku jednak do globalnego importu przywóz Austrii zmniejszył się o 3,2% w stosunku zaś do globalnego eksportu wywóz Austrii zwiększył się o 3,3%. "Kto jednak orientuje się w zagadnieniach gospodarczych" pisze dalej wspomniane pismo - "wie dobrze, iż wstrzymanie na dłuższy czas wymiany towarowej z Europą Wschodnią oznacza dla Austrii ruinę gospodarczą. Handel ze Wschodem - kończy "Der Osten" - zapewnia niezakłóconą pracę naszemu przemysłowi oraz tym samym stałe zatrudnienie naszym robotnikom. Handel ze Wschodem jest najlepszym zabezpieczeniem przeciwko bezczelnym żądaniom amerykańskim. Handel ze Wschodem jest jedną z najsilniejszych gwarancji wzrostu dobrobytu ludności oraz niezawisłości kraju. Kto występuje przeciwko handlowi ze Wschodem, pragnie katastrofy naszego kraju".

Według najnowszych danych styczniowych, obroty handlu zagranicznego Austrii wykazywały dalszy spadek. Import w porównaniu z grudniem wykazał nieznaczny wzrost z 1115 na 1130 mln.sch., eksport natomiast spadł z 977 mln.sch. o 150 mln.sch. to znaczy o 15% na 847 mln.sch. Deficyt był tym samym o 283 mln.sch. większy niż w jakimkolwiek miesiącu 1951 roku.

Europejska Unia Płatnicza

W IV-tym kwartale 1951 roku obroty płatnicze Austrii z krajami Europejskiej Unii Płatniczej zamknęły się deficytem w wysokości \$ 11,4 mln. Ponieważ Austria miała do dyspozycji na pokrycie tego deficytu jedynie \$ 8 mln. Bank Narodowy zmuszony był wypłacić ze swoich zapasów walutowych sumę \$ 3,4 mln. Tym samym ogólna suma wypłat Banku Narodowego w ciągu 1951 roku na sfinansowanie obrotu płatniczego w ramach EPU podniosła się do \$ 17,6 mln.

BELGIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych eksport belgijski w lutym wyniósł 11,4 mln.fr. Cyfra ta jest jedną z największych jaką zanotowano w ciągu ostatnich lat.

Eksport głównych pozycji towarowych w lutym br. w porównaniu ze styczniem b.r. przedstawiał się następująco:

	styczeń / w mln.bfr. /	luty
produkty mineralne	652	771
produkty chemiczne i farmaceutyczne	916	1 044
materiały włókiennicze	2 073	1 842
metale nieszlachetne i wyroby z nich	4 843	4 900
maszyny i aparaty	704	688

Agencja "Agefi" donosi, że belgijski import z USA w pierwszym kwartale 1952 roku będzie zredukowany o 1/3 w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W tym samym okresie Belgia zamierza zwiększyć swój import z krajów Europejskiej Unii Płatniczej. Wraz ze zwiększeniem tego importu Belgia stara się również znacznie rozszerzyć swój eksport do tych krajów. W marcu b.r. przyznano nowe licencje eksportowe dla wywozu do krajów EPU w wysokości 5 565 mln. bfr. Rozdział tych licencji ma nastąpić w dwóch jednakowych transzach. Przewiduje się również utworzenie pewnej rezerwy w wysokości 180 mln. bfr., której zużytkowanie nastąpić może tylko w wyjątkowych wypadkach.

Jeśli chodzi o kształtowanie się belgijskich "terms of trade" w ostatnim okresie, to wykazały one znaczną poprawę.

Terms of Trade Belgii

r. 1948 = 100

1949 r.	I półrocze	103
	II "	106
1950 r.	I "	93
	II "	92
1951 r.	I "	96
	5 miesięcy	
	II półrocze	104

Spadek cen wielu surowców, który nastąpił w I-szym półroczu 1951 r. stopniowo przystosowanie się cen eksportowych do tego stanu rzeczy, przyniosło w efekcie znaczną poprawę belgijskich "terms of trade", które zbliżyły się ostatnio do stanu z drugiego półrocza 1949 r.

Omawiając zagadnienie handlu zagranicznego, prasa belgijska nadal poświęca wiele uwagi mającej się już wkrótce odbyć w Moskwie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej. Ciekawe uwagi na ten temat zamieszcza gazeta "Cité", reprezentująca poglądy wrogiego nam obozu: "W zasadzie wszyscy rozumieją korzyści płynące z handlu z ZSRR...". Analizując ten problem autor artykułu, mimo licznych zastrzeżeń dochodzi do następujących konkluzji: "Można myśleć co się chce o ograniczeniach handlu z krajami Wschodu - z krajami tymi należy się jednak liczyć... Wymiana handlowa zawsze sprzyjała porozumieniu się między narodami... Handel ze Wschodem winien być prowadzony, gdyż korzyści, jakie możemy mieć z niego są bardzo znaczne. Sytuacja gospodarcza Zachodu nie pozwala lekceważyć a priori możliwości otwarcia nowych rynków. Byłoby nonsensem - pisze dalej "Cité" - widzieć we wszystkim rękę Kominformu i dyskryminować wszelkie przejawy nawiązania normalnego handlu z krajami Europy Wschodniej".

P r o d u k c j a

W Belgii z każdym dniem rośnie bezrobocie. Na początku lutego 1952 r. liczba bezrobotnych i częściowo bezrobotnych

wzrosła z 295 000 do 346 000.

Zakłady włókiennicze we Flandrii Zachodniej nie wykorzystują całej swej zdolności produkcyjnej i są czynne tylko przez cztery dni w tygodniu. Z powodu braku zamówień zmniejsza się znacznie produkcja zakładów włókienniczych w prowincji Liege. Po masowych zwolnieniach robotników w zakładach hutniczych prowincji Enaux, ograniczono również pracę do 4 dni w tygodniu. Kopalnia "Sainte Henriette" w tej samej prowincji ma być zupełnie unieruchomiona. Dziennik "Drapeau Rouge" pisze, że kapitaliści chcą zamknąć tę kopalnię w związku z przyjęciem przez Belgię planu Schumana, nie decydując się na eksploatację nowych pokładów. Bezrobocie zagraża również robotnikom zakładów hutniczych Boel w mieście Saint Pierre. Robotnicy tych zakładów zażądali od pracodawców nawiązania trwałych stosunków gospodarczych ze Związkiem Radzieckim, krajami demokracji ludowej i Chińską Republiką Demokratyczną.

C e n y

Wskaźnik cen hutniczych w styczniu wyniósł 477 punktów czyli pokrył się danymi za grudzień.

Poniższa tabela ilustruje kształtowanie się wskaźników cen hurtowych poszczególnych artykułów w styczniu b.r.w porównaniu z danymi za grudzień ub.r.

	grudzień 1951 r.	styczeń 1952 r.
produkty pochodzenia zwierzęcego	443	424
produkty pochodzenia roślinnego	493	502
tłuszcze	467	452
produkty chemiczne	379	377
skóry surowe i wyprawione	396	393
kauczuk	479	477
drzewo	721	721
papier	686	697
materiały włókiennicze	480	484
materiały budowlane	437	441
metale	492	492
wskaźnik ogólny	477	477

Europejska Unia Płatnicza

	saldo operacji bieżących	amortyzowanie belgijskich wierzytelności za pośrednictwem daw- nych układów płatni- czych	saldo netto
	/ w mln. franków belgijskich/		
styczeń +	2 428	126	2 447
lutego +	2 393	126	2 412

Po osiągnięciu w lutym nadwyżki w wysokości 2.412 mln.bfr. ogólna nadwyżka skumulowana przez Belgię od początku powstania EPU wyniosła 35.860 mln.bfr. Regulowanie tej nadwyżki odbywało się w sposób następujący:

w mlrd. bfr.

początkowa pozycja debetowa/dolary otrzymane od ECA/	1,5
Dolary otrzymane od EPU	14,5
	16,0
kredyty przyznane EPU w ramach kwoty /zagwaran- towane przez Bank Narodowy/	10,1
poza ramami kwoty	9,8
	19,9

Premier belgijski, van Houtte, poddał ostatnio analizie stanowisko Belgii w Europejskiej Unii Płatniczej. Według niego Belgia musi uniknąć wpłatania się w podobną sytuację jak nie-którzy jej sąsiedzi. W każdym miesiącu Belgia wykazuje w EPU saldo dodatnie w wysokości kilku miliardów franków. Wobec takiego stanu rzeczy Belgia musi wyżyć wszystkie siły by zmo-bilizować swe aktywa w Europejskiej Unii Płatniczej. Narazie Belgia posiada gwarancje EPU do końca marca, później rząd będzie musiał zbadać czy będą potrzebne dalsze restrykcje.

FINLANDIA

Sytuacja gospodarcza

W związku z podsumowaniem osiągnięć gospodarczych w roku 1951 burżuazyjna prasa fińska przez szereg tygodni szeroko rozwodziła się na temat "pomyślnego" rozwoju fińskiej gospodarki w ubiegłym roku. Na łamach pism ukazywały się artykuły o wzroście fińskiego eksportu i zapasów walut zagranicznych.

Dane te miały świadczyć o "uzdrowieniu" gospodarki tego kraju, jako skutek realizowania polityki tak zwanej "stabilizacji gospodarczej".

Głównym zamierzeniem "stabilizacji gospodarczej", opracowanej przez rząd prawicowych socjaldemokratów, było zamrożenie płac, w celu obniżania stopy życiowej świata pracy i zwiększenia dochodów kapitalistów. Wiosną ub.r., prawicowi przywódcy Centralnego Zjednoczenia Związków Zawodowych Finlandii i Centralnego Związku Przedsiębiorców, zawarli porozumienie, na mocy którego ogłoszono na okres kilku następnych miesięcy tak zwane "przymierze gospodarcze".

"Przymierze" to miało na celu zamrożenie płac i powstrzymanie wzrostu cen. Program ten został jednak zrealizowany

wany tylko w odniesieniu do pierwszego punktu, podczas gdy ceny wzrastały nadal. W okresie tym komorne np. podniosło się o 20%, a cena drzewa o 30%. Jednocześnie podrożały niemal wszystkie ważniejsze artykuły powszechnego użytku. Łatwo stwierdzić, że podobne "przymierze" przyniosło zyski kapitalistom i dalsze straty dla świata pracy.

W końcu września ubiegłego roku zaszły pewne zmiany w polityce "stabilizacji". Partie rządowe zawarły między sobą tak zwany "układ współpracy". Autorzy układu obiecywali narodowi fińskiemu zmniejszenie podatków. Pragnąc udowodnić chęć wykonania tych obietnic, dokonali oni w październiku 1951 r. nieznacznej zniżki cen niektórych towarów, w tym obuwia. Demagogiczny charakter tego kroku staje się szczególnie jaskrawy, jeśli weźmie się pod uwagę, że poprzednio cena tego obuwia wzrosła półtorakrotnie.

Ponadto, pod pozorem "oszczędności", niezbędnej jakoby dla celów "stabilizacji" obcięto państwowe dotacje dla rolnictwa. Ograniczenie dotacji w sposób dotkliwy uderzyło w drobnych rolników, obszarnikom zaś i kułakom dało możliwość ponownego śrubowania cen artykułów spożywczych, w wyniku czego nastąpiła wyżka cen produktów mącznych, mlecznych i mięsnych. Rząd podwyższył taryfy kolejowe, opłaty telefoniczne i cenę benzyny. Jednocześnie przypuszczono atak na stopę życiową narodu przy pomocy zwiększenia podatków. Zgodnie z budżetem na rok 1952 podatki wzrosły o 25 mld. marek w porównaniu z rokiem ub., kiedy to z kieszeni fińskich podatników wyciągnięto 110 mld. marek.

Realizowanie polityki "stabilizacji" jest nierozłącznie związane z dalszym wzrostem inflacji, ciężar której spada na barki świata pracy. Do końca roku 1951 ilość banknotów w obiegu osiągnęła rekordową cyfrę ponad 44 mld. marek.

Wzrost w ciągu jednego tylko roku wynosił prawie 10,4 mld. marek. W roku bieżącym presja inflacyjna przybiera nadal na sile. Kontynuowanie polityki "stabilizacji" gospodarczej zagraża bytowi mas pracujących Finlandii. W samym tylko styczniu b.r. ilość bezrobotnych wzrosła prawie dwukrotnie. Odbyta w połowie lutego b.r. konferencja ekonomistów fińskich, ściśle związanych z wielkim kapitałem, zaleciła rządowi dalsze zwiększenie podatków. Nawet ta sama burżuazyjna prasa fińska zmuszona jest od czasu do czasu przytaczać dane świadczące o fiasku polityki "stabilizacji gospodarczej". "Ludność nie ma pieniędzy" oświadcza pismo "Talouselämä" /"Życie gospodarcze"/, "Ceny w Finlandii są wyższe niż w innych krajach" przyznaje naczelny dyrektor "Zjednoczonego Banku Północnego", von Fiandt. Wielu robotników nie ma z czego żyć i gdzie mieszkać. W kraju panuje poważny głód mieszkaniowy.

Jak z powyższego wynika "przymierze gospodarcze" i "układ o współpracy" miały na celu ułatwienie fińskim monopolistom uzyskanie olbrzymich dochodów w warunkach zmienionej koniunktury na rynkach światowych. Agresja Stanów Zjednoczonych na Korei i związany z tym wyścig zbrojeń w krajach agresywnego bloku anglo-amerykańskiego wywołały wzrost popytu na fińską produkcję przemysłową.

Spowodowało to z kolei rzeczy znaczny wzrost cen eksportowych, które w roku 1951 były o 76% wyższe niż w roku poprzednim. Podczas gdy robotnicy, zdławieni narzuconym im przez prawicowych socjal-demokratów "przymierzem gospodarczym", pozbawieni zostali prawa walki o podwyżkę płac, monopolisci fińscy wykorzystali dogodną koniunkturę dla zwiększenia eksportu i zdobycia większych zysków.

Jest oczywistym, że cytowane przez prasę fińską dane o wzroście dochodu narodowego i osobistego mają na celu zamaskowanie ogromnych zysków monopolu i dalszego pogorszenia się stopy życiowej fińskiej klasy pracującej.

Twórcy poli-tyki "stabilizacji" pokładają nadzieję w koniunkturze wojennej. Jednakże takie obliczenia pozbawione są wszelkich podstaw.

Wielka Brytania i Francja zakomunikowały już, że nie mają zamiaru płacić dotychczasowych cen za fińską celulozę. Według przypuszczeń prasy fińskiej, obniżka cen dotknie około 70% ogólnego eksportu celulozy Finlandii i spowoduje straty w wysokości około 17 mld. marek. Nie na tym koniec. Eksport tarcicy spadł już o 20-30%. Istnieją poważne obawy, że nastąpi zniżka papieru. Liczenie na koniunkturę wojenną stanowi poważne niebezpieczeństwo dla niezawisłości Finlandii.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosiliśmy w naszym poprzednim numerze/por.WHZ 10/45/, rząd francuski przygotowuje reglamentację importu zliberalizowanych do tej pory towarów.

Bliższe dane odnośnie do nowego systemu importowego nie są jeszcze znane, przypuszczalnie jednak Francja zamierza ustalić kontyngenty globalne na dotychczas zliberalizowane towary, to znaczy kontyngenty ustalane będą na poszczególne grupy towarowe na ściśle oznaczony okres.

W ramach tych kontyngentów, których rozmiar zależny będzie w dużej mierze od okresu zakupu, import z krajów OEEC dozwolony będzie na zasadzie licencji importowych. Duże znaczenie będzie miał przy tym sposób rozdzielania kontyngentów, przyczem teoretycznie wchodzi w rachubę dwie możliwości: albo przydział kontyngentów udzielony będzie importerom, albo też wprost poszczególnym krajom. W pierwszym wypadku importer otrzymałby przydział pewnej określonej kwoty, przyczem sam wybierałby sobie kraje eksportujące.

W wypadku drugim kontyngenty byłyby oficjalnie rozdzielane na poszczególne kraje. Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" wydaje się, iż rząd francuski woli drugi sposób rozwiązania, gdyż tą drogą lepiej byłoby zapewnić podtrzymanie tradycyjnych stosunków handlowych.

Pierwszym rezultatem francuskich restrykcji importowych, pisze "Neue Zurcher Zeitung", było dalsze pogłębienie braku zaufania mas do francuskich do własnego pieniądza. Ucieczka od franka przejawiała się tym razem nie tylko w postaci wzmożonych zakupów dewiz i złota na tak zwanym "czarnym rynku", ale również - w ramach istniejących jeszcze do 18 bm. możliwości transferowych - w lokowaniu płynnej gotówki za granicą, w celu zabezpieczenia jej przed dalszą stratą wartości.

Powodem zarządzenia, piszą zgodnie "Neue Zurcher Zeitung" i "New York Herald Tribune", były wzrastające w szybkim tempie straty dewizowe i wpłaty w złocie na rzecz EPU. Dewizy i złoto poszły głównie na pokrycie wzrastającego od kilku miesięcy importu.

Drugą obok importu przyczyną ucieczki dewiz z francuskiego "Office des Changes" było nowe uregulowanie prawne znajdującego się we Francji mienia zagranicznego, co doprowadziło do "wyschnięcia" tak zwanych "rachunków kapitałowych". Rachunki te powstały w swoim czasie w wyniku realizacji /na giełdzie/ zagranicznych nakładów kapitałowych na terenie Francji. Dotychczasowa /t.j. do 18 bm. trwająca/ praktyka zezwalała bankom dewizowym zapisywać pochodzące z realizacji mienia zagranicznego pieniądze na t.zw. "zagraniczne konta frankowe", z których mogły one być transefowane za granicę na podstawie każdorazowego zezwolenia. "Office des Changes". Od 19 bm. transferzy te są bardzo ograniczone. W związku z omówioną decyzją rządu francuskiego "Office des Changes" ograniczył dysponowanie sumami na rachunkach EF-AC /Exportations-Frais Accessoires/, z których pokrywane były koszty związane z eksportem towarów, a to dlatego, że na wywienione rachunki eksporterzy mogli dawniej wpłacać tę część wpływów w dewizach zagranicznych, która wolna była od obowiązkowej sprzedaży w "Office des Changes". Teraz i te dewizy znalazły się pod surową kontrolą.

Burżuazyjni "rzeczoznawcy" finansowi są podobno zdania, tak pisze "New York Herald Tribune", że omówione zarządzenie francuskie ma jedynie charakter tymczasowy, i że w niedługim czasie rząd francuski znowu "zliberalizuje" 30 do 40% importu. Zrobi to być może z obawy przed złym humorem swych zaoceanicznych mocodawców.

Amerykanie o tyle są tą "liberalizacją" zainteresowani że ich towary zalewają rynek francuski. W związku z ustepliwością francuskiego rządu wobec coraz to nowych żądań Waszyngtonu, pisze "BIKI", niezaprzeczana prasa francuska podnosi usprawiedliwiony alarm.

Nowym posunięciem rządu francuskiego w dziedzinie handlu zagranicznego jest zwolnienie eksporterów i reeksporterów od opłat eksportowych na szereg towarów. Do towarów tych należą: bydło, zboża, artykuły spożywcze, napoje alkoholowe, tytoń, surowce mineralne, chemikalia, skóry i skórki, materiały drzewne, twarde włókna, bawełna, wyroby z metali żelaznych.

Rozporządzenie to jest w pewnym sensie uzupełnieniem analogicznego rozporządzenia wydanego w marcu 1951 r. w celu wzmożenie eksportu do krajów strefy dolarowej.

Jak wynika z doniesienia agencji Reutersa rząd francuski, kontynuując pod naciskiem monopolii amerykańskich dyskryminację handlu z krajami obozu pokoju nie rozciągnął wyżej wspomnianego rozporządzenia na eksport do Związku Radzieckiego, Albanii, Bułgarii, Węgier, N.R.D., Polski, Rumunii, Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej i Czechosłowacji.

Stosowanie tej dyskryminacyjnej polityki w handlu ze Wschodem spotyka się w dalszym ciągu z licznymi protestami francuskiej opinii publicznej. Problem ten jest szczególnie szeroko omawiany na łamach prasy francuskiej.

Jest rzeczą charakterystyczną, że zarówno prasa postepowa, jak i burżuazyjna zgodnie podkreśla doniosłą rolę Międzynarodowej Konferencji Moskiewskiej. W unormowaniu stosunków handlowych opinia francuska widzi otwarcie nowych perspektyw rozwojowych dla gospodarki francuskiej.

P r o d u k c j a

Wskaźniki francuskiej produkcji przemysłowej w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1950 /1938 r. = 100/ przedstawiały się następująco:

	r. 1950	r. 1951
styczeń	126	136
luty	126	140
marzec	111	137
kwiecień	122	142
maj	128	145
czerwiec	124	144
lipiec	116	133
sierpień	100	112
wrzesień	125	137
październik	132	143
listopad	137	147
grudzień	133	144

Wskaźnik francuskiej produkcji przemysłowej w styczniu 1952 r., bez budownictwa, osiągnął 150 punktów t.zn. najwyższy poziom od 1945 r. /styczeń 1951 = 136/.

C o n y

W uzupełnieniu danych zamieszczonych w poprzednim numerze podajemy następujące wskaźniki cen hurtowych i detalicznych we Francji w styczniu 1952 r. w porównaniu z danymi za grudzień ub.roku /1949 = 100/:

Ceny hurtowe:

grudzień 1951r. styczeń 1952r.

wskaźnik ogólny	151,1	152,6
artykuły żywnościowe	135,0	135,5
produkty naftowe, węgiel,		
energia elektryczna	139,7	141,7
towary przemysłowe	170,2	171,5

Ceny detaliczne:

grudzień 1951r. styczeń 1952r.

wskaźnik ogólny	142,9	145,9
artykuły żywnościowe	138,6	142,2
opał i światło	170,2	170,7
artykuły przemysłowe	132,3	132,9
usługi	166,0	172,0

Ceny detaliczne w lutym zwyżkowały o 2,1%. Wskaźnik ogólny przesunął się więc ze 145,9 na 148,5.

Ceny wszelkich usług /komunikacja, porady lekarskie itd/ zwyżkowały o 2,3%, opał i światło o 2,1%.

Wskaźnik cen artykułów spożywczych zwiększył się ze 142,2 na 144,8 czyli o 1,7%. Główna zwyżka cen nastąpiła w grupie artykułów mleczarskich / o 5% masło, o 13% camembert, ser szwajcarski i gruyère /; cena mięsa zwyżkowała nierównomiernie, cielęcina - 3,5%, konina - 3%, wołowina i baranina - 2%, mięso królicze - 4%, ryby - 3,5%. Ziemniaki zwyżkowały o 6%, suszone jarzyny o 2%, wino o 2%.

Cena jaj spadła jednak o 7%, słoniny o 2%, szmalcu o 4%.

Stosunkowo niewielką zwyżkę wykazała grupa artykułów gotowych: wskaźnik wzrósł tu ze 132,3 do 134 czyli o 1,3%. W pierwszym rzędzie dotyczy to artykułów kuchennych, mebli z miękkiego drzewa, artykułów gospodarstwa domowego /za wyjątkiem mydła, którego cena ma tendencję zniżkową, papieru itd./.

Wskaźnik cen hurtowych w lutym, w przeciwieństwie do cen detalicznych wykazał lekki spadek w porównaniu ze styczniem, a mianowicie ze 132,6 /1949 r. = 100/ na 152 czyli o 0,3%, przyczem wskaźnik cen paliw i energii zwiększył się ze 141,7 na 145,6 czyli o 2,8%, podczas gdy wskaźnik cen artykułów przemysłowych spadł o 0,6% / w lutym 170,2 wobec 171,3 w styczniu/.

Ogólny wskaźnik cen surowców spadł ze 195,6 na 190,7, wskaźnik zaś cen surowców importowanych spadł ze 169 na 166,6.

Europejska Unia Płatnicza

W ciągu ostatnich sześciu miesięcy sytuacja Francji w EPU

uległa całkowitemu zachwianiu. Do września 1951 r. Francja posiadała w EPU wyraźną nadwyżkę.

W tym okresie zarzucono rządowi, że pozwolił na gromadzenie w EPU należności, które mogłyby być wykorzystane dla importu towarów.

Od października 1951 r. saldo Francji w EPU zmieniło się na ujemne, przyczem deficyt ten stale się zwiększał. Spowodowane to było znaczną nadwyżką zakupów dokonywanych przez Francję, zwłaszcza w obszarze szterlingowym i w Niemczech zachodnich, następnie niżką eksportu i spekulacjami, dążącymi do dewaluacji franka.

W styczniu b.r. deficyt Francji w EPU wyniósł \$ 102,9 mln. W celu pokrycia swego styczniowego zadłużenia Francja zapłaciła \$ 36,4 mln. Pozostała \$ 66,5 mln. zostały uznane jako kredyt EPU dla Francji.

Deficyt w lutym b.r. wynosi prawdopodobnie od \$ 120-130 mln. Jak wiadomo, deficyt ten będzie musiał być wyrównany w złocie do wysokości 60%, na co jednak nie pozwalają niewystarczające zapasy stabilizacyjnego funduszu walutowego.

G R E C J A

Handel zagraniczny w okresie pierwszych 8 miesięcy 1951 roku

W ciągu pierwszych 8 miesięcy 1951 r. import grecki wyniósł ogółem \$ 274,9 mln., wobec \$ 290,7 mln. w analogicznym okresie r. 1950, a eksport \$ 58,7 mln. wobec \$ 44,3 mln. Głównym źródłem importu były Stany Zjednoczone A.P. /\$ 89,5 mln./, Wielka Brytania /27,4 mln./ i Niemcy zachodnie /\$ 25,5 mln./. Eksport kierował się głównie do Wielkiej Brytanii /11,5 mln./, Niemiec zachodnich /8,9 mln./ i do Stanów Zjednoczonych A.P. / 6,9 mln./.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według doniesienia agencji "France Presse" holenderskie koła handlowo-przemysłowe wyrażają duże zaniepokojenie w związku z wprowadzonymi ograniczeniami importowymi we Francji. Do chwili obecnej 35% holenderskich towarów, importowanych przez Francję, było wolnych od ograniczeń ilościowych. W Holandii istnieje obawa, że obecnie liberalizacja będzie obejmowała jedynie 10% towarów holenderskich importowanych

przez Francję, przy czym w pierwszym rządzie ograniczony zostanie import towarów włókienniczych, obuwniczych oraz wyrobów hutniczych.

Wobec niezbyt korzystnego kształtowania się obrotów holenderskiego handlu zagranicznego, zarówno holenderska prasa postępuje, jak i burżuazyjna coraz częściej wskazuje na konieczność uregulowania stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Gazeta "Het Vaderland" pisze, że handel z tymi krajami jest o wiele bardziej korzystny niż ze Stanami Zjednoczonymi A.P. W chwili obecnej Amerykanie wywierają nacisk na Holandię, aby kupowała ona węgiel wyłącznie w Stanach Zjednoczonych. Jednakże węgiel kamienny pochodzący ze Stanów Zjednoczonych jest drogi i w gorszym gatunku. Nawet "Het Vaderland" skarży się na "wysokie ceny", jakich żądają Stany Zjednoczone za dostarczany Holandii węgiel.

Bilans płatniczy

Bilans płatniczy Holandii wykazał w r. 1951 deficyt w wysokości 300 mln. fl. Ten stosunkowo niewielki, jak na obecne stosunki holenderskie, deficyt przypisać należy wyłącznie pomyślnemu układowi stosunków płatniczych w II półroczu 1951 r.

Inflacja

W obliczu pogarszającej się bez przerwy sytuacji płatniczej wzrasta się w Holandii presja inflacyjna. Ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu na początku 1952 r. wynosiła 2 867 mln. fl. Rosnące tendencje inflacyjne odbijają się bardzo ujemnie na kształtowaniu się stopy życiowej ludności. Sytuacja holenderskiego świata pracy staje się tym bardziej tragiczna, że oprócz spadku siły nabywczej pieniądza coraz groźniej wzrasta widmo bezrobocia. W styczniu b.r. w porównaniu z poprzednim miesiącem liczba bezrobotnych wzrosła o 20 000 osiągając ogólną cyfrę 165 000.

Europejska Unia Płatnicza

Według tymczasowych obliczeń, holenderskie saldo dodatnie w Europejskiej Unii Płatniczej wyniosło w lutym b.r. 236 mln. florenów wobec 375 mln. florenów w styczniu b.r.

IRLANDIA

Handel zagraniczny

Obroty handlu zagranicznego Irlandii w roku 1951 zamknęły się saldem ujemnym w wysokości £ 123,1 mln., co stanowi w porównaniu z rokiem 1950 wzrost o £ 36,1 mln. Import wyrażał się cyfrą £ 204,5 mln. eksport zaś osiągnął £ 81,4 mln.

Wartość importu z Wielkiej Brytanii wyniosła £ 92,5 mln. a eksportu irlandzkiego do tego kraju £ 56,9 mln. Jakkolwiek Wielka Brytania w roku 1951 zajmowała nadal pierwsze miejsce w obrotach zagranicznych Irlandii, to jednak udział jej spadł do 45% wobec 51,4% w roku 1950.

Poniżej zamieszczamy dane o imporcie niektórych artykułów w 1951 r.

	1951 r. cwts	1950 r. cwts
pszenica	5 811 667	3 966 532
kukurydza	3 989 825	6 970 018
słód	123 935	694
makuchy bawełniane	145 369	137 650
makuchy lniane	135 456	231 194
kopra	166 598	131 243
siemie lniane	67 033	77 030
kakao	115 578	102 891
masło kakaowe/lb/	1 769 695	2 537 717
kawa i cykoris/lb/	1 424 196	981 486
cukier	1 536 372	1 200 190
bawełna surowa	29 769	17 443
konopie surowe	68 970	76 121
juta surowa	108 439	115 135
kauczuk	70 535	73 138
parafina	56 044	46 945
terpentyna/ w galonach/	182 644	252 847

Pod koniec lutego b.r. odbyły się rozmowy między Ministrem Skarbu Wielkiej Brytanii a Ministrem Finansów i Przemysłu Irlandii na temat wspólnej polityki handlowej obszaru szterlingowego. Rozmowy te nie doprowadziły do jakichkolwiek konkretnych zobowiązań ze strony Irlandii. Jak wiadomo kraje obszaru szterlingowego zobowiązały się doprowadzić do równowagi swoje bilanse płatnicze w ciągu drugiej połowy bieżącego roku. Angielski "Statisti" przypuszcza, że Irlandia nie była przygotowana na podjęcie aż tak daleko idących kroków, już w tym okresie.

Jednakże jak donosi "Public Ledger", premier De Valera zapowiedział, że Irlandia będzie zmuszona zastosować drastyczne ograniczenia a nawet zawiesić import dolarowy i szterlingowy tych towarów, które mogą być produkowane w kraju. Oświadczył on, że w roku bieżącym przewiduje się znaczny deficyt budżetowy.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import Niemiec zachodnich w styczniu 1952 r. wyniósł w mln. DM/ 1.403 wobec 1.377 w grudniu 1951 r. Zwiększenie importu w styczniu wywołane zostało stosunkowo zwiększonym importem su -

rowców włókienniczych /bawełna i wełna/ oraz półfabrykatów.

Styczniowy eksport Niemiec zachodnich wyniósł 1.302 wobec 1.580 w grudniu ub.r. Na takie ukształtowanie się eksportu wpłynęło w pierwszym rzędzie zmniejszenie się wywozu urządzeń maszynowych, samochodów, chemikali i wyrobów elektrycznych.

"Notes et Etudes Economiques" zamieszczają wyjątki z biuletynu oficjalnego, przeznaczonego przez "rząd" w Bonn dla swych placówek zagranicznych. Biuletyn ten nawołuje do rozszerzenia ekspansji handlowej Niemiec zachodnich w Afryce. "Państwa kolonialne nie będą mogły transferować do Afryki potrzebnych ilości kapitału z uwagi na zaabsorbowanie się zbrojeniami. Kontynent afrykański przedstawia rozległe pole do działania. Niemcy zachodnie winny więc rozwinąć swe placówki handlowe w Afryce, aby pokonać opór mocarstw kolonialnych". Należy nadmienić, że w ciągu pierwszych miesięcy 1951 roku Niemcy zachodnie eksportowały do Afryki towary wartości \$ 94 mln. w porównaniu z \$ 110 mln. w całym 1950 roku.

Zrzeszenie zachodnio-niemieckich przemysłowców żelaza i stali podaje, że w ciągu 1951 r. eksportowano z Niemiec zachodnich 1/3 produkcji wyrobów ze stali i żelaza, blach i innych wyrobów metalowych na sumę 1,3 mlrd. DM. Odpowiada to stosunkowi eksportu tych artykułów z okresu przedwojennego.

Poszukiwanie nowych rynków zbytu przez Niemcy zachodnie spotęgowane zostało przez coraz wyraźniejsze występowanie nowych elementów hamujących rozwój gospodarczy Niemiec zachodnich. Szczególnie silnie obserwuje się to w przemysłach inwestycyjnych i konsumpcyjnych, nie licząc takich gałęzi jak np. budownictwo, gdzie notuje się sezonowe cofanie się. Fismo "Handelsblatt" stwierdza, że istnieją powody do mniemania, że następuje załamanie koniunktury.

Okres wzrostu wywozu zachodnio-niemieckiego został już zakończony: słabnący popyt i wzmagająca się konkurencja na rynku międzynarodowym, jak również dotkliwe ograniczenia importowe przede wszystkim we Francji i Wielkiej Brytanii oraz wzrost kosztów produkcji wewnętrznej wywierają niezwykle hamujący wpływ na handel zagraniczny. Wywóz Niemiec zachodnich maleje od kilku miesięcy podczas gdy przywóz rośnie. Niekorzystnie odbija się na sytuacji dewizowej Niemiec zachodnich rozszerzenie przywozu z USA. Powstaje sytuacja w której nawet rosnący import surowców i półfabrykatów nie może być sfinansowany przy pomocy dochodów z wywozu wyrobów gotowych. Jaskrawą ilustracją zmian w handlu zagranicznym Niemiec zachodnich jest ujemne saldo w Europejskiej Unii Płatniczej.

Koła handlowe Niemiec zachodnich z zaniepokojeniem przyjęły wiadomość, że "rząd" boński postanowił od 1 kwietnia b.r. zliberalizować 70% importu prywatnego. Jak wiadomo, od 1 stycznia b.r. nastąpiła pierwsza fala liberalizacji prywatnego przywozu w Niemczech zachodnich, przy czym objęto nią

odrazu nieco więcej niż połowę tego importu. Przypuszczać należy, że w najbliższych miesiącach nastąpi zmasowanie importu niektórych artykułów do Niemiec zachodnich, których w ub.r. nie wolno było sprowadzać z zagranicy.

Jak stwierdza grudniowy raport centralnej zachodnio-niemieckiej instytucji finansowej Bank Deutscher Laender-handel zagraniczny Niemiec zachodnich jest coraz bardziej podporządkowywany interesom amerykańskim, co równa się jego całkowitej stagnacji i upadkowi. Podobną opinię wyraża "Aussenhandelsdienst", który stwierdza, że na skutek różnych "objektywnych" przyczyn eksport zachodnio-niemiecki wykazuje od lipca 1951 r. ciągły spadek.

Do tej poważnej sytuacji na odcinku eksportu należy dodać wielkie trudności płatnicze, w jakich znajdują się Niemcy zachodnie. Liczne obostrzenia importowe w ubiegłym roku, które nie brały zupełnie pod uwagę kompletnego braku surowców dla przemysłu konsumcyjnego, wpłynęły w pewnym sensie na zmniejszenie deficytu bilansu handlowego. Nie wpłynęły one jednak zupełnie na uniezależnienie się od kredytów amerykańskich. Za pozornym zbliżeniem się do wyrównania bilansu handlu zagranicznego - jak stwierdza Bank Deutscher Laender - "kryją się wielkie rozbieżności między bilansami obrotów z poszczególnymi strefami monetarnymi. Bilans np obrotów z obszarem niedolarowym zamknął się saldem aktywnym w wysokości 1,7 mld DM, podczas gdy deficyt z obszarem dolarowym wyniósł 1,9 mld DM". W ten sposób deficyt dolarowy Niemiec zachodnich zwiększył się w r. 1951 w porównaniu z rokiem 1950 o 25%. Brak konwersyjności walut powoduje, że osiągnięte nadwyżki w handlu z obszarem niedolarowym nie mogą być zużyte na pokrycie deficytu wynikłego z handlu z obszarem dolarowym. Sam Bank Deutscher Laender w raporcie z grudnia zmuszony był przyznać, że zahamowanie handlu ze Wschodem odbiło się bardzo ujemnie na kształtowaniu się zachodnio-niemieckiego bilansu płatniczego. To samo wynika ze sformułowania cytowanego już numeru "Aussenhandelsdienst". "Zasadnicze przyczyny niezadawalającego kształtowania się eksportu w ciągu ostatnich miesięcy leżą w trudnościach surowcowych, w nierozwiązanym problemie handlu Wschód-Zachód oraz w zaostrzającej się międzynarodowej walce konkurencyjnej" /między państwami imperialistycznymi - "WHZ"/.

Jak wynika z cytowanego fragmentu kwestia zaopatrzenia surowcowego, handel Wschód-Zachód oraz walka konkurencyjna wewnątrz obozu imperialistycznego wiążą się bezpośrednio ze sobą. Szczególnie ważnym problemem jest tu wymiana towarowa Wschód-Zachód, która może nie tylko złagodzić liczne trudności gospodarcze państw imperialistycznych ale również przyczyni się do polepszenia międzynarodowych stosunków politycznych i gospodarczych.

W roku 1952 handel Niemiec ze Wschodem obejmował po stronie importu 18,8% po stronie zaś eksportu 21,6% całego niemieckiego handlu zagranicznego. Również w r.1936, kiedy hitlerowcy rozpoczęli dyskryminowanie handlu ze Związkiem Radzieckim cyfry te wynosiły odpowiednio 16% i 15,6%. Obecnie handel

zachodnio-niemiecki ze swymi wschodnimi naturalnymi partnerami na skutek polityki mocarstw okupacyjnych oraz klikli Adenauera został zredukowany po stronie importu do 2,8% po stronie zaś eksportu do 2%.

Jeśli chodzi o zaopatrzenie surowcowe Niemiec zachodnich to zarządzenia władz okupacyjnych wpłynęły na to, że w drugim kwartale 1951 r. importowano jeszcze tylko 6,4% rud metali nieżelaznych z krajów Europy Wschodniej. Import natomiast drzewa, olejów mineralnych, pierza, szczeciny i innych towarów ustał zupełnie. W roku 1932 Niemcy importowały ze Związku Radzieckiego, obecnych krajów demokracji ludowej i Chin 71% rud manganowych, 69% pierza i szczeciny, 50 drzewa i nasion roślin nieoleistych, 40% cynku i rud cynkowych oraz 26% olejów mineralnych.

Dziś większość artykułów żywnościowych Niemcy zachodnie zmuszone są importować ze Stanów Zjednoczonych, co wpływa również na jeszcze większy wzrost deficytu dolarowego. W roku 1932 import jęczmienia ze Wschodu wynosił 67% całego przywozu Niemiec. Import ten dziś stanowi 1,1%. Import masła spadł /biorąc pod uwagę ten sam okres czasu/ z 50% na 2,7%, mięsa z 38% na 1,7%, jaj z 27% na 5,8% itd.

Analogicznie wygląda sytuacja z niemieckimi rynkami zbytu. W roku 1932 32% t.j. prawie 1/3 niemieckiego eksportu żelaza i stali szło na Wschód. Dziś ten sam eksport wynosi 4,6%. Eksport maszyn do ZSRR, obecnych krajów demokracji ludowych i Chin, stanowiący zawsze jedną z najważniejszych pozycji wywozu Niemiec, stanowił w roku 1932- 49%, czyli prawie połowę całego eksportu Niemiec. Dziś eksport ten spadł na 2,8%. Podobnie przedstawia się sytuacja na odcinku eksportu wytworów przemysłu elektrotechnicznego, bawełnianego i jedwabniczego oraz wielu innych, które jedynie znikomą część swej produkcji wysyłają na Wschód.

W zachodnio-niemieckich kołach gospodarczych coraz bardziej dojrzewa przekonanie, że wspomniane wyżej problemy trudności surowcowych, braku rynków zbytu, deficytu dolarowego są funkcjonalnie związane z rozwiązaniem zagadnienia handlu Wschód-Zachód. Zachodnio-niemiecki "Aussenhandelsdienst" żąda dlatego, aby państwo uczyniło wszystko, co leży w jego mocy, żeby "jaknajszybciej rozpatrzyć te wszystkie zagadnienia, które związane są z handlem Wschód-Zachód".

Stanowisko przeważającej części przemysłowców zachodnio-niemieckich odnośnie do istniejących dla nich "szans" przy istniejącej koniunkturze zbrojeniowej określa jednoznacznie brytyjski "Financial Times": "Ogólnie biorąc, obecny eksport maszyn i wyrobów metalowych należy uważać za wyskokowy, pewny oraz trwały. Niemieccy kupcy uważają jednak, że rozumna polityka wymaga rozbudowania tego handlu na jaknajszerszej bazie" .../ z Wschodem - "WHZ"/. Według opinii brytyjskiego pisma kupcy zachodnio-niemieccy nastawiają się raczej na handel ze Wschodem niż na nową "koniunkturę" zbrojeniową. To nastawienie

Zachodnio-niemieckich kół kupieckich opiera się na doświadczeniach wielkiego kryzysu gospodarczego z lat 1929-1932, kiedy to po załamaniu się wymiany handlowej ze wszystkimi krajami, Niemcy uratowały swój handel zagraniczny właśnie dzięki Związkowi Radzieckiemu.

Mającą się odbyć w kwietniu Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie daje znakomitą okazję kupcom zachodnio-niemieckim do wyjścia z obecnego impasu. "My, Niemcy, musimy wysłać obserwatorów na Konferencję Moskiewską" pisze düsseldorfski "Handelsblatt". Byłoby niewybaczalnym błędem, gdyby zabrakło niemieckich obserwatorów na tej konferencji".

P r o d u k c j a

Oficjalne dane statystyczne wykazują obecnie osłabienie działalności przemysłowej w Niemczech zachodnich, globalny wskaźnik produkcji przemysłowej obniżył się w styczniu 1952 r. do 128 punktów w porównaniu z 130 w grudniu ub.r./1936 r. = 100/. Wskaźnik produkcji gałęzi wytwarzających artykuły gotowe i dobre inwestycyjne obniżył się do 162 punktów w styczniu wobec 165 w grudniu. Wskaźnik przemysłu budowlanego utrzymuje się zdecydowanie poniżej wielkości przeciętnej 1936 r., spadł on do 72 punktów w styczniu wobec 95 punktów w grudniu ub.r.

Gazeta "Handelsblatt" pisze, że wzrost wydatków związanych z t.zw. "wkładem obronnym" nie tylko wpłynie na zahamowanie działalności inwestycyjnej i dalsze zmniejszenie produkcji w przemysłach konsumcyjnych, o czym pisaliśmy już w naszych poprzednich numerach, ale również wywoła trudne do oparcia zjawiska inflacyjne. Oczywiście tego rodzaju zmiany zwalą się całym ciężarem na barki mas pracujących, których sytuacja w Niemczech zachodnich pogarsza się z dnia na dzień.

P O R T U G A L I A

Sytuacja w EPU

Rząd portugalski wydał dekret postanawiający, że 30% z sum otrzymywanych za eksport portugalski do krajów EPU zatrzymywane będą przez Bank Portugalii, dopóki dodatnie saldo tego kraju w stosunku do EPU nie spadnie do równowartości 1 205 000 000 escudos.

Ponadto dekret przewiduje, że w wypadku przekroczenia wierzytelności Portugalii wobec EPU równowartości 2 080 000 000 escudos, ogólna suma płatności otrzymywanych przez eksporterów portugalskich z krajów EPU będzie zatrzymywana przez Bank Portugalii. Kroki te podyktowane zostały wzrastającymi wierzytelnościami Portugalii w stosunku do EPU.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import Szwajcarii w styczniu b.r. w porównaniu z danymi za grudzień zwiększył się o 25,5 mln. osiągając cyfrę 494,5 mln. fr. / 498,5 mln. fr. w styczniu 1951 r. / . W tym samym okresie eksport uległ zmniejszeniu o 83,1 mln. i wyniósł 344,9 mln. fr. / 325 mln. fr. w styczniu 1951 r. / .

Handel zagraniczny Szwajcarii z krajami obozu pokoju w r. 1951 był bardzo ograniczony i objął jedynie 8% jej obrotów. Przedstawiały się one wg. "Agefi" w r. 1951 w porównaniu z r. 1950 następująco / w mln. fr. / .

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Z.S.R.R.	9,3	23,4	17,2	21,6
Chińska Rep. Ludowa	77,6	55,9	77,2	111,6
Polska	30,3	35,2	49,0	43,2
Czechosłowacja	94,9	73,7	102,1	96,2
Węgry	52,1	29,9	49,0	43,4
Bułgaria	3,0	2,8	7,1	5,3
Rumunia	2,1	1,6	22,2	29,2
r a z e m:	249,3	222,5	323,8	350,5

Szwajcarska prywatna organizacja "Centre des recherches économique" w Genewie w jednym ze swoich biuletynów daje krótki przegląd szwajcarskiego handlu zagranicznego w ciągu ostatnich 20 lat. W przeglądzie tym podkreślone są korzyści i jakie daje Szwajcarii unormowany handel z państwami Europy Wschodniej i Chinami, oraz niebezpieczeństwo grożące gospodarce szwajcarskiej przy wyłącznym związaniu się z rynkami zachodnimi, podporządkowanymi USA i wystawianymi na ciągłe wahanie koniunkturalne.

Szwajcarskie koła handlowe uważają, że wzrost eksportu w 1951 r., który wyniósł 4 mld. fr. spowodowany został niezdrową i sztucznie wyśrubowaną koniunkturą zbrojeniową.

Przeprowadzona przez zachodnie państwa "zimna wojna" oraz nałożenie embargo na handel z Europą Wschodnią i Chinami pozbawiają zachód wielkich możliwości zbytu.

Biuletyn szwajcarski uważa dalej, że realizowanie programu zbrojeniowego, prowadzi do kurczenia się wewnętrznych rynków państw zachodnich, gdzie nastąpił już jak np. w USA spadek realnych płac roboczych, a tym samym zmniejszyła się zdolność nabywcza ludności.

Reasumując powyższe wywody biuletyn zaleca szwajcarskim kom-
łom handlowym, wysłanie grupy fachowców na Moskiewską Konfe-
rencję Gospodarczą.

Biuletyn zawiera również procentowe ujęcie szwajcarskie-
go eksportu w stosunku do całego eksportu, do krajów Europy
Wschodniej i Chin:

1935	1947	1948	1949	1950
9,4	9,2	8,8	8,6	8,4

50 % eksportu do tych krajów składało się z maszyn
i wyrobów hutniczych, 22% z chemikali, 18% z wyrobów prze-
mysłu rolniczo-gospodarskiego.

Biuletyn przytacza również charakterystyczne dane wska-
zujące na niskie rozmiary szwajcarskich dostaw do USA. W ro-
ku 1930 eksport do USA stanowił 8% całkowitego eksportu, war-
tość zaś jego wyniosła 100 mln.fr. W roku 1935 dostawy szwaj-
carskie zmniejszyły się do 50 mln.fr. i nieco tylko przewyż-
szyły 5,8% całego wywozu. W roku 1951 procent eksportu szwaj-
carskiego do USA podniósł się do 13%, wiążąc tym samym jesze-
cze silniej gospodarkę szwajcarską z silnymi wahaniami koniun-
kturalnymi Stanów Zjednoczonych i ich państw satelickich.

C e n y

Wskaźnik cen hurtowych najważniejszych artykułów spożyw-
czych i surowców wyniósł przy końcu lutego b.r. 224,3 /1939=
= 100/. W porównaniu ze styczniem nastąpił spadek cen o 1%.
Tendencje zniżkowe wykazywały ceny materiałów włókienniczych
i metali kolorowych oraz pasz. Ceny artykułów spożywczych
pozostały bez zmian. Stosunkowo niewielkąwyżkę wykazały ceny
materiałów budowlanych i słomy.

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Szwedzka polityka handlowa stara się usilnie o przesu-
nięcie szwedzkiego eksportu idącego do krajów o walucie mięk-
kiej - do krajów dolarowych. Przyczyny tego leżą jednak nie
w brytyjskich restrykcjach przeciwko szwedzkim cenom celulozy,
lecz raczej w dającym się od dłuższego czasu odczuć, zaostrze-
janiem się braku dolarów. Zjawisko to spowodowało już zreduko-
wanie kwot dolarowych przyznanych w roku bieżącym na zakupy
w krajach obszaru dolarowego. Ponadto szwedzka gospodarka
zmuszona jest w związku z tym do nabywania "szarych" dolarów
dla pokrycia koniecznego importu.

Kurs t.zw. dolarów "szarych" czyli tranzytowych, naby-
wanych głównie na mocy transekcji via Argentyna, Brazylia,

Urugwaj, wyższy jest obecnie o 20-25% od kursu oficjalnego: jeszcze kilka miesięcy temu dolary te można było nabywać w 10-12% nadpłatą.

Mimo to transakcje te są opłacalne, gdyż towary zakupowane za dolary są naogół tańsze od importowanych z krajów o miękkiej walucie.

Biorąc to pod uwagę, rząd szwedzki bada obecnie kwestię zmiany kierunku eksportu i koniecznych restrykcji w tej dziedzinie. Już w styczniu b.r. rząd zapowiedział, iż planowane od miesięcy ogólne świadczenia eksportowe/podobnie jak pobierane już z tytułu eksportu wyrobów drzewnych/pobierane będą wyłącznie przy eksporcie do krajów o walucie miękkiej; w ten sposób szwedzcy eksporterzy mają być pozbawieni bodźca do handlu z tymi krajami, w związku z osiąganymi tam wyższymi cenami. Ważną rolę odgrywa również wzrastające szwedzkie saldo dodatnie w EPU co powoduje, iż znaczna część szwedzkiego eksportu dokonywana zostaje na podstawie kredytowej. Szwecja pragnie więc - podobnie jak Belgia - uniknąć niebezpieczeństwa zbyt dużych szwedzkich należności w Europejskiej Unii Płatniczej. Zmiana kierunku eksportu jest ważna również i z tego powodu, że związany jest z tym tak istotny dla Szwecji problem relacji wymiennych. Tak np. szwedzki przemysł tekstylny uskarża się, iż w związku z wyższymi cenami bawełny, importowanej z krajów o walucie miękkiej, nie może odpowiednio walczyć o konkurencję.

W związku z tym w styczniu b.r. szwedzki przemysł włókienniczy zwolnił 1.200 robotników. Wg opinii kół międzynarodowych kryzys przeżywany obecnie przez przemysł nieprędko się skończy. Zapasy towarów włókienniczych na składach oblicza się na 900 mln. skr. Kryzys będzie trwał przypuszczalnie w ciągu całego bieżącego roku oraz może nawet w 1953 r., w związku z czym należy się liczyć z bankructwem szeregu mniejszych firm, powstałych w latach dobrej koniunktury. Oczywiście, że w kraju o tak wysokim poziomie kosztów, jak Szwecja, zagadnienie "terms of trade" odgrywa daleko większą rolę niż w innych, taniej pracujących krajach.

Dyskusja szwedzka w sprawie zmiany kierunku eksportu świadczy o tym, iż wysokość kosztów zaczyna być zbyt uciążliwa dla szwedzkiej produkcji i dlatego szuka się wyjścia z tej sytuacji drogą korzystniejszego ukształtowania się relacji wymiennych. Delegaci szwedzkiego Ministerstwa Handlu odwiedzają obecnie w całym kraju firmy eksportujące, przede wszystkim przemysłu metalowego, starając się przekonać o konieczności forsowania sprzedaży na rynki dolarowe.

Walka o cenę celulozy

Problemem podstawowym dla gospodarki szwedzkiej w ostatnim okresie była sprawa cen celulozy. Już jesienią ubiegłego roku istniały pewne oznaki świadczące, że doskonała koniunktura w tej dziedzinie ma się ku końcowi. Znaczne bowiem po-

gorszenie się bilansu płatniczego Wielkiej Brytanii i Francji wpłynęło na ograniczenie importu przez te państwa.

Wielka Brytania i Francja bez uprzedzenia wprowadziły ceny maksymalne na ten artykuł.

Ustanowione ceny brytyjskie są o 20% niższe od cen, po których ostatnio dostarczono szwedzką celulozę. Po tejże linii poszła i Francja. Akoja ta, skierowana przeciwko szwedzkiemu eksportowi celulozy i pośrednio także przeciwko eksportowi papieru jest dotkliwym ciosem dla Szwecji, biorąc pod uwagę, że celuloza i papier stanowią 45% jej eksportu. Przy obniżce więc cen celulozy o 20%, przy niezminionej ilości wywozu, dochód Szwecji musiałby ulec zmniejszeniu o 520 mln. koron. Biorąc pod uwagę, że równocześnie z obniżką cen celulozy obniżą się ceny papieru o 10% - przeciętne roczne straty Szwecji wyniosłyby około 760 mln. koron. Według opinii szwedzkiej, nowa sytuacja może spowodować szybkie wyczerpanie się rezerw walutowych kraju jakkolwiek w chwili obecnej zajmuje on stanowisko wierzyielskie w stosunku do Europejskiej Unii Płatniczej. W tym stanie rzeczy rząd szwedzki łącznie z pozostałymi skandynawskimi producentami celulozy usiłował drogą pertraktacji z krajami importującymi utrzymać cenę celulozy, podczas gdy prasa krajowa ostro wystąpiła przeciw zachodnio-europejskim organizacjom "wojny celulozowej", zarzucając jednocześnie Stanom Zjednoczonym patronowanie całej tej sprawie.

Zajęte przez USA stanowisko ujawnia dziennik "Neue Zürcher Zeitung" donosząc: "Jak było do przewidzenia, akoja brytyjska jest popierana przez Stany Zjednoczone. Według wiadomości z Nowego Jorku, importerzy celulozy oświadczyli, iż szwedzka celuloza może znaleźć zbyt na rynku amerykańskim tylko na poziomie cen celulozy kanadyjskiej. Cena tej ostatniej wynosi \$ 135 za tonę, cena szwedzkiej zaś \$ 210-215".

Jednak jak się ostatnio dowiadujemy wynik walki o cenę celulozy wypadł w rezultacie na niekorzyść Szwecji, która zmuszona została do obniżki cen. W ślad za tym nastąpiła również zniżka cen na miążgę drzewną. W ten sposób jedna z wielu walk w obozie imperialistycznym zakończyła się jeszcze jednym zwycięstwem silniejszego partnera.

Ceny detaliczne

Jak wynika z oficjalnych danych, ceny detaliczne w Szwecji wzrastają nadal. Wskaźnik cen detalicznych w styczniu br. przedstawiał się następująco: /1935=100/:

	Grudzień		Styczeń	
	1950 r.	1951 r.	1951 r.	1952 r.
wskaźnik ogólny	185	217,3	191	217,7
artykuły spożywcze	189	224,6	196	226,0
opał i światło	209	273,7	218	274,0
odzież	207	256,8	218	257,1
inne towary i usługi	207	236,5	212	236,2

I n f l a c j a

Utworzona w ubiegłym roku komisja parlamentarna dla przygotowania nowej ustawy o emisji banknotów przez szwedzki Bank Państwowy proponuje dalsze przesunięcie maksymalnej granicy obiegu banknotów.

Wiosną 1951 r. granica ta została podwyższona z 3,5 na 4,1 mld szwedzkich koron, zaś w listopadzie ubiegłego roku musiano jeszcze raz zwiększyć emisję pieniądza na 4,4 mld szw.kr. Według nowego projektu granica ta ma być ustalona w wysokości 4,8 mld szw.kr. Obieg banknotów w Szwecji na przełomie 1951/52 r. wynosił 4 090 mln. szw.kr. Ta konieczność ciągłego zwiększenia emisji banknotów, występująca w coraz krótszych odstępach czasu, jest wynikiem ciągłego wzrostu cen i zysków jak również napływu dewiz. O ile się uwzględni, że obieg banknotów w Szwecji w roku 1945 wynosił 2 781 mln. szw.kr. daje to dostateczne pojęcie w jakich rozmiarach posuwa się inflacja od czasu zakończenia wojny.

T R I E S T

Przeładunki portowe

Przeładunki portu triesteńskiego znajdowały się w roku 1951, podobnie jak w okresie ostatnich dwóch lat - na rekordowym poziomie, przy czym obejmowały one głównie artykuły masowe jak: węgiel, zboże, rudy, ropę naftową i drzewo, których udział wzrósł z 45% przed wojną do 75%. W okresie 11 miesięcy roku 1951 przybyło do Triestu 34,6 mln.q /1938 r. = 29,8 mln.q/ towarów, z czego 25,79 mln.q /1938 r. = 18,49 mln.q/ zostało przeładowanych dla dalszego transportu.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu danych odnośnie do kształtowania się brytyjskiego handlu zagranicznego w roku ubiegłym podajemy strukturę brytyjskiego eksportu i importu w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1950 według głównych grup towarowych.

Eksport brytyjski w ostatnich dwóch latach w zasadniczym podziale na grupy przedstawiał się następująco:

/ w mln. funtów szterlingów/:

	1950	1951
żywność, napoje, tytoń	134,9	161,0
surowce i surowce półobrobione	105,3	95,2

fabrykaty i fabrykaty półwykończone	1.883,0	2.273,2
inne towary	48,0	50,6
r a z e m:	2.171,2	2.580,0

Import brytyjski w ostatnich dwóch latach według tego samego podziału charakteryzował się następującymi danymi:
/ w mln.funtów szterlingów/:

	<u>1950</u>	<u>1951</u>
żywność, napoje, tytoń	1.030,0	1.298,9
surowce i surowce półobrobione	996,9	1.715,4
fabrykaty i fabrykaty półwykończone	564,0	884,5
inne towary	17,3	15,4
r a z e m:	2.608,2	3.914,2

Wartość eksportu poszczególnych głównych towarów brytyjskich w ostatnich dwóch latach była następująca: /w mln. funtów szterlingów/

	<u>1950</u>	<u>1951</u>
węgiel	49,0	29,2
ceramika, szkło, materiały ściernie itp.	54,0	67,4
wyroby nożownicze, instrumenty itp.	51,3	62,7
aparaty elektryczne i wyr.elektrotechniczne	84,0	96,6
maszyny	319,4	365,2
przędza bawełniana i wyroby bawełniane	158,4	209,2
przędza wełniana, czesanka i wyroby	140,4	176,8
jedwab naturalny i sztuczny-przędza i wyroby	50,1	64,2
wyroby z innych włókien	30,3	40,3
odzież	35,6	46,1
chemikalia, farmaceutyki, barwniki i farby	107,5	142,7
oleje, tłuszcze i żywice	20,1	41,9
papier, tektura itp.	28,2	42,4
pojazdy /łącznie z parowozami, statkami i samolotami/	404,7	480,3

Wartość importu zasadniczych towarów sprowadzanych z zagranicy w tymże czasie przedstawiała się jak niżej/w mln. funtów szterlingów/:

	<u>1950</u>	<u>1951</u>
zboże i mąka	160,0	246,7
napoje i preparaty kakaowe	133,1	169,2
żywność	181,3	254,8
rudy i złom metali nieżelaznych	48,9	79,2
drewno i budulec	93,8	220,6
bawełna surowa i odpadki	160,6	258,9
wełna surowa, odpadki i szmaty wełniane	191,1	246,1
nasiona, orzechy, oleje, tłuszcze, żywice	210,3	352,7
surowce papiernicze	53,0	144,8
kauczuk	60,0	161,3
metale nieżelazne i wyroby	109,9	167,3
chemikalia, farmaceutyki, barwniki i farby	36,1	65,9
obrobione oleje, tłuszcze i żywice	128,4	156,6
papier, tektura itp.	29,0	84,9
przędza bawełniana i wyroby bawełniane	29,0	56,4

Według najnowszych danych, opublikowanych przez "Financial Times", import brytyjski w lutym b.r. spadł do najniższego poziomu jaki zanotowano od lutego 1951 r., deficyt był zaś najmniejszy od grudnia 1950 r. Wartość importu wyniosła w lutym b.r. £ 297,2 mln. i była tym samym mniejsza o £ 57,9 mln. od importu styczniowego. Dla porównania podajemy, że wartość importu w lutym 1951 r. wyniosła £ 247,8 mln.

Eksport w lutym b.r. wyniósł £ 244 mln. czyli był o £ 20,1 mln. mniejszy niż w styczniu. Saldo ujemne wyniosło więc £ 53,1 mln., wobec przeciętnego salda miesięcznego w wysokości £ 109 mln. w drugim półroczu 1951 r.

Poniższa tabela odzwierciedla kształtowanie się brytyjskiego bilansu handlowego w styczniu i lutym 1952 r. oraz łącznie w pierwszych dwóch miesiącach 1951 i 1952 r.

	1952 r.		Pierwsze dwa miesiące	
	styczeń	luty	1951 r.	1952 r.
Eksport /fob/ x	264,2	244,1	406,2	508,3
Import /cif/	357,1	297,2	546,5	654,3
Bilans ujemny	92,9	53,1	140,3	146,0

x/ w raz z reeksportem.

Dzienny eksport w lutym b.r. wynosił £ 9,1 mln. czyli o £ 0,2 mln. mniej niż w styczniu, jednak o 5% więcej niż miało to miejsce przeciętnie w drugiej połowie 1951 r.

Reeksport wyniósł w lutym b.r. £ 16,2 mln. Był on o £ 2 mln. większy niż w styczniu b.r. i zarazem największy od marca ub. roku kiedy wyniósł £ 17,1 mln.

Ostatnio, jak donosi "Neue Zürcher Zeitung", Bank Anglii zalecił podległym sobie instytucjom finansowym, by w przyszłości przyznawały kredyty eksportowe najwyżej na 90, a w wyjątkowych wypadkach na 120 dni. Prasa finansowa zgodnie wyraża opinię, że wspomniane zarządzenie przyczyni się do powstania wielkich trudności w finansowaniu eksportu towarów brytyjskich, zwłaszcza artykułów mniej konkurencyjnych na rynkach zagranicznych. Eksporterzy brytyjscy z reguły przyznają swym odbiorcom dogodniejsze warunki spłaty, niż warunki na których będą mogli otrzymać kredyty z banków w myśl nowych przepisów; odbiorca towarów brytyjskich może dokonać rozliczenia należności w terminie do 6-ciu miesięcy, a w niektórych wypadkach nawet i dłużej. W kołach eksportowych przeważa opinia, że skrócenie terminów płatności może przyczynić się odpadnięcia znacznej grupy nabywców zagranicznych.

Jak widać, wprowadzone w listopadzie ub. roku zaotrżenia kredytowe na brytyjskim rynku wewnętrznym, zostały obecnie rozszerzone, tak, że niemal obejmują całość operacji kredytowych. Nowe restrykcje godzą w interesy eksportu brytyjskiego i wydanie

Ich w obecnej fazie zaostrożonej walki o rynki zagraniczne świadczy o wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej rządu brytyjskiego.

"Neue Zürcher Zeitung" podaje dalej, że jednym z momentów, skłaniającym rząd brytyjski do powzięcia omawianej decyzji, była chęć ograniczenia spekulacji walutami szterlingowymi. Doświadczenie uczy, że w okresach gospodarczej niepewności i napięcia na rynku międzynarodowym, zagraniczni odbiorcy towarów brytyjskich zawsze przedłużali okres spłaty należności możliwie jak najdłużej, natomiast dostawcy zagraniczni z reguły żądali natychmiastowej, względnie bardzo szybkiej zapłaty. Tego rodzaju fakty doprowadzały do tego, że np. bieżące rozliczenia międzynarodowe kształtowały się ujemnie dla Wielkiej Brytanii, nawet w tych wypadkach, gdy wymiana zagraniczna z jakimś obszarem wykazywała dodatnie saldo. W ostatnim czasie zaobserwowano właśnie tego rodzaju niekorzystne zmiany w transferze finansowym Wielkiej Brytanii z jej kontrahentami handlowymi. Zjawiska te nabrały ponadto niebezpiecznego akcentu z tego względu, że wtóruje im spekulacja zarówno dewizami jak i towarami szterlingowymi.

Brytyjskie władze finansowe oczekują, że skrócenie terminu przyznawania kredytów eksportowych wpłynie na zmniejszenie szkodliwych skutków przedłużenia spłaty za wywóz towarów brytyjskich oraz zmniejszy spekulację międzynarodową walutą i towarami szterlingowymi.

Jeśli chodzi o kolej o kształtowanie się cen w brytyjskim handlu zagranicznym, to należy stwierdzić, że w styczniu b.r. po raz pierwszy od lutego 1949 r. nastąpiła ogólna ich zniżka.

Styczniowy wskaźnik cen eksportowych Ministerstwa Handlu, przyjmując rok 1951 za 100, spadł o jeden punkt do 105. Do zniżki tej przyczynił się głównie spadek cen artykułów włókienniczych.

Wskaźnik cen importowych pozostawał w styczniu bez zmian. Kształtował się on na poziomie $103 / 1951 = 100\%$. Zwyżka o jeden punkt wskaźnika importu żywności, napojów i tytoniu oraz surowców była zrównoważona zniżką jednego punktu we wskaźniku artykułów przemysłowych. Tak więc, na skutek zniżki cen eksportowych, wskaźnik 1951 r. = 100, ilustrujący stosunek cen importu do eksportu spadł o jeden punkt z 99 w grudniu na 98 w styczniu. Przeciętne ceny eksportu, jak i importu były w 1952 r. o 17% wyższe niż w styczniu 1951 r. przy znacznych wahanach cen w ciągu całego ubiegłego roku.

Wskaźnik cen eksportu wykazywał prawie stały wzrost cen aż do sierpnia 1951 r. Następnie aż do końca 1951 r. wzrost cen był bardzo nieznaczny. Wskaźnik cen importowych, głównie pod wpływem fluktuacji cen surowców w ciągu roku, wzrastał bardzo powoli na początku 1951 r., by następnie spaść o 4 punkty w okresie od lipca do października 1951 r. W ciągu listopada i grudnia 1951 r. notowano dalszą nieznaczna zwyżkę cen importowych.

Tak więc, brytyjskie "terms of trade" znacznie się pogorszyły na początku 1951 r.; następnie w okresie od czerwca do października nastąpiła poprawa, poczym znów pogorszenie w ciągu dwóch ostatnich miesięcy 1951 r.

Produkcja

Tymczasowy wskaźnik brytyjskiej produkcji przemysłowej /1946=100/ wyniósł w styczniu 1952 r. 139-140 punktów wobec 141 w styczniu 1951 r. Oznacza to spadek o 1%.

Wskaźnik produkcji przemysłowej za cały rok 1951 zwiększył się do 144 wobec 140 w roku 1950.

Poniższa tabela podaje porównawczo wskaźniki produkcyjne poszczególnych przemysłów dwóch ostatnich miesięcy 1950 i 1951 r.

	1950 r.		1951 r.	
	listopad	grudzień	listopad	grudzień
wszystkie przemysły	153	140	152	137
przemysł górniczy	121	114	127	119
fabrykaty	159	144	157	139
przemysł budowlany	139	120	140	120
gaz, elektryczność, woda	137	150	137	144

Ceny hurtowe

Ogólny wskaźnik cen hurtowych wszystkich artykułów wzrósł w styczniu b.r. o 1% z 330,2 na 334,5 /1930 r.=100/. Obniżka cen pewnych surowców jak wełny, bawełny i innych tekstylii unicestwiona została podwyżką cen metali nieżelaznych, chemikalii a przede wszystkim żywności.

Zmiany w styczniu w poszczególnych grupach przedstawiają się następująco:

Rok/miesiąc	wskaźnik ogólny	stal żelazo	łączny wskaźnik dla żywności	zboża	mięso ryby jaja	inne artykuły żywność.
/r1930 = 100/						
1950	262,4	260,8	221,1	235,3	173,6	251,3
1951	319,5	292,4	246,9	287,0	179,3	278,6
styczeń 51	300,0	267,8	227,6	254,7	173,8	254,7
grudzień 51	330,2	320,8	266,2	306,8	200,7	294,1
styczeń 52	334,5	321,0	276,7	305,7	215,7	307,9

Poziom cen podstawowych materiałów produkcyjnych uległ nie-
wielkiej zmianie w porównaniu z poprzednim miesiącem. Wskaźnik
tych cen obniżył się o 0,2 do 180,7 punktów /czerwiec 1949 r. =
= 100/. Z analizy ruchów cen poszczególnych artykułów wynika,
że podczas gdy ceny pewnych surowców jak wełna, bawełna i kau-
czuk spadły, inne jak aluminium, cyna, żelazo i drzewo-
zwykłe. Wskaźnik znajduje się w chwili obecnej na pozio-
mie 18% niższym od szczytowego, osiągniętego w marcu 1951 r.
Nie mniej ceny artykułów utrzymują się ciągle powyżej poziomu,
na jakim znajdowały się przed agresją amerykańską na Korei.
W porównaniu z czerwcem 1950 r. wskaźnik znajduje się obecnie
o 54,1 punkta wyżej t.j. o 42,7%.

Wśród materiałów, których ceny wzrosły w ciągu 1951 r.
należy wymienić mięgę drzewną do wyrobu papieru /o 64%/, drzewo,
miękkie /o 63%/, importowaną rudę żelazną /o 384%/, ołów /o 28%/.
Potaniały: wełna surowa o 44%, skóry o 30%, kauczuk o 22% i cy-
na o 20%.

W ciągu stycznia 1952 r. potaniały surowce tekstylne,
kauczuk, szellak, mosiądz itd. Podrożały ropa, smary, olej lnia-
ny, wśród metali aluminium i cyna, chemikalia oraz skóry kra-
jowe.

Europejska Unia Płatnicza

Jak donosi "Agefi", pozycja Wielkiej Brytanii w sto-
sunku do Europejskiej Unii Płatniczej uległa znacznej poprawie
w lutym b.r. Deficyt brytyjski w tym miesiącu wyniósł \$ 75 mln.
wobec \$ 154,4 mln. w styczniu b.r.

Wielka Brytania weszła obecnie do piątej transzy swojej
kwoty i tym samym będzie regulowała 80% sw-ojego deficytu
w złocie. Wpłaty brytyjskie w złocie na rzecz EPW w lutym osią-
gną prawdopodobnie \$ 60 mln. wobec \$ 94 mln. w styczniu b.r.

W Ł O C H Y

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według doniesienia ^{agencji} "Agefi" import Włoch w roku 1951
przedstawił wartość \$ 2 119 mln., eksport zaś \$ 1 629 mln.
Tak więc ujemne saldo bilansu handlowego Włoch za cały rok
1951 wzrosło do \$ 490 mln. z \$ 243 mln. w roku 1950. W celu
zmniejszenia deficytu bilansu handlowego Włochy mają zrewidować
swą politykę handlową pod kątem zmniejszenia eksportu do krajów
Europejskiej Unii Płatniczej w zakresie wyrobów gotowych, pro-
dukowanych z surowców kupowanych za dolary.

W przeciwieństwie do ostatnich zarządzeń francuskich i
i brytyjskich, Włochy czynią wszystko, aby zwiększyć import
szeregu podstawowych dóbr.

Jednocześnie Minister handlu zagranicznego La Malfa wezwał włoskich importerów do przyjścia z pomocą rządowi przy dokonywaniu konwersji kredytów na towary. Obawa przed możliwą dewaluacją funta szterlinga oraz franka francuskiego jest również ważnym motywem podjęcia takiej polityki.

Import z obszaru szterlingowego i krajów Europejskiej Unii Płatniczej będzie popierany wszelkimi sposobami. W tym celu włoskim importerom będą udostępnione nisko procentowe pożyczki w obcych walutach. Jak oświadczył minister Pella, wprowadzenie jakichkolwiek restrykcji w tej mierze, zdławiłoby całkowicie włoski eksport. Stwierdził on również, że wierz w poważne zamówienia zbrojeniowe ze strony Stanów Zjednoczonych A.P. Suma tych zamówień na przeciąg 4 lat ma wynieść \$ 1 200 mln. Zamówienia dotyczyłyby głównie silników dla pojazdów wojskowych.

P r o d u k c j a

Jeśli chodzi o kolej o włoską produkcję pokojową, to przeżywa ona okres stagnacji. Na skutek wzrastającej pauperyzacji ludności rynek wewnętrzny stale się kurczy, co wywołuje z kolei dalsze kurczenie się produkcji towarów masowego użytku i masowy wzrost bezrobocia. Sytuację w przemyśle i rolnictwie pogarsza sztuczne ograniczenie eksportu, dokonywane przez rząd włoski na żądanie imperialistów anglo-amerykańskich. Na rozkaz Stanów Zjednoczonych rząd de Gasperi zaprzestał faktycznie handlu z Europą Wschodnią, ze Związkiem Radzieckim, z wieloma krajami azjatyckimi, ani też nie nawiązał ponownie stosunków handlowych z Chinami. Jak wynika z danych, jakie opublikowało ostatnio włoskie Ministerstwo Pracy, a dotyczących października roku ubiegłego, liczba bezrobotnych wynosiła wówczas 1 907 000, czyli o 166 000 osób więcej niż w tymże miesiącu roku poprzedniego. Te oficjalne cyfry dalekie są jednak od stanu faktycznego, który jest znacznie groźniejszy.

Europejska Unia Płatnicza

Jak donosi "Agefi", nadwyżka włoska w Europejskiej Unii Płatniczej wyniosła na dzień 26 lutego jedynie dolarów 3 mln. wobec dolarów 13 mln. w styczniu. Powodem tej obniżki był znaczny wzrost importu.

Lamowskie kraje kapitalistyczne

A U S T R A L I A

Sytuacja gospodarcza

Obroty handlu zagranicznego Australii w okresie pierwszych 7-miu miesięcy roku finansowego 1951-52 wykazały w końcu stycznia br. saldo ujemne w wysokości £ A 269,7 mln. wobec salda dodatniego £ A 90,9 mln w analogicznym okresie poprzedniego roku finansowego. Deficyt w ciągu stycznia br. osiągnął cyfrę £ A 53,6 mln w porównaniu z nadwyżką w wysokości £ A 36,4 mln w styczniu 1951 r. Import wynosił w tym miesiącu £ A 117,8 mln wobec £ A 62,2 mln w styczniu ubiegłego roku, co stanowi wzrost o £ A 55,6 czyli o 89,5%. Eksport wyraził się sumą £ A 64,2 mln wobec £ A 98,6 mln, co stanowi spadek o £ A 34,4 mln - czyli o 34,9%.

Jednocześnie z pogorszeniem się sytuacji na odcinku wymiany zagranicznej występuje znaczne osłabienie pozycji płatniczej Australii. Aktywa zagraniczne wynoszące w czerwcu 1951 r. £ A 843 mln wykazały w dniu 13 lutego br. spadek do £ A 508 mln. Jednakże ten ostro zarysowujący się kryzys finansowy był łagodzony w znacznym stopniu przez napływ kapitałów spekulacyjnych do Australii, zachęconych częstymi wypowiedziami władz australijskich, że funt australijski nie zostanie zdewaluowany łącznie z walutą brytyjską. Australia posiadała ponadto w tym czasie poważną część niewykorzystanych sum z przyznanej przez Bank Światowy pożyczki w wysokości £ 100 mln. Jakkolwiek już w III kwartale ub. roku pogorszenie się pozycji dewizowej Australii budziło najwyższy niepokój w kraju, to począwszy od stycznia br. sytuacja zaczęła grozić katastrofą, wtedy bowiem Australia poczęła tracić swe aktywa zagraniczne w tempie £ A 15 mln tygodniowo. Wydane w końcu 1951 r. ograniczenia dewizowe nie dały oczekiwanych rezultatów.

W tych warunkach rozpoczęła się w Australii zakrojona na szeroką skalę kampania za wystąpieniem Australii z bloku szterlingowego i za nawiązaniem ścisłych stosunków gospodarczych z U.S.A. i Kanadą. Zwolennicy oderwania się wskazują na chłonność rynku U.S.A. i Kanady na towary australijskie i podkreślają, że wymiana ta może okazać się o wiele korzystniejsza niż handel z bankrutującą Wielką Brytanią, która wykorzystuje Australię, zapisując poważną część należności australijskich na konta kredytowe. Zdaniem "Economista" nie ma nadziei, aby sytuacja bilansu płatniczego Australii uległa poprawie w ciągu bieżącego roku.

Australijskie koła handlowe przewidują nawet, że bilans płatniczy osiągnie na dzień 30 czerwca br. rekordowy

deficyt w wysokości £ A 455 mln. Eksport ma wynieść £ A 730 mln. import £ A 1 mld, co przyniesie saldo ujemne w wysokości £ A 270 mln., do którego należy dodać sumę £ A 185 mln długo "niewidocznego".

W tej sytuacji rząd australijski zmuszony został zastosować drastyczne ograniczenia importowe. Jak donosi "Financial Times" ograniczenia przywozu sięgają w zależności od rodzaju towaru od 20 do 80%, kwot importowych w r. 1950/51. Wprowadzony system licencjonowania obejmuje niemal wszystkie towary importowane. Towary o znaczeniu podstawowym będą licencjonowane tylko "pod warunkiem kontroli administracyjnej".

Licencje będą udzielane tylko tym osobom, które były importerami w roku 1951 i tylko na te same towary.

"Financial Times" stwierdza, że obecne restrykcje australijskie silnie uderzają w brytyjski eksport wyrobów przemysłowych zwłaszcza tkanin i samochodów. Eksport tkanin brytyjskich do Australii zmniejszony zostanie o 80%.

C H I L E

Handel zagraniczny.

Eksport Chile w okresie styczeń-październik 1951 r. osiągnął /w mln. dolarów/ 280,3 wobec 227,7 w analogicznym okresie 1950 r. a import - 245,4 wobec 192,3.

E G I P T

Handel zagraniczny w ciągu 11 miesięcy 1951 r.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy r. 1951 Egipt importował towarów za sumę £ E 218,5 mln. /£ E 182,5 w analogicznym okresie r. 1950/, eksportował zaś za £ E 177,9 mln. /£ E 150,8 mln./

Główne kierunki handlu zagranicznego w okresie 11-tu miesięcy 1951 r. / w milionach £E/.

	Import		Eksport	
	r.1950	r.1951	r.1950	r.1951
Australia	10,7	17,3	0,6	1,9
Czechosłowacja	2,4	1,9	3,6	7,9
Francja	18,5	18,3	12,8	18,2
Niemcy zachodnie	5,3	8,6	4,9	7,9
Indie	4,9	5,1	19,1	28,7
Włochy	14,3	14,5	12,8	13,6
Japonia	1,2	1,2	2,9	13,6
Holandia	6,4	7,1	5,3	2,3
W. Brytania	36,7	38,7	29,8	33,7
Stany Zjednoczone	10,7	24,4	15,3	13,2

Przewozy przez Kanał Suezki w r. 1951

Zarząd Transportu Kanału Suezkiego ogłosił, że w r. 1951 przewieziono przez Kanał 80,357 mln. ton, podczas gdy

w roku 1950 - 81.796 mln ton. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost przewozów pod flagami amerykańską i francuską.

Wprowadzenie metrycznego systemu miar i wag.

Z dniem 15 listopada 1951 r. wprowadzony został w Egipcie metryczny system miar i wag. W ciągu następnych 5 lat wolno posługiwać się jeszcze dawnymi miarami, lecz tylko pod warunkiem jednoczesnego podawania odpowiedniej miary metrycznej.

I N D I E

Handel zagraniczny

Jak podaje pismo, "Records and Statistics" import indyjski drogą morską w okresie od kwietnia do września roku ub. wyniósł ogółem 4.001 mln. rupii w porównaniu z 2.799 mln. rupii w analogicznym okresie r. 1950; eksport wzrósł do 3.816 mln. rupii wobec 2.262 mln rupii. W ten sposób deficyt bilansu handlowego drogą morską w okresie 6 miesięcy nowego indyjskiego roku gospodarczego spadł w dn. 30.9. r.ub. na 185 mln rupii /z 537 mln rupii w takimże okresie roku 1950/.

Ważniejsze artykuły handlu zagranicznego /w mln. rupii/

	Import		Eksport	
	1950	1951	1950	1951
żywność napoje i tytoń	388,9	1.098,1	551,5	725,3
w tym:				
zboże, strąkowe i mąka	295,7	960,4	0,4	x
herbata	x	0,4	277,0	391,2
surowce	1.196,7	1.199,3	461,7	847,3
w tym:				
oleje	324,5	366,9	37,6	137,4
bawełna	680,2	644,5	61,9	174,8
juta	0,4	0,2	48,5	71,5
fabrykaty	1.202,5	1.686,5	1.270,4	2.226,3
w tym:				
maszyny	449,3	493,9	2,8	3,9
metale	227,7	198,6	7,4	13,4
przędza bawełniana i wy-				
roby z niej	6,4	36,7	470,6	284,4
przędza jutowa i wy-				
roby z niej	0,4	0,3	562,6	1506,3
Ogółem /łącznie z in-				
nymi artykułami/	2.798,6	4.000,8	2.261,5	3.815,8
x/ mniej niż 50.000 rupii				

W ciągu października Indie importowały towarów wartości 763,300 mln. rupii a eksportowały /wraz z reeksportem/ na sumę 481,800 mln. rupii.

W ten sposób deficyt handlu zagranicznego Indii wyniósł w tym miesiącu 281,500 mln. rupii.

W obrotach ze strefą szterlingową, poza Pakistanem import wyniósł 210,400 mln. rupii a eksport 276,300 mln. rupii. Obroty z Pakistanem wyraziły się w tym okresie sumą 119,800 mln. rupii po stronie importu i sumą 30.400 mln. rupii po stronie eksportu.

I N D O C H I N Y

Handel zagraniczny w ciągu 9 miesięcy 1951 r.

Ogólna wartość importu okupowanych przez Francuzów części kraju w pierwszych 9-ciu miesiącach r. 1951 wyniosła \$ 4.240,5 mln w porównaniu z \$ 3.162,9 mln w analogicznym okresie 1950 r. Wartość eksportu wynosiła \$ 1.925,1 mln. /\$ 1.060,3 mln./.

Ważniejsze kierunki handlu zagranicznego / w milionach dolarów/

	Import		Eksport	
	1950	1951	1950	1951
Francja	2.404,6	3.293,7	402,1	630,1
Unia Francuska	130,6	140,9	132,0	270,0
Stany Zjedn.A.P.	176,7	228,5	203,8	213,2
Indie	22,7	23,6	x	x
Hong-Kong	7,3	5,5	146,8	170,1
Indonezja	76,8	91,9	x	x
Chiny	87,5	94,1	4,3	12,9
Sjam	19,3	23,7	25,7	34,5

x brak danych

I N D O N E Z J A

Bilans handlowy za rok 1951

Według informacji "Agefi" import indonezyjski w r.1951 wynosił około 2.972 mln rupii indonezyjskich wobec 1.421 mln. w r. 1950. Eksport wyraził się sumą 4.049,7 mln rupii wobec 2.203 mln r.i. w r. 1950

Bilans handlu zagranicznego zamknięty został dodatnim saldem w wysokości 1.077 mln r.i wobec 782 mln r.i. w r.1950. Łącznie z eksportem ropy naftowej saldo dodatnie sięga cyfry 1.599 mln, wobec 1.215 mln w r. 1950.

Nacisk imperialistów

Niedawno zostały ponownie przerwane pertraktacje pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Indonezją w sprawie zakupu 25.000 ton cyny. Amerykanie oferują znowu tylko \$ 1,18 za lb., czyli tą samą cenę, jaką narzucili Wielkiej Brytanii za przyrzeczone przez Churchilla 25.000 ton cyny malajskiej, podczas gdy cena na rynkach światowych jest znacznie wyższą, gdyż wynosi \$ 1,25 za lb. Rząd indonezyjski protestował początkowo przeciwko wyznaczeniu takiej ceny przez Amerykanów jednakże znajdując się w stałej zależności od U.S.A. nie widzi innego wyjścia, jak ugięcie się pod dyktando imperialistycznym.

Sytuacja ta jest następstwem wymuszonego przez Amerykanów zerwania handlu ze Związkiem Radzieckim i krajami Demokracji Ludowej. Tą drogą Stany Zjednoczone zapewniły sobie pokrycie zapotrzebowania na surowce strategiczne, stając się jedynym nabywcą. Wykorzystują one tę okoliczność dla dyktowania ceny krajom - producentom. W ten sam sposób, jak wiadomo, zostały wstrzymane dostawy kauczuku indonezyjskiego do Związku Radzieckiego i Chin Ludowych. Rezultatem był spadek ceny, który doprowadził do ograniczenia produkcji kauczuku. Zaznaczyło się to szczególnie na małych, plantacjach chłopskich, /1951=750.000 ton/. Przy cenie 6 rupii za 1 kg. kauczuku loco Dżakarta drobny producent za surowy kauczuk uzyskuje zaledwie 1,5 rupii a nawet jeszcze mniej, jeżeli dostawa następuje z bardzo odległej miejscowości.

Cena taka nie wystarcza na pokrycie najprymitywniejszych kosztów utrzymania.

Niezależnie od tego Amerykanie nabywają obecnie tylko najwyższy gatunek kauczuku "S-Blanket", który stanowi zaledwie 30% całej obecnej produkcji indonezyjskiej. Pozostałe 70% - to gatunek gorszy "D-Blanket". Pozatem zamiast dotychczasowego systemu potrąceń przy t.zw. dostawach "nierzetelnych", Amerykanie przyjęli zasadę odrzucania takich partii kauczuku. Narzucona przez U.S.A. zniżka cen kauczuku zniweczyła w ciągu trzech dni dodatnie skutki zarządzeń walutowych z 4.II br. Jeden z wyższych urzędników indonezyjskich w Singapore stwierdził, że "postępowanie Amerykanów dowodzi, że nie mają oni pojęcia o strukturze miejscowego rynku".

Rząd usiłował wyrównać gwałtowne pogorszenie się salda bilansu handlowego zahamowaniem importu. Od początku lutego przyznawane były licencje wwozowe tylko w tym wypadku, gdy w zamian zapewniony był i poparty dowodami, odpowiedni eksport do strefy dolarowej. Zmniejszyło to podaż i spotęgowało wzrost cen na rynku wewnętrznym.

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W ciągu pierwszych 11 miesięcy roku ubiegłego importowano do Izraela towary ogólnej wartości 105 £ izr., w porównaniu z £ izr. 92 mln. £ izr. w analogicznym okresie

r. 1950. Eksport natomiast podniósł się zaledwie do 15,4 mln. £ izr. wobec 11 mln £ izr. w r. 1950. Ujemne saldo bilansu handlowego zwiększyło się do 89,6 mln £ izr. w okresie styczeń-listopad r. 1951 wobec 80,9 mln £ izr. w analogicznym okresie r. 1950.

Bilans płatniczy

styczeń - wrzesień: /w mln. £. izr. /

	1950	1951
darowizny zagraniczne	2,9	7,0
inwestycje zagraniczne	5,8	7,3
kapitały imigrantów	1,8	1,4
własność ruchoma imigrantów	2,2	1,6
import "bezdeewizowy"	12,7	17,3
eksport	9,9	13,7
import	74,9	82,1
deficyt dewizowy netto	52,3	53,1

Należy tu zaznaczyć, że cyfra dotycząca darowizn da-
lece nie odpowiada rzeczywistości, gdyż według obliczeń,
suma darowizn i pożyczek pochodzących od ludzi prywatnych
i organizacji nieoficjalnych z samych tylko Stanów Zjedno-
czonych wynosiła w r. 1951 £ 250 mln. Kwoty te rząd przeznacza
w dwie części na pokrycie kosztów zbrojeń, których
się nie ujawnia, jako tajemnicy państwowej, a import z tym
związany nie figuruje w danych oficjalnych. Dopiero w roku
bieżącym zasada ta została poraz pierwszy przełamana. Pre-
liminarz budżetowy na rok 1952 obejmujący 113,59 mln £ izr.
/wobec 62,96 mln £ izr. w r. 1951/, przeznacza 38 mln. na
zbrojenia.

Inflacja

Obieg pieniądza wzrósł w Izraelu w okresie 13-20 lu-
tego r.b. o pół miliona £ izr. i według sprawozdania wydzia-
łu emisyjnego Izraelskiego Banku Narodowego wyniósł 110.907.738
£ izr.

"Nowa" polityka gospodarcza

"Nowa polityka gospodarcza" rządu Izraela, - o czym
pisaliśmy w poprzednim numerze, - której celem ma być wal-
ka z inflacją, realizowana jest drogą podnoszenia cen artyku-
łów powszechnego użytku /ceny ryb, drobiu, paliw płynnych
i opłaty za gaz wzrosły o 50-80% i rozpatruje się sprawę
podwyżki opłat za elektryczność/. Tego rodzaju "antyinflacyj-
ne" zarządzenia muszą wywołać siłą rzeczy, efekty wyraźnie
inflacyjne.

Omawiając posunięcia rządu "Neue Zürcher Zeitung" do-
chodzi do wniosku, że nowy program gospodarczy stawia najszersze
warstwy społeczeństwa izraelskiego w obliczu nowych ogra-

niczeń, ciężarów i wyrzeczeń.

Brak artykułów powszechnego użytku w Izraelu spowodował powstanie czarnego rynku, na którym szaleje istna orgia cen. Jest rzeczą znaną, że ludność wykupuje niemal wyłącznie artykuły pierwszej potrzeby, co dostatecznie świadczy o zubożeniu szerokich warstw społeczeństwa izraelskiego.

Istnieje poważna obawa, że nastąpi niechybny wzrost opłat komunikacyjnych i transportowych, przyczyniając się do podniesienia cen wielu artykułów, a przede wszystkim produktów rolnych. Brak towarów objął również surowce i półfabrykaty przemysłowe, co z kolei wywołuje stagnację w przemyśle, powodującą niski stan zatrudnienia, słabe wykorzystanie zdolności produkcyjnych oraz małą podaż artykułów na rynku wewnętrznym.

Omawiane braki są tak znaczne, że nawet nowowypbudowane zakłady przemysłowe nie są w stanie wykorzystać swych możliwości i w dużej części pozostają nieczynne.

Kontynuując swoją politykę gospodarczą premier Izraela zakomunikował o ustanowieniu nowych kursów funta izr. w stosunku do dolara amerykańskiego. Dotychczas obowiązujący oficjalny kurs dolara - 2,80 za 1 ft. izr., stosowany będzie tylko przy zakupach pszenicy i innych artykułów spożywczych, należących do kategorii artykułów pierwszego priorytetu.

Na zakup lekarstw oraz artykułów żywnościowych takich jak mięso, ryby, kawa i herbata ustanawia się kurs dolara 1,40 za £ izr.

Ten ostatni kurs stosuje się również w ruchu turystycznym. Kapitały inwestycyjne przelicza się w stosunku \$ 1 = 1 £ izr.

W końcu grudnia roku 1951 na czarnym rynku w Tel-Awivie i Haifie notowano kurs £ izr. - 45 zł. Obecnie wartość jego nadal spada. W pierwszym tygodniu marca sprzedawano funty izraelskie /banknoty na giełdzie nowojorskiej po \$ 0,42 - 0,44 wobec "oficjalnych", całkowicie fikcyjnych notowań 1 £ izr. = \$ 2,80.

Ben Gurion zakomunikował również, że inwestorom zagranicznym zezwala się obecnie wwozić do Izraela cały swój kapitał w postaci maszyn i surowców. Dotychczas musieli oni wwozić połowę swych kapitałów w walucie obcej, którą obowiązymani byli odsprzedać rządowi po \$ 2,80 za 1 £ izr.

Rząd ma stworzyć bank eksportowy, który będzie przyjmował wkłady i udzielał kredytów w obcej walucie.

Ustalenie trzech kursów funta izraelskiego przyczynia się w poważnej mierze do dalszego podrożenia wszelkich towarów i usług.

"Nowy" program spotkał się z następującą oceną w parlamencie: "Nowa polityka gospodarcza rządu zwiastuje głód dla mas pracujących, potężny wzrost drożyzny, zamrożenie płac, wzmożenie wyzysku robotników, bezrobocie, podkopanie egzystencji rzemieślników i warstw średnich, oraz szybsze przekształcenie naszego kraju w bazę agresji wojennej.

Główną ofiarą nowego programu stanie się klasa robotnicza. Przydzielanie przez rząd surowców jedynie "wydajnym" przedsiębiorstwom, jak również i nowa forma obliczania zysków i płac według "wydajności" zakładów, zmierzają do spotęgowania procesu bogacenia się wielkich grup kapitalistycznych przy jednoczesnym ograniczaniu produkcji przedsiębiorstw w następstwie masowego zamykania przedsiębiorstw małych i średnich ... Obniżenie kursu funta izraelskiego nastąpiło na żądanie Stanów Zjednoczonych. Rząd amerykański zainteresowany jest w dewaluacji funta izraelskiego, ponieważ wzbogaci to kapitalistów zagranicznych, będących właścicielami większości zakładów przemysłowych oraz rządzących gospodarką kraju ... Nie jest to program gospodarczy, jest to katastrofa i rząd sam tę katastrofę organizuje".

S A N D O M I N G O

Handel zagraniczny w r. 1951

Eksport Republiki Dominikańskiej w 1951 r. wyniósł / w mln. dolarów/ 108,4 wobec 83,5 w 1950 r., import zaś 48,2 wobec 41,8.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny.

Import japoński w styczniu br. wyniósł /w mln. dolarów/ 136, a wydatki na pozycje niewidocznego importu - 22. Eksport towarowy w tym czasie osiągnął 141, a wpływy z pozycji niewidocznego eksportu - 14.

Rząd japoński przyjął w końcu lutego opracowany przez Ministerstwo Handlu plan handlu z blokiem szterlingowym, modyfikując w ten sposób ostatnie drastyczne ograniczenia Ministerstwa Finansów, które praktycznie wykluczały, zupełnie stosunki handlowe Japonii ze wspomnianym obszarem, /vide WHZ Nr. 10/45. Nowe zarządzenia ważne od dnia 3 marca br., przewidują bezpośrednią kontrolę Ministerstwa Handlu nad eksportem do obszaru szterlingowego, oraz pośrednią kontrolę kredytów przez Ministerstwo Finansów i Urząd Dewizowy. Kontrola ta w praktyce rozciąga się głównie na dwa zasadnicze japońskie produkty eksportowe do obszaru szterlingowego - półfabrykaty stalowe i włókna tekstylne oraz na handel tranzytowy na Hong-Kong i Singapur. Droga tej kontroli dążyć się będzie do ograniczenia wywozu pewnej, na razie nie określonej ilości stali/między 400.000 a 500.000 ton/. Ilość ta przewyższa japoński wywóz stali do tego obszaru w 1950 r.

W związku z tym, że termin obowiązywania anglojapońskiej umowy handlowej i finansowej na rok 1951/52 wkrótce upływa, Japonia zaproponowała rozpoczęcie w marcu rb. rozmów na temat zawarcia nowego układu. Według informacji prasy, strona japońska będzie dążyć do zamieszczenia w umowie punktu, dającego stronom, w razie powstania określonych warunków, prawo żądania umorzenia zadłużeń w dolarach lub złocie, kom-

pensacji strat walutowych w wypadku nowej dewaluacji funta szterlinga i wprowadzenie przy rozrachunkach "wolnego" kursu funta szterlinga zamiast urzędowego. Jak pisze prasa brytyjska Japonia, która uskarżała się rok temu na brak funtów szterlingów, a obecnie narzeka na ich nadmiar, zamierza jakoby zwiększyć eksport do obszaru szterlingowego, co jeszcze bardziej spotęguje ilość posiadanych przez nią rezerw szterlingowych. W chwili obecnej japońskie koła handlowe dążą do lokowania swych kapitałów w eksploatację bogactw naturalnych krajów Azji Południowo-Wschodniej, kontrolowanych przez Wielką Brytanię, w celu uwolnienia się od konieczności zakupywania surowców z obszaru dolarowego.

Według oświadczenia agencji Kiodo, japońska Izba Stabilizacji Gospodarczej przedstawiła tak zwanej Radzie Koordynacyjnej /japońsko-amerykańskiej/ pięcioletni program inwestycji kapitałowych za granicą. Będą one miały formę "pomocy" technicznej i wyposażenia przemysłowego. Ogólna ich suma wyniesie /w mlrd. jen/ 32,8 z czego: 3,0 przeznacza się na wydobycie rudy żelaznej w Indochinach i 2,0 na tamtejszy przemysł; 21,6 na indonezyjski przemysł niklowy, drzewny i węglowy; około 2,0 na przemysł filipiński; 0,6 na przemysł solny Sjamu; 2,5 na wydobycie bauksytu i rudy żelaznej na Malajach.

Ponieważ inwestycje U.S.A. w Japonii zwiększają się z każdym dniem, należy przypuszczać, że pod płaszczykiem ekspansji japońskiej do krajów azjatyckich będą przenikały kapitały monopolu amerykańskich, wypierających stamtąd konkurenta brytyjskiego.

Budżet.

Japońska Izba Niższa uchwaliła budżet państwowy na 1952 r. w wysokości 852,7 mlrd. jen, obejmujący wydatki zbrojeniowe, na sumę 121 mlrd. jen.

"Financial Times" przewiduje, że preliminarz spotka się z silniejszym sprzeciwem w Izbie Wyższej, dokąd został obecnie skierowany, gdzie większość stanowią ugrupowania opozycyjne.

Amerykańscy imperialiści opanowują gospodarkę.

W związku z mającą nastąpić w najbliższym czasie ratyfikacją sławnego traktatu "pokojuowego" z Japonią przez Kongres U.S.A., "Prawda" przytacza szczegóły o opanowaniu gospodarczym Japonii przez amerykańskich imperialistów.

"Prawda" stwierdza, że kluczowe pozycje gospodarcze Japonii zostały zagarnięte pod pozorem osławionej "pomocy" i drogą coraz bardziej wzrastającego przenikania amerykańskiego kapitału do przemysłu japońskiego.

"Pomoc" amerykańska dla Japonii następuje w ramach tak zwanej "współpracy" japońsko-amerykańskiej będącej właściwie parawanem dla lichwiarskiego wyzysku U.S.A. Tak więc między innymi import towarów amerykańskich zwolniony został od opłat celnych. Inny przykład "pomocy", to wykorzystanie

otrzymanych na poczet pożyczki w wysokości \$ 100 mln. materiałów budowlanych na budowę koszar dla amerykańskich wojsk okupacyjnych. W celu jeszcze większego wyzyskania Japonii, rząd U.S.A. stworzył w Japonii tak zwany rachunek ekwiwalentowy w jenach. Okupanci przelewają na ten rachunek zyski w jenach, osiągnięte za sprzedaż swych towarów, w zamian za co otrzymują równowartość w walucie dolarowej. Miliony jen czerpie się z tego rachunku na budowę baz wojennych, pomieszczeń i koszar wojsk okupacyjnych.

Przenikanie amerykańskiego kapitału finansowego do przemysłu japońskiego wzrasta z każdym dniem. Napływa on w formie prywatnych pożyczek, "pomocy technicznej" i wkładów w towarzystwa akcyjne. Według doniesień prasy japońskiej, między przedsiębiorstwami zagranicznymi, głównie amerykańskimi i firmami japońskimi zawartych zostało już 114 umów "o pomocy technicznej" i 373 umów na zakup 66.700.000 japońskich akcji na sumę 5,5 mld. jen. Jednocześnie towarzystwa japońskie otrzymały siedem prywatnych pożyczek na sumę 919 mln. jen. Monopoliści amerykańscy nabywają na niezwykle korzystnych warunkach nie tylko oddzielne przedsiębiorstwa i fabryki, lecz nawet całe gałęzie przemysłu.

Amerykanie wykupili między innymi akcje japońskiego przemysłu naftowego na sumę ponad 500 mln. jen, przemysłu chemicznego na 187 mln. jen, przemysłu gumowego na 75 mln. jen, w tym samym okresie zainwestowali oni w przemysł włókienniczy i spożywczy tylko 32 mln. jen. Cyfry te wskazują na dążenie amerykańskich kolonizatorów do rozbudowy przemysłu wojennego i ograniczenia produkcji cywilnej, wykorzystując jednocześnie szeroko japoński przemysł włókienniczy dla opanowania rynkami Azji Południowo-Wschodniej.

K A N A D A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu, informacji zamieszczonych w WHZ Nr. 6/41/ podajemy strukturę geograficzną i towarową eksportu i importu kanadyjskiego w grudniu 1951 r. w zestawieniu z analogicznym miesiącem 1950 r. /w mln. dolarów kanadyjskich/. Eksport w grudniu ubiegłego roku wyraził się cyfrą 379,3 wobec 289 w grudniu 1950 r., w tym: do U.S.A. - 190,0 wobec 191,5, do Wielkiej Brytanii - 63,1 wobec 39,6, do krajów imperium brytyjskiego - 22,3 wobec 17,0, do innych krajów Europy - 54,0 wobec 23,0, do krajów Ameryki Łacińskiej - 28,4 wobec 13,0.

Struktura towarowa eksportu

	G r u d z i e ń	
	1950	1951
pszenica	30,1	63,1
papier gazetowy	42,2	41,4
masa drzewna	21,2	33,2

tarcica	20,8	23,6
zboża bez pszenicy	13,5	18,6
nikiel	8,4	13,4
cynk	5,4	7,7
miedź	7,4	12,6
ryby i przetwory rybne	9,0	11,4
maszyny rolnicze	5,8	7,7
azbest	5,8	7,5
aluminium	13,2	7,1

Import Kanady w grudniu ubiegłego roku osiągnął 273,0 wobec 266,3 w tymże miesiącu 1950 r., w tym import z U.S.A. - 203,1 wobec 182,7, z Wielkiej Brytanii 19,7 wobec 32,0, z innych krajów imperium brytyjskiego - 13,5 wobec 19,6, z krajów Ameryki łacińskiej - 20,7 wobec 15,9, z krajów Europy kontynentalnej - 10,3 wobec 9,3.

Struktura towarowa importu

	G r u d z i e ń	
	1950	1951
wyposażenie przemysłowe	17,9	24,3
ropa naftowa	10,0	18,0
walcówka	8,0	12,9
części zamienne do samochodów	13,8	12,4
maszyny i narzędzia rolnicze	8,6	12,0
węgiel	1,4	11,1
kotły parowe	4,2	9,0
aparaty elektryczne	4,1	8,4
produkty ropy naftowej	1,5	8,0

Eksport Kanady w roku 1951 wyraził się cyfrą /w mln. dolarów kanadyjskich/ 3.914,5 wobec 3.118,4 w roku 1950, zaś import 4.084,9 w porównaniu z 3.174,3.

Pierwsza połowa 1951 r. rozpoczęła się nieoczekiwanie bardzo znacznym saldem ujemnym w obrocie towarowym z U.S.A. W drugiej połowie roku zakupy dokonane przez kraje zamorskie spowodowały znaczne zmniejszenie się deficytu, a co za tym idzie polepszenia się poprzedniej niepokojącej sytuacji. W II-ej połowie 1951 r. w porównaniu z I-szą połową roku, miał miejsce wzrost eksportu do Wielkiej Brytanii o 50% i do innych krajów o 60% podczas gdy eksport do U.S.A. wzrósł tylko o 7%.

Znaczna zwyżka eksportu, była spowodowana niemal rekordowym urodzajem pszenicy. Jednak posiadane obecnie znaczne zapasy pszenicy są gorszego gatunku od przeciętnych, z tego powodu eksport, wiosenny w roku bieżącym może być nieco mniejszy.

Sumując powyższe dane brytyjski "Public Ledger" przypuszcza, że eksport Kanady w 1952 r. może się zwiększyć w porównaniu z rokiem 1951, jednocześnie zaś deficyt Kanady w dziedzinie obrotu towarowego i usługowego będzie w tym roku mniejszy niż w 1951 r.

Eksport kanadyjski w styczniu br. osiągnął /w mln. dolarów kanadyjskich/ 323,7 i wzrósł o prawie 14% w porówna-

niu ze styczniem 1951 r., jednak był niższy niż w listopadzie i grudniu ubiegłego roku. Wartość dostaw do U.S.A. wyniosła 187,9 i pozostała bez zmian w porównaniu ze styczniem 1951 r., podczas gdy dostawy do Wielkiej Brytanii zwiększyły się do 43,3 wobec 40,1. Wywóz do krajów Brytyjskiej Wspólnoty Narodów poza Wielką Brytanią, wzrósł do 22,0 /16,0/ przyczem głównymi odbiorcami były Australia i Południowa Afryka. Nieznacznie podwyższył się eksport do Południowej Rodezji, Malajów i Jamajki lecz spadł w stosunku do Indonezji.

Silny wzrost eksportu do Brazylii, nieco mniejszy do Meksyku Panamy i Peru podwoił wartość wywozu do Ameryki Łacińskiej do sumy 28,8 /14,0/. Dostawy do Brazylii osiągnęły 12,3 wobec 2,0 w styczniu ubiegłego roku.

Eksport do krajów Europy ocenia się na 27,3 /16,4/ przy wzroście do Belgii, Luksemburga, Francji, Niemiec zachodnich, Włoch, Holandii i Szwecji a spadku do Irlandii i Norwegii. Eksport do pozostałych krajów wzrósł wartościowo do 13,6 wobec 10,4 przy czym największy wzrost notuje się w stosunku do Izraela, Afryki Francuskiej, Japonii, Indonezji i Syrii.

Koszty utrzymania

Zgodnie z danymi Kanadyjskiego Biura Statystycznego ogólny wskaźnik kosztów utrzymania w dniu 2 stycznia br. wzrósł do 191,5 w porównaniu z 191,1 w dniu 1 grudnia ubiegłego roku.

Inflacja

Występując w Kanadyjskiej Izbie Gmin, przedstawiciel opozycji stwierdził, że przy końcu ubiegłego roku koszty utrzymania w Kanadzie osiągnęły najwyższy w historii tego kraju poziom.

Inflacja stanowi dla Kanady najpoważniejszy problem, spotęgowany jeszcze historią wojenną. Zdaniem mówcy rząd ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za wytworzony stan inflacyjny, na skutek obciążenia ludności podatkami do wysokości prawie 700 mln. dolarów w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy bieżącego roku finansowego.

Jak podaje kanadyjska prasa gospodarcza należy liczyć się z poważnym natężeniem inflacji w ciągu bieżącego roku.

Przewiduje się, że już w ciągu najbliższych miesięcy br. nastąpi dalsze pogorszenie się sytuacji gospodarczej, tym bardziej, że pod koniec roku ubiegłego dał się odczuć zastój w szeregu gałęziach produkcji a zwłaszcza w dziedzinie produkcji towarów konsumpcyjnych.

W wyniku zmniejszenia produkcji cywilnej na rzecz zbrojeniowej bezrobocie w Kanadzie nadal wzrasta. Do końca stycznia br. ilość zarejestrowanych bezrobotnych przekroczyła 330.000 osób.

K O R E A P O Ł U D N I O W A

Zniszczona gospodarka

Wskutek spadku produkcji, na żądanie Amerykanów Korea Południowa została formalnie zalana towarami japońskimi. Począwszy od wybuchu wojny aż do połowy września r. 1951 wartość importowanych z Japonii towarów wyniosła ponad 3 44 mln, czyli 3.100 mlrd. dolarów południowo-koreańskich, co stanowi 3/4 wydatków budżetowych.

Aby wyrównać budżet, nakłada się na ludność ogromne ciężary i wypuszcza nowe emisje banknotów. Według sprawozdania japońskiej Agencji Kioto ilość pieniędzy obiegowych w Korei Południowej wynosiła w połowie lipca 1951 r. 55,8 mlrd. a w końcu października ub. roku już 445 mlrd. dolarów połudn. koreańskich. Sytuacja gospodarcza pogarsza się z dnia na dzień, a ludność cierpi nędzę. Bezrobocie i wzrost cen zaostrzają beznadziejność sytuacji

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych Ministerstwa Handlu U.S.A. struktura geograficzna handlu zagranicznego w październiku, listopadzie i w ciągu 11 miesięcy ubiegłego roku przedstawiała się następująco /w mln. dolarów/

	Ogólny import			Eksport +/		
	paźdz.	listop.	stycz.	paźdz.	listop.	styczeń
		listop.			listopad	
Ogółem	833,1	818,4	10.155,0	1.155,0	1.386,0	13.582,0
Ameryka						
Półn.	308,6	287,6	3.213,7	345,8	363,5	3.955,8
w tym:						
Kanada	218,0	199,4	2.084,8	214,6	208,0	2.407,3
Meksyk	26,4	27,2	294,1	62,7	62,3	643,9
Kuba	35,4	31,2	403,6	39,9	49,0	499,6
Ameryka						
Połudn.	192,4	189,2	2.146,9	134,0	187,3	1.865,4
w tym:						
Brazylia	83,4	89,6	824,6	51,8	71,2	618,1
Wenezuela	29,8	26,4	297,2	27,7	40,1	416,2
Argentyna	6,6	6,8	211,2	13,9	21,6	214,2
Kolumbia	34,6	34,6	325,8	13,2	18,9	205,9

Chile	17,8	18,2	191,0	7,6	12,6	146,5
Peru	6,2	4,4	58,1	8,6	8,9	104,8
Urugwaj	1,5	1,2	134,1	5,2	6,8	76,3
Europa	147,6	157,3	1.885,4	347,3	374,9	3.598,6
w tym:						
W. Brytania	33,4	40,3	430,9	101,4	94,5	795,2
Włochy	8,9	12,4	127,2	24,7	34,7	412,1
Niemcy zachod-						
nie	19,0	16,6	214,0	44,2	47,5	463,6
Francja	15,4	13,6	248,1	33,2	40,9	378,7
Belgia-Luksem-						
burg	13,2	15,5	200,6	30,1	40,7	324,9
Holandia	11,2	8,4	108,5	22,8	26,8	252,9
Szwajcaria	11,5	13,2	122,4	14,0	17,8	174,9
Szwecja	6,8	5,7	97,1	10,4	14,3	120,0
Austria	1,8	2,5	24,0	9,6	4,4	93,1
Dania	1,4	2,2	18,0	6,9	6,9	61,5
Norwegia	5,1	4,5	46,1	8,2	7,0	82,4
Azja	123,0	132,8	1.926,2	163,0	237,5	1.982,0
w tym:						
Japonia	14,4	15,9	190,8	40,8	58,1	541,1
Indie	18,4	18,4	178,3	39,2	74,7	386,3
Filipiny	17,3	15,9	266,2	27,0	32,6	309,3
Indonezja	19,5	17,3	247,4	7,2	12,4	149,4
Turcja	3,0	6,3	71,4	4,3	6,7	54,7
Malaje Brytyj-						
skie	27,7	26,5	408,0	3,7	5,1	52,8
Australia i Oce-						
ania	21,0	13,8	429,0	19,2	34,6	210,5
w tym:						
Australia	14,9	9,6	327,1	14,3	24,7	151,2
Afryka	40,5	37,7	553,8	34,4	46,2	529,6
w tym:						
Związek Południo-						
wej Afryki	9,6	11,0	130,9	13,9	18,9	225,8

+ / łącznie z reekspozycją i dostawami wojennymi, które wyniosły /w mln. dolarów/ w październiku 111,3 w listopadzie - 142,0 a w ciągu 11 miesięcy 1951 r. - 1.440,1.

Produkcja

Wskaźnik produkcji przemysłowej U.S.A. w styczniu bieżącego roku w porównaniu z tymże miesiącem roku 1951 i wskaźnikiem za grudzień 1951 r. przedstawia się następująco:
/1935 - 1939 = 100/:

	styczeń 1951 r.	grudzień 1951 r.	styczeń 1952 r.
<u>Przemysł przetwórczy</u>			
towary długotrwałego użytkowa-			
nia	265	279	277
towary krótkotrwałego			
użytkowania	196	184	183
żelazo i stal	254	263	261

urządzenia przemysłowe	321	358	356
wyposażenia transportowe	288	317	315
metale kolorowe	234	208	212
materiały drzewne i wyroby drewniane	153	141	139
wyroby z kamienia, gliny i szkła	223	211	200
tekstylia i wyroby tekstylne	193	152	159
skóry i wyroby skórzane	115	88	100
artykuły spożywcze	154	157	149
papier i wyroby papiernicze	203	183	186
produkcja przemysłu poligraficznego	165	178	170
produkty destylacji ropy naftowej i węgla kamiennego	277	279	277
chemikalia	288	301	298
wyroby gumowe	246	248	248

Przemysł górniczy

węgiel i ropa	169	170	173
rudy metali	94	88	76

Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej U.S.A. z uwzględnieniem wahań sezonowych wyniósł w styczniu 1952 r. 219 wobec 218 w grudniu i 221 w styczniu ubiegłego roku. Z powyższych danych wynika, że wskaźnik produkcji towarów krótkotrwałego użytkowania spadł w styczniu bieżącego roku w porównaniu ze styczniem roku 1951 prawie o 7%. Spadek ten nastąpił z powodu zmniejszenia produkcji ważnych towarów konsumpcyjnych zwłaszcza tkanin, wyrobów włókienniczych, skór, towarów skórzanych, żywności i innych.

Według tymczasowych danych wskaźnik produkcji przemysłowej w lutym br. wynosił nadal jak i w poprzednim miesiącu 219.

Budżet zbrojeń i nędzy

Omawiając przedstawiony przez Trumana projekt budżetu na rok 1952/53 dziennik "Prawda" stwierdza, że nowy projekt nosi jeszcze bardziej niż w poprzednich latach wyraźny charakter militarny. O ile w budżecie na rok 1951/52 asygnowania na tak zwany program "bezpieczeństwa narodowego", obejmujący wydatki na utrzymanie sił zbrojnych, na "pomoc" satelitom na produkcję broni atomowej i na "obronę cywilną" wyniosły ponad 70% strony rozchodowej, to w budżecie na rok 1952/53 wzrosły one jeszcze bardziej.

Oczywiście cały ten ogromny ciężar programu zbrojeniowego spada na barki podatnika amerykańskiego.

Przed ostatnią wojną obywatel amerykański płacił przeciętnie rocznie \$ 8,75 na pokrycie rządowych wydatków wojskowych. W 1952/53 będzie on musiał płacić aż \$ 413. Według obliczeń amerykańskiej prasy postępowej, wydatki na cele pokojowe wynoszą zaledwie 11-12% budżetu. Biorąc pod uwagę, że większa ich część idzie na utrzymanie niepomierne

rozbudowanego aparatu administracyjno-policyjnego to nie-trudno zrozumieć, że na finansowanie oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej pozostały tylko niewielkie sumy.

Głównym źródłem dochodów budżetu U.S.A. było i jest nadal opodatkowanie mas pracujących. Od czasu rozpoczęcia amerykańskiej agresji na Korei, Truman już trzykrotnie podwyższał podatki, w rezultacie czego same tylko podatki bezpośrednie w tym okresie wzrosły przeciętnie o jedną trzecią. Podatki bezpośrednie i pośrednie pochłaniają niemal połowę przeciętnych zarobków człowieka pracy. Jednakże i to nie jest w stanie pokryć wydatków rządowych. Na nowy rok budżetowy przewidziano znów deficyt w wysokości \$ 14,4 mlrd. Zapowiada to dalszą inflację i nienotowany wzrost zadłużenia państwowego. Prasa przewiduje, że dług państwowy, wynoszący obecnie około \$ 260 mlrd. wzrośnie do połowy 1953 roku o co najmniej \$ 15 mlrd.

Deficyt budżetowy wzmaga inflację i nieuchronnie prowadzi do dalszego zaostrenia się kryzysu waluty amerykańskiej. Według oficjalnych danych w grudniu 1951 r., siła nabywcza dolara /przy zakupie żywności/ odpowiadała tylko wartości 43 przedwojennych centów. Obecnie nawet burżuazyjni ekonomiści U.S.A. muszą przyznać, że w związku ze wzrostem deficytu budżetowego przed dolarem amerykańskim stoi perspektywa dalszego nieprzerwanego spadku wartości.

Ponieważ przygniatająca większość wydatków budżetowych U.S.A. idzie na finansowanie zamówień wojennych, wzrasta produkcja zbrojeniowa i następuje spadek produkcji cywilnej. Równocześnie nagromadzają się coraz większe zapasy towarów w magazynach i spadają obroty handlu detalicznego. Jak podał dziennik "New York Herald Tribune", zapasy towarów w dniu 1 stycznia bieżącego roku były o 26% wyższe niż 1 stycznia 1951 r. Przestawienie gospodarki amerykańskiej na tory wojenne z każdym dniem osłabia zdolność nabywczą mas pracujących i zmniejsza konsumpcję. Nawet oficjalne dane świadczą o znacznym spadku popytu na żywność, odzież, obuwie i inne wyroby przemysłowe.

"Dalszy spadek stopy życiowej i wzrost bezrobocia oto co przynosi amerykańskim masom pracującym nowy budżet U.S.A., budżet, mający na celu przygotowanie nowej wojny" - kończy swe rozważania "Prawda".

S U D A N

Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r.

W ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy 1951 r. Sudan importował towarów na sumę £E 27,1 mln. /£E 19,9 mln. w analogicznym okresie roku 1950/, podczas gdy wartość eksportu i reeksportu wyniosła £E 53,3 mln. /£E 28,3 mln./

Struktura geograficzna

/ w mln. funtów egipskich /

I m p o r t

	1950	1951
Wielka Brytania	8,1	9,1
Indie	3,0	4,8
Egipt	1,7	2,4
Włochy	0,3	1,1
Stany Zjednoczone	0,3	0,5

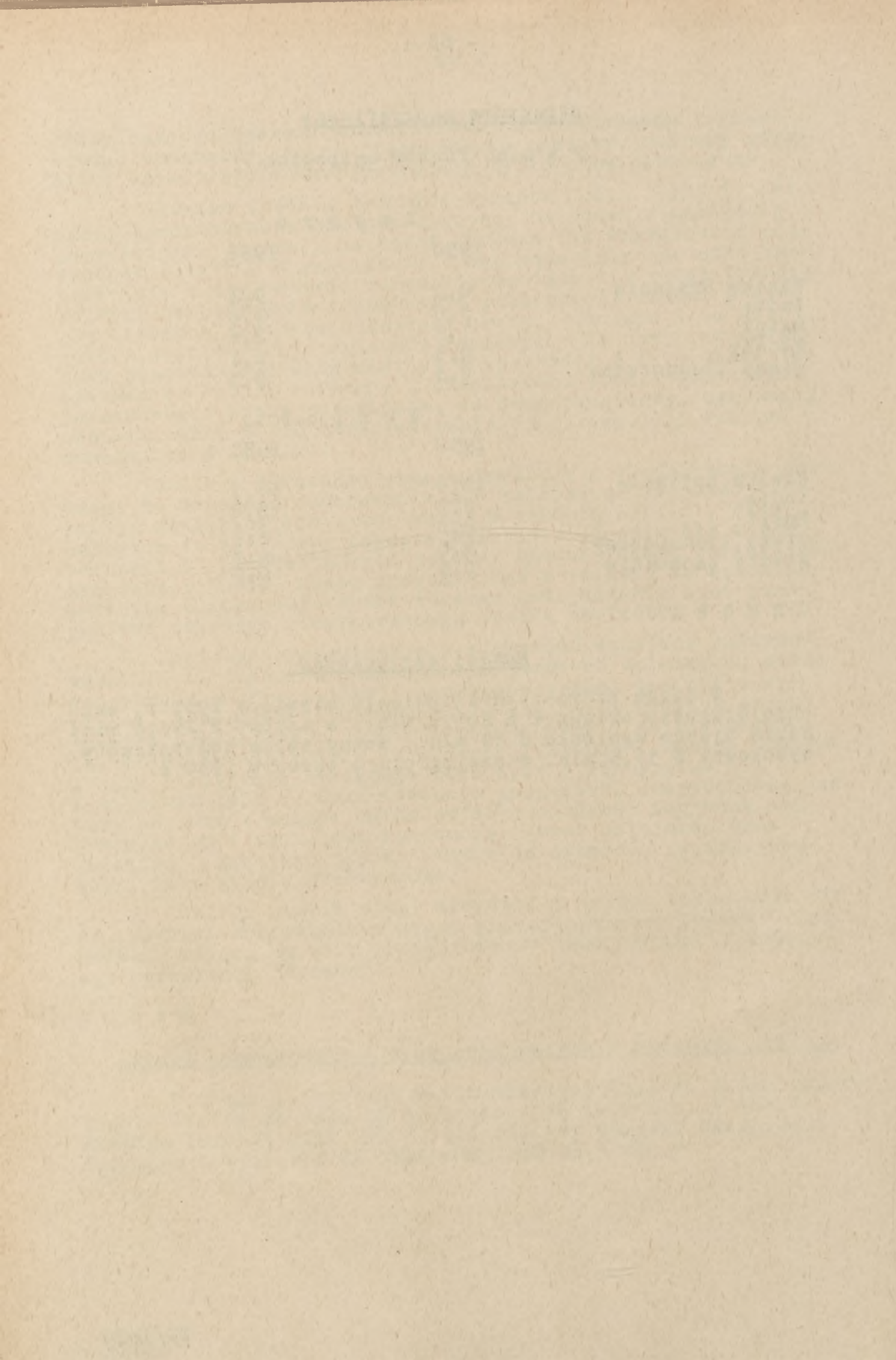
E k s p o r t

	1950	1951
Wielka Brytania	17,4	36,7
Indie	3,7	5,8
Egipt	2,0	2,9
Stany Zjednoczone	0,6	1,2
Niemcy zachodnie	0,6	0,9

U R U G W A J

Handel zagraniczny

W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 1951 r. eksport Urugwaju osiągnął \$ 205,8 mln., a import \$ 234,8 mln. Saldo ujemne wyniosło \$ 29 mln., wobec salda dodatniego w wysokości \$ 31,5 mln. w analogicznym okresie 1950 r.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

ALBANIA - WĘGRY

W Budapeszcie podpisana została umowa handlowa i płatnicza na rok 1952 pomiędzy Albanią a Węgrami. W ramach tej umowy Węgry dostarczą Albanii maszyn, sprzętu elektrotechnicznego, medykamentów, w zamian za to otrzymają rudę, wełnę, skóry itd.

Umowa przewiduje dalsze zwiększenie obrotów w porównaniu z rokiem ubiegłym.

ARGENTYNA - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr 32, "WHZ", podajemy że Bank Centralny Argentyny wydał przepisy wykonawcze dopiero w 3 miesiące po podpisaniu układu między Argentyką a Niemcami zachodnimi. Wzajemne pretensje i posunięcia dyskryminacyjne obu stron po podpisaniu porozumienia nie zapowiadają łatwego przebiegu wymiany. Z doniesień prasy wynika, że Bank Centralny Argentyny podzielił wszystkie towary zachodnio-niemieckie na dwie grupy. Obie listy w zasadzie obejmują podobne artykuły i właściwie chodzi tu raczej o ilościowe ograniczenie przywozu, pod kątem sytuacji dewizowej. Importerzy ograniczonej ilości towarów, znajdujących się na pierwszej liście, otrzymać mają dewizy po kursie oficjalnym - 7,50 peso za 1 \$, natomiast towary objęte drugą listą, będą sprowadzane po "wolnym" kursie - 14,40 peso za 1 \$. Krótki okres składania wniosków o przydzielenie licencji upływał z końcem lutego b.r. po tym okresie importerzy mogą wprowadzić składować podania, ale są one rozpatrywane bardzo skrupulatnie i tylko z punktu widzenia konieczności przywozu. Również i tu termin jest bardzo krótki, bowiem możliwość ubiegania się o licencje upływa z dniem 31 marca b.r.

BELGIA/LUKSEMBURG - WŁOCHY

W Rzymie zawarta została umowa handlowa między Włochami a Unią Belgijsko-Luksemburską. Umowa przewiduje wymianę towarową uwzględniającą obustronną liberalizację importu.

Dostawy włoskie obejmą niezależnie od różnych produktów przemysłowych i rolniczych, ryż, konopie i siarkę wzmian za węgiel, miedź, wyroby żelazne i inne.

B U Ł G A R I A - W Ę G R Y

Pomiędzy Bułgarią a Węgrami podpisana została umowa handlowa i płatnicza na rok 1952.

W ramach tej umowy Bułgaria dostarczy Węgrom rudę żelazną, węgiel, tytoń, skóry i inne towary; Węgry dostarczą Bułgarii urządzenia górnicze, maszyny, stal walcowaną, produkty naftowe i inne.

C H I L E - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Umowa handlowa pomiędzy Chile i Niemcami Zachodnimi, której ważność upłynęła w dniu 17 lutego b.r. została automatycznie przedłużona na dalszy rok, gdyż żaden z rządów jej nie wypowiedział. Obroty towarowe osiągnęły w roku ubiegłym wartość \$ 25 mln.

D A N I A - W I E L K A B R Y T A N I A

W Londynie podpisano niedawno układ handlowy duńsko-brytyjski na rok 1952. Szczegółów układu narazie nie podano, przypuszczać jednak należy, że przewidziano w nim minimalne dostawy zasadniczych dla przemysłu duńskiego surowców jak węgiel, koks, żelazo i stal. Delegacja duńska nalegała na zwiększenie dostaw w porównaniu z ilościami otrzymanymi w roku 1951, ale jedyną koncesją jaką uzyskała jest przyrzeczenie zwiększenia dostaw paliwa.

Duńskie koła handlowe wyrażają niezadowolenie z powyższego układu. Domagają się one, aby w czasie najbliższych dorocznych rozmów w sprawie dostaw duńskiego masła, bekonu i jaj w ramach kontraktów długoterminowych Dania uwarunkowała dostawy żywności od zwiększenia eksportu surowców brytyjskich.

E G I P T - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu wiadomości z nr 10/45 "WHZ" podajemy, że według oświadczenia egipskiego Ministerstwa Gospodarki, Egipt zniósł ograniczenia ilościowe w imporcie towarów zachodnioniemieckich, podczas gdy w przywozie towarów z Egiptu do Niemiec zachodnich kontyngenty zostały nadal utrzymane.

FINLANDIA - NIEMCY ZACHODNIE

Jak donosi agencja France Presse pomiędzy Finlandią a Niemcami zachodnimi podpisana została umowa handlowa na rok 1952. Dostawy towarów kontyngentowanych przewidziane są w wysokości \$ 120 mln. dla każdej ze stron.

HOLANDIA - WŁOCHY

Jak donosi agencja France Presse zawarta w roku 1951 umowa handlowa pomiędzy Holandią a Włochami, której ważność upływa 31 marca 1952 r., została przedłużona do 31 marca 1953 roku.

INDIE - SYRIA

Podpisana niedawno umowa handlowa pomiędzy Indiami a Syrią, przewiduje wymianę towarową oraz wzajemną pomoc w rozwoju przemysłowym i rolniczym.

IRLANDIA - PORTUGALIA

W dniu 6 lutego 1952 roku została zawarta w Dublinie umowa handlowa pomiędzy Irlandią a Portugalią. Umowa ta obejmuje portugalskie posiadłości zamorskie i jest ważna na okres jednego roku od chwili jej podpisania. Będzie ona przedłużana automatycznie, chyba, że jedna z układających się stron wypowie ją na 6 miesięcy naprzód.

Każdy z krajów zobowiązał się poczynić ułatwienia importowe pewnych towarów niezliberalizowanych.

Główną pozycją eksportową Irlandii mają być sadzenia-ki, Portugalia ma zaś eksportować nie mniej niż 20.000 ton pirytów rocznie, makuchy, mączkę rybną, kukurydzę i superfosfaty.

JAPONIA - SZWECJA

W Tokio podpisana została japońsko-szwedzka umowa handlowa na rok 1952. Według posiadanych wiadomości szwedzkie dostawy mają osiągnąć wartość 90 mln. koron szwedzkich, a japońskie - 55 mln. koron szwedzkich. Szwedzkie nadwyżki eksportowe przeznaczone zostaną na pokrycie clearingowego zadłużenia Szwecji wobec Japonii, które częściowo powstało na skutek importu japońskiej blachy okrętowej. Deficyt szwedzki wobec Japonii wyniósł przy końcu ubiegłego roku 15 mln. koron szwedzkich, od tego zaś czasu wzrósł do 30 mln. koron

szwedzkich.

W ramach wspomnianej umowy Szwecja dostarczy głównie celulozę, żelazo, stal i maszyny, podczas gdy japońskie dostawy składać się będą z towarów włókienniczych, chemikali, porcelany, maszyn, instrumentów optycznych i produktów rolnych.

L I B A N - S Y R I A

Syria i Liban podpisały układ handlowy, który podejmuje przerwanie od dwóch lat stosunki gospodarcze między obu krajami. Bliższych szczegółów układu nie podano.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - W E G R Y

Zgodnie z doniesieniem agencji ADN pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Węgrami zawarta została umowa handlowa z ważnością do roku 1955.

NIEMCY ZACHODNIE - WIELKA BRYTANIA

Nowy układ handlowy brytyjsko-zachodnio-niemiecki uwzględnia zmianą od momentu podpisania umowy handlowej na 1951 rok, jak również od momentu wprowadzenia w życie zachodnio-niemieckich zarządzeń liberalizacyjnych sytuację Wielkiej Brytanii i Niemiec zachodnich w Europejskiej Unii Płatniczej.

W porównaniu z rokiem 1950, Niemcy zachodnie zwiększyły poważnie pewne kontyngenty importowe. Kontyngenty udzielone przez Wielką Brytanię na towary importowane z Niemiec zachodnich są zasadniczo oparte na układach z r.1950 i 1951 r.

Eksport brytyjski do Niemiec zachodnich będzie zawierał tkaniny, wełniane i bawełniane, inne tekstylia, różne chemikalia, maszyny włókiennicze i biurowe, śledzie świeże i wędzone i inne towary konsumcyjne.

Import z Niemiec zachodnich będzie obejmować chemikalia, i barwniki anilinowe, aparaturę naukową, artykuły rolne i spożywcze.

Niemcy zachodnie znacznie zwiększyły ilość stali eksportowanej do Wielkiej Brytanii, która według informacji z Bonn wyniesieć ma 120.000 ton.

P A K I S T A N - W E G R Y

Umowa handlowa pakistańsko-węgierska, której termin upływał 31 grudnia 1951, została przedłużona do 30 czerwca 1952 roku.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Kursy dewiz

Bank Centralny Republiki Argentyńskiej ustalił okólnikiem C.1574 kursy dla sprzedaży dewiz, pochodzących z eksportu sera, masła i kazeiny oraz procent wg którego mają być te kursy stosowane. Stosunek kursów jest następujący: 60% dewiz ma być sprzedawane po kursie kupna preferencyjnym /obecnie 750 pesos za 100 dolarów lub ich równowartość w innej walucie/. 40% po kursie wolnorynkowym.

Okólnikiem Nr 1580 z dnia 27.II.1952 r. Bank Centralny Republiki Argentyńskiej podaje do wiadomości, że od dnia 27.II.1952 r. dewizy pochodzące z eksportu mięsa wołowego, gotowanego i mrożonego będą mogły być sprzedawane na rynku oficjalnym po preferencyjnym kursie sprzedaży /obecnie 750 pesos za 100 \$.

Zakaz importu maszyn i silników

Centralny Bank Argentyński podał do wiadomości, że nie będzie w przyszłości udzielał zezwoleń na import około 140 rodzajów maszyn i silników, które mogą być wytwarzane w Argentyne.

Zakaz nie dotyczy takich maszyn, które mogą mieć zastosowanie w rolnictwie i leśnictwie.

A U S T R A L I A

Ograniczenia importu

Australijski Commonwealth - Bank polecił bankom handlowym w całym dominium zaprzestać udzielania kredytów importowych.

Koła dobrze poinformowane są zdania, że zarządzenia te są wynikiem ograniczeń importowych, które zostały postawione w Londynie w styczniu bieżącego roku.

Niezależnie od tego premier australijski zapowiedział redukcje importu w wysokości 50-80%. W związku z powyższym wprowadzony zostanie system licencji importowych na wszystkie artykuły importowane, /dotychczas licencje obowiązywały tylko w stosunku do krajów strefy dolarowej/.

C O S T A R I C A

Przepisy dotyczące opakowań

Jako środek zapobiegawczy przeciwko przeniesieniu zarazy jaszczura zostały wydane przepisy, które nakazują zniszczenie wszelkiego rodzaju opakowań ze słomy i traw przed wydaniem towaru importerowi, o ile materiał opakowaniowy przed jego użyciem w kraju załadowania nie był dezynfekowany. Obowiązek zniszczenia opakowania może spowodować straty, zwłaszcza gdy chodzi o towary łatwo tłukące się jak porcelana czy szkło.

F I L I P I N Y

System kontroli importu

W ramach nowego systemu kontroli, import podzielony został na 4 kategorie: towary, które nie podlegają kontroli, towary zasadnicze podlegające kontroli, towary mniejszego znaczenia podlegające kontroli i towary, których import jest zakazany.

Do towarów niepodlegających kontroli należą różne konserwy, papier i inne materiały potrzebne do wydania książek. Towary, których import jest zakazany, obejmują 56 kategorii. Do lipca 1952 r. ma być dodanych nowych 12 kategorii. Zakaz importu wprowadzony jest ze względu na ochronę produkcji krajowej.

F R A N C J A

Ograniczenia importowe

Z dniem 19.II.1952 roku rozszerzono ograniczenia importowe wprowadzone w dniu 4.II.b.r. Kontrolą objęto również środki żywnościowe, surowce i inne podstawowe artykuły dotychczas wolno sprowadzane.

Zarządzeniem, opublikowanym w Journal Officiel 19 lutego 1952 r., zawieszono przepisy art. 2 zarządzenia z 4.II.1952 r. Wskutek tego, z dniem 19.II., import z krajów OEEC poddany został kontroli. "Wolna Lista" importowa została zawieszona. Zarządzenie powyższe podaje warunki, na jakich mogą być składane wnioski o pozwolenia importowe.

I R L A N D I A

Ograniczenia importowe

Premier irlandzki zażądał znacznego ograniczenia względnie zniesienia importu z obszaru sterlingowego i dolarowego tych towarów, które Irlandia mogłaby sama produkować.

I Z R A E L

Wprowadzenie różnych kursów dewiz.

Premier Izraela podał do wiadomości, że z dniem 14.II. 1952 r. wprowadzone zostały trzy różne kursy dla funta izraelskiego:

- 1/ 1 funt izraelski = \$ 2,80; stosuje się przy imporcie pszenicy i innych podstawowych środków żywnościowych,
- 2/ 1 funt izraelski = \$ 1,40; stosuje się przy imporcie mięsa, ryb, kawy, herbaty, nasion, nawozów sztucznych i wyrobów farmaceutycznych,
- 3/ 1 funt izraelski = \$ 1; stosuje się przy pozostałym imporcie. Przy eksporcie zostaje utrzymany kurs 1 funt izraelski = 1 Ł.

J A P O N I A

Nowe zarządzenia eksportowe

W myśl oświadczenia Ministerstwa Handlu udzielone zostaną w 1952 roku licencje na eksport 1,6 mln stali. Z tej ilości 500.000 ton będzie przeznaczony dla bloku szterlingowego łącznie z 199.000 ton przeznaczonymi dla przemysłu zbrojeniowego Wielkiej Brytanii. Poza tym planuje się znaczny eksport tekstylii japońskich do obszaru szterlingowego.

Z dniem 3 marca 1952 r. obowiązują zarządzenia, dotyczące ulg walutowych w transakcjach z obszarem szterlingowym, zapowiedziane w dniu 29.II. przez Biuro Kontroli Dewiz. W myśl nowych przepisów eksporterzy mogą odprowadzać na rzecz Biura, funty szterlingi w terminie 4-miesięcy zamiast 3-ch oraz po zawarciu kontraktów eksportowych, a nie po otwarciu akredytywy.

Jeśli chodzi o stal oraz artykuły bawełniane i ze sztucznego jedwabiu - to okres odprowadzania walut może być przedłużony do 6-ciu miesięcy z tym, że akredytywy nadejdą w ciągu 4 miesięcy.

Z ulg tych może także korzystać szereg innych towarów, z których narazie podano: parowozy, maszyny, samochody, wyroby drzewne, konserwy w puszkach i drut izolowany.

S Z W E C J A

Rząd szwedzki stara się ograniczyć eksport do krajów o słabej walucie

Jeszcze w styczniu b.r. wyraził premier szwedzki zdanie, że projektowany podatek eksportowy powinien być wyższy przy wywozie do krajów o walucie miękkiej. Obecnie szwedzkie Ministerstwo Handlu zaleciło firmom eksportującym /przede wszystkim żelazo i stal/ aby kierowały swój eksport na rynki dolarowe. Sądzić należy, że jeśli te zalecenia będą bezskuteczne, rząd szwedzki przystąpi do wydawania odpowiednich zarządzeń.

U R U G W A J

Ułatwienia importu

Rząd urugwajski wprowadził ulgi importowe dla 3 grup towarowych.

Pierwsza obejmuje paliwa i smary oraz chemikalia i artykuły farmaceutyczne, o ile te ostatnie pochodzą z USA, Kanady, Jugosławii, Włoch lub Szwajcarii, druga paliwa gazowe, a trzecia grupa obejmuje jute, materiały "deficytowe" i metale. Te ostatnie wolno importować ze wszystkich państw.

Ulgi towarowe odnoszą się do zakupów w dolarach lub walutach państw, z którymi Urugwaj zawarł układy płatnicze.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Znakowanie towarów

Przy wysyłce towaru do Południowej i Wschodniej Afryki należy przestrzegać następujących przepisów znakowania:

- 1/ samochody nieopakowane - na wewnętrznej stronie przedniej szyby należy nakleić kartkę z danymi: o marce wozu i porcie przeznaczenia.

- 2/ rury nieopakowane o przekroju do 2 cali, powinny być związane conajmniej w trzech miejscach mocnym drutem. Każda wiązka musi być zaopatrzona w etykietę, na której jest podana cęcha, numer i port przeznaczenia, oraz musi być wyraźnie oznaczona farbą olejną. Przy rurach o przekroju wynoszącym ponad 2 cale, każda sztuka musi być oznaczona olejną farbą, przyczem 5% musi posiadać etykiety.

C Ł A

E G I P T

Zniesienie cła na naftę

Dekretami opublikowanymi w "Journal Officiel" Nr 27 z 31.I.1952 r. została zwolniona nafta z wszelkiego rodzaju opłat jak cło importowe, akcyza, czy opłata konsumcyjna.

F R A N C J A

Zwyżka ceł na papierosy i tytoń

"Journal Officiel" z 13.II.1952 r. podaje nowe stawki celne na wyroby tytoniowe, sprowadzane na prywatny rachunek w ilościach nieprzekraczających 10 kg. na osobę. Stawki te przedstawiając się następująco w porównaniu z podanymi w nawiasie stawkami dotychczasowymi:

tytoń	- 4.000 fr od kg. /1.900 fr/	tabaka i tytoń do żucia	-
	- 1.200 fr od kg. /1.000 fr./	cygara "havana"	- 15.000 fr
	od kg. /5.000 fr./	cygara inne	- 7.000 fr. od kg. /5.000 fr/.
papierosy	- 6.000 fr od kg. /5.000 fr./.		

Powyższa zmiana ceł nie ma zastosowania do Korsyki, Gujany, Martyniki i Algieru.

I N D I E

Zmniejszenie opłaty eksportowej

Minister Finansów, zarządzeniem z dnia 18.II.1952 r. obniżył cło eksportowe na wyroby jutowe "Hessian" z 1,500 rupii od tony na 750 rupii.

PAKISTAN

Zmiana ceł

Rząd Pakistanu podał do wiadomości, że nakłada cło ochronne w wysokości 100% ad val. przy imporcie nożnych i ręcznych pompek do aut i pompek rowerowych z metalu lub z materiałów plastycznych.

SUDAN

Zniesienie ceł

Rząd Sudanu zniósł cło importowe na tkaniny bawełniane, kawę, pszenicę i mąkę pszenną i obniżył cło na niektóre inne artykuły.

SZWECJA

Zmiana stawek eksportowych

Szwedzkie Ministerstwo Rolnictwa podniosło stawki eksportowe na olej koksowy i palmowy z 75 na 90 oere od kg. Nowa stawka wchodzi w życie z dniem 7.II.1952 r.

W tym samym czasie Ministerstwo zniosło opłatę eksportową od mąki ryżowej, która dotychczas wynosiła 26 oere od kg.

WENEZUELA

Zwolnienie z opłat celnych białego papieru /white paper/

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Finansów z dnia 25.I.1952 r. przedłużony został do dnia 31.XII.1952 r. okres zwolnienia z opłat celnych importu białego papieru /poz.tar, 239B/.

Z A Ł A C Z N I K

Kilka danych o gospodarce Pakistanu

=====

Pakistan jest krajem o zacofanym rolnictwie i bardzo słabo rozwiniętym przemyśle. Pomimo uzyskania formalnej niepodległości, w wyniku podziału Indii Brytyjskich w r. 1947, jest on nadal zapleczem rolniczo-surowcowym dla obcego kapitału, przede wszystkim angielskiego, który opanował przemysł, handel zagraniczny i finanse. Sztuczny podział Indii został przeprowadzony przez Anglików w celu rozbicia i osłabienia ogólnindyjskiego ruchu wyzwolenczego, dezorganizacji gospodarczej obu dominiów i utrzymania ich w możliwie największym stopniu zależności od Wielkiej Brytanii.

W ostatnich latach wzmożło się z kolei przenikanie kapitałów amerykańskich do Pakistanu.

Po zawarciu w lutym r. 1951 umowy o "pomocy technicznej" na podstawie 4 pkt programu Trumana, rząd Stanów Zjednoczonych wysłał do Pakistanu swoich licznych "specjalistów" /patrz m.inn. W.H.Z. nr 23/26/, którzy obejmując ważne stanowiska w rozmaitych gałęziach przemysłu i aparacie państwowym, usiłują wzmocnić pozycję kapitału amerykańskiego w tym kraju.

Wzrost wpływów monopolii amerykańskich oznacza osłabienie pozycji angielskich w Pakistanie. Za namową Stanów Zjednoczonych Pakistan zażądał od Wielkiej Brytanii rewizji obowiązującej umowy handlowej anglo-indyjskiej z roku 1939 oraz zawarcia nowego układu, mniej korzystnego dla Anglii. Jednakże imperialiści brytyjscy, którzy w ciągu stu lat panowali w Indiach, posiadają jeszcze silne pozycje w Pakistanie. Opierają się oni na swych olbrzymich inwestycjach w tym kraju, wynoszących około 1 mld rupii pakistańskich. Monopole angielskie mają w swych rękach 95% plantacji herbaty i prawie wszystkie przedsiębiorstwa przemysłu cementowego, cukrowniczego, włókienniczego i górniczego. Angielskie banki są w posiadaniu 90% całego kapitału bankowego w Pakistanie. Brytyjczycy kontrolują 85% eksportu herbaty, 60% bawełny i 75% juty. Handel tytoniem znajduje się całkowicie w rękach monopolu angielskiego "Imperial Tobacco Co".

Jednym ze środków, przy pomocy których Anglicy zabezpieczają swoje pozycje w Pakistanie, są pakistańskie avoirs szterlingowe, zablokowane w Londynie. Godząc się na odmrożenie tych avoirsów domagają się oni szeregu przywilejów, zmuszając Pakistan do wydatkowania tych sum na zakup towarów brytyjskich.

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny odgrywa wyjątkowo ważną rolę w gospodarce Pakistanu, jako poważnego eksportera surowców i importera znacznych ilości różnorodnych towarów przemysłowych. Politykę pakistańskiego handlu zagranicznego cechowało w drugiej połowie r.1951 osłabienie ograniczeń importowych i popieranie eksportu. Do kroków tych skłonił Pakistan imperialistyczny wyścig zbrojeń, w związku z którym kraj zaczął odczuwać duże trudności w zakupie niezbędnych towarów przemysłowych.

Eksport regulowany był za pośrednictwem udzielania licencji, kontroli dewiz i drogą zawierania dwustronnych umów handlowych. Juta i bawełna zajmują naczelne miejsce w eksporcie pakistańskim, dlatego też kontrola dotyczy głównie tych dwóch artykułów.

Struktura geograficzna eksportu pakistańskiego w roku 1950-51 w porównaniu do roku 1949-50 przedstawia się następująco /w mln.rupii pakistańskich/:

	<u>1949/50</u>		<u>1950/51</u>			
	Eksport	Import	Eksport		Import	
OGÓŁEM	772,1	1.114,0	1.940,7	100,0	1.365,1	100,0
w tym:						
W.Brytania	171,6	347,7	298,3	15,4	370,7	27,2
Japonia	53,0	94,1	324,4	16,7	188,4	13,8
St.Zjednoczone	60,6	119,7	143,4	7,4	119,3	8,7
Włochy	29,9	82,4	158,8	8,2	72,0	5,2
Francja	67,4	8,4	161,5	8,3	19,7	1,4
Indie	77,2	170,1	35,5	1,8	124,5	9,1
Niemcy zachodnie	34,3	3,4	124,8	6,4	29,3	2,1
Belgia	24,1	14,2	77,3	4,0	23,8	1,7
Holandia	12,3	26,9	22,7	1,2	18,6	1,3
Cejlon	6,8	16,3	13,0	0,7	28,2	2,0

Pakistański import najważniejszych towarów drogą morską w latach 1949/50 i 1950/51:

	<u>1949/50</u>	<u>1950/51</u>
O g ó ł e m	1.114,0	1.365,1
w tym:		
metale i rudy	52,2	82,2
maszyny i urządzenia	82,5	106,1
instrumenty i aparaty	19,9	30,8
środki transportowe /prócz kolejowych/	61,9	65,4
produkty destylacji ropy naftowej	30,8	60,8
węgiel i koks	7,6	26,9
chemikalia i artykuły farmaceutyczne	38,7	40,9

farby i barwniki	5,3	8,2
przędza bawełniana	7,0	11,1
wyroby gumowe	252,0	303,1
tkaniny bawełniane	63,6	171,0
tkaniny wełniane	5,6	4,0
tkaniny ze sztucznego jedwabiu	13,6	12,5
wyroby z juty	25,6	23,9
odzież	5,3	12,3
papier i tektura	15,7	21,4
towary żelazne	13,3	11,4
artykuły żywnościowe i używki	74,6	141,0
tytoń i wyroby tytoniowe	35,0	30,9
zapałki	9,4	16,1
mydło	7,6	4,0

Eksport najważniejszych produktów pakistańskich drogą morską w latach 1949/50 i 1950/51: /ilość w tys.ton, suma w mln.rupii pakistańskich/:

	1949/50		1950/51	
	Ilość	Wartość	Ilość	Wartość
O g ó ł e m	-	772,1	-	1.940,7
w tym:				
bawełna	144,9	355,0	252,7	1.010,0
juta	235,0	250,6	760,8	712,8
skóry surowe	14,3	29,8	...	49,2
wełna	10,8	31,6	144	67,4
herbata	15,1	49,1	5,4	17,3

Prócz wymienionych towarów Pakistan eksportuje artykuły spożywcze, rudę chromową, sprzęt sportowy, instrumenty chirurgiczne i inne artykuły, jednakże udział ich w ogólnym eksporcie jest ni znaczny.

Produkcja

Jak wynika z powyższej podanej tablicy ilustrującej eksport, najważniejszymi artykułami produkowanymi w Pakistanie są niemal wyłącznie produkty rolnicze, przemysł bowiem tego kraju jest bardzo słabo rozwinięty. Rolnictwo mogłoby dać wielokrotnie większe plony, gdyby unowocześniono prymitywne sposoby gospodarowania i uprawy roli. Eksport niektórych artykułów, jak np. zboża, jest sztucznie forsowany /na rok 1951 rząd zaprojektował wywóz 240 000 ton pszenicy i 320 000 ton ryżu/, ze szkodą ludności, która z powodu panującej nędzy nie jest w stanie zakupić ich na zaspokojenie własnych potrzeb. Głównymi uprawianymi roślinami przemysłu są juta i bawełna.

Udział Pakistanu w światowej produkcji juty wynosi 70%, pomimo że częste powodzie niszczą znaczną część upraw zarówno juty jak i bawełny. Przewidywany zbiór juty wynosić ma w roku 1951/52 1.146.000 ton. Wskutek powodzi spadła katastrofalnie produkcja trzciny cukrowej. W roku 1949/50

wynosiła ona 1 056 000 ton, a w roku 1950/51 tylko 168 000 ton.

Zbiór nasiona oleistych wyraził się w roku 1950/51 ilością 326 000 ton, wobec 278 000 ton w roku 1949/50. Zbiór herbaty w roku 1950/51 wyniósł 17 200 ton, z czego 86,5% przypada na plantacje towarzystw angielskich, 9,4% na towarzystwa związane z kapitałem angielskim, a tylko 4,1% na plantacje należące do towarzystw pakistańskich.

Znaczną rolę w rolnictwie odgrywa hodowla, dzięki której eksportuje się skóry surowe. Szczególnie cenione są na rynkach zagranicznych skóry kozie.

Pakistańska produkcja wełny w 1950/51 roku wyniosła - 15 900 ton. Wełna owcza zużywana jest głównie na wyrób dywanów.

Co się tyczy produkcji przemysłowej, to po podziale Indii brytyjskich przypadło Pakistanowi zaledwie 10% ogółu fabryk półwyspu /głównie przemysłu lekkiego/. Kraj nie posiadał przemysłu ciężkiego, maszynowego itp., a przemysł przetwórczy daleki jest od możliwości pokrycia potrzeb ludności, co potwierdzają poniższe dane dotyczące roku 1950/51 /w tys. ton/:

	<u>Produkcja</u>	<u>Zaopatrzenie</u>
surówka i stal	6	260
szyny	-	40
produkty naftowe	70	500
cement	420	700
kwas siarozany	3 ^x /	15
siarozan amonu	-	50
soda kaustyczna	-	10
wapnian sodu	20 ^x /	24
mydło do prania	51 ^x /	54
wyroby żelazne	7,2	20
wyroby ceramiczne	5	45
papier i tektura	-	55
cukier	41	269
oleje roślinne	80	250
papierosy /mln.s tuk/	360	3.000
tkaniny i worki jutowe	-	50
tkaniny bawełniane		
/mln.m./	70	1.100
przędza bawełniana ...	1,6	27,2
materiały budowlane		
/mln.rupii/..	2,5	30,0
urządzenia elektryczne		
/mln.rupii/..	1,7	18,0
metale kolorowe/mln.rupii/	1,0	20,0

x/ zdolność produkcyjna.

Wydobycie najważniejszych surowców mineralnych w Pakistanie wynosiło /w tys. ton/:

	<u>1949 r.</u>	<u>1950 r.</u>
ropa naftowa	11,4	15,5
węgiel	329,2	386,8
ruda chromowa	16,4	18,4
gips	15,9	15,9
wapń	283,3	284,8

Rozwojowi gospodarki pakistańskiej przeszkadza, jak już o tym wspominaliśmy na wstępie, przenikanie obecnego kapitału, który pod pozorem "planów rozwojowych" narzuca temu krajowi lichwiarskie pożyczki i grabi bogactwa naturalne, rujnując rynek wewnętrzny i hamując rozwój przemysłu. Zupełnie jałowe są prowadzone dotychczas dyskusje nad t.zw. "6-letnim planem rozwoju", opracowanym na podstawie "Planu Colombo", który, w odniesieniu do Indii i Pakistanu, ma za zadanie utrzymać rolę tych krajów jako imperialistycznego zaplecza rolniczo-surowcowego i rynku zbytu towarów gotowych oraz jako terenu lukratywnej eksploatacji przez monopole angielskie i amerykańskie. Nie więc dziwnego, że Pakistan nie może otrzymać z kapitalistycznej zagranicy urządzeń przemysłowych, niezbędnych dla rozwoju rodzimego przemysłu.

Finanse

Rząd Pakistański stale podnosi wydatki na zbrojenia i na zakup materiałów strategicznych. Stanowią one niemal połowę wydatków budżetowych, podczas gdy na ochronę zdrowia publicznego i oświatę przeznaczają się mniej niż 1% asygnowań budżetowych.

Budżet pakistański na rok 1951/52 /w mln. rupii pakist./

dochody 1.598,5

w tym:

wpływy podatkowe 981,5
wpływy kolejowe, pocztowe i telegraficzne 466,5

Wydatki: 1.391,1

w tym:

wydatki na zbrojenia 620,0
wydatki na koleje i poczty 435,8
wydatki na rozwój gospodarki 165,0
wydatki na oświatę 9,0
wydatki na ochronę zdrowia publicznego 1,3

Należy zaznaczyć, że prócz sumy wymienionej w komunikatach oficjalnych, na cele zbrojeniowe przeznaczają się również znaczne sumy z innych pozycji budżetowych, jak np. zakup

urządzeń, budownictwo, administracja itd. Dla pokrycia tych olbrzymich wydatków podnoszone są cła importowe i eksportowe, podatki, oraz opłaty kolejowe i pocztowo-telegraficzne.

Z drugiej jednak strony anglo-amerykański wyścig zbrojeń wywołał wzrost cen pakistańskich towarów eksportowych, co doprowadziło do zwiększenia wartości ogólnego eksportu. Dzięki temu saldo bilansu płatniczego Pakistanu poprawiło się z ujemnego w poprzednich latach, na dodatnie w roku 1950/51 i wynosiło w końcu lipca roku 1951 563,4 mln. rupii pakistańskich /w roku poprzednim wynosiło ono - 314,7 mln. rupii pak./.

W roku 1950 Pakistan został przyjęty na członka t.zw. międzynarodowych instytucji finansowych: Funduszu Monetar- nego i Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju, będących pod kontrolą U.S.A. W rzeczywistości dało to możliwość Stanom Zjednoczonym A.P. wywarcia zwiększonego nacisku na gospo- darkę pakistańską.

Bank Międzynarodowy przyznał Pakistanowi w grudniu roku 1951 pożyczkę w wysokości \$ 23,5 mln. z zastrzeżeniem, że \$ 21 mln. musi być zużyte na budowę linii kolejowych, zgodnie z planem strategicznym U.S.A., a \$ 2,5 mln. na zakup maszyn rolniczych, co zapewni przemysłowcom amerykańskim zbyt własnej produkcji w tej gałęzi przemysłu na rynku pakistań- skim. W ten sposób imperializm amerykański wzmacnia swoje pozycje w Pakistanie, by w odpowiednim momencie przypuścić decydujący atak na wpływy Wielkiej Brytanii w tym kraju. Jednak i ten rachunek, jak wiele rachunków imperialistycznych, robiony jest bez gospodarza. Świadczy o tym wzrastający ruch mas walczących o uzyskanie prawdziwej niepodległości i demo- kracji, świadczy o tym również wzmacniający się opór części narodowej burżuazji pakistańskiej w kierunku wyzwolenia się spod nacisku zachłannych monopolii anglo-saskich. Krępują one prawidłowy rozwój gospodarczy kraju dążącego do wynalezienia nowych dróg dla nieskrępowanej wymiany towarowej z całym światem. Wyrazem tych dążeń jest liczna delegacja pakistań- ska na Międzynarodową Konferencję Gospodarczą w Moskwie, w skład której wchodzi przedstawiciele najszerszych kół gospo- darczych kraju.

